

ଧାରରେ ଟଙ୍କା ପ୍ରଭୃତି ଦେବ କରବେ ତାହା
 ବୋଲି କଳକାମର ଗାଠପରେ ବଧ ଥିବା
 ପୁଲେ ଏ କମର ପୁରାଣ ପାଣ୍ଡି କମ୍ପାଦାର
 ନିରାକା କୁଟି ବଦେଗ ବୃତ୍ତ ବ୍ୟାସ ଦେଖାଇ
 ଅନେକ ଦୋହାଦଦାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେଖକ-
 ଠାରୁ ଟଙ୍କା ବା କଳସ ଧାର ନେଉଅଛନ୍ତି
 ଅଥଚ ସମ୍ପାଦନାରେ ପରଶୋଧ କରୁ-
 ନାହାନ୍ତି । ଏଥିର ବଦନ୍ତ ଓ ବହୁତ ପ୍ରଭାବ-
 ନିମନ୍ତେ ଲେଖକ ପୁଲେ ସାହେବଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ବଦନ୍ତ ଦେଲେ ପ୍ରମାଣ ଦେବାକୁ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଅଣା କରୁ ଏମନ୍ତ ପୁଲେ
 ପୁଲେଶ ବରାଣ ଅବଶ୍ୟ ବଦନ୍ତ କରବେ ।

ସତ ୧୧୧୦-୧୧୧୧ ମାଲ ୨ୟ ହିମାପିତ
 ନିଲମ ଅବସ୍ଥ ଓ ସେପ୍ଟମ୍ବରରେ କଲିକତାକୁ
 ପ୍ରାୟ ୩୦ ଲକ୍ଷ ମହଣ ଲୁଗା ଅମଦାନ ଦୋଇ-
 ଥିଲା ଯେ ତହିଁ ମଧ୍ୟେ କଲକତ ୧୨ ଲକ୍ଷ
 ଫେର ୫ ଲକ୍ଷ ଏକନର ୩ ଲକ୍ଷ ଦମବର୍ତ୍ତ
 ୨୫ ଲକ୍ଷ ସାଲିସ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଏବ ମସୁଆର ୪
 ଲକ୍ଷ ମହଣ ଥିଲା । ଏହି ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନର ଅମଦାନ
 ପୂର୍ବ ଭିନିମାସପ୍ରଭ ବଳିଥିଲା । ବମ୍ବେର ଲୁଗା
 ଦେବଳ ୨୧୧୪ ମହଣ ଥିଲା ଏବ ମାନ୍ଦ୍ରାଜର
 ଅଦୌ ନ ଥିଲା । ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ
 ଲୁଗା ଲୁଗାର ଅଦର ବଜାରରେ ଗାହି ।
 ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବମ୍ବେର ଲୁଗା କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ଓ
 ଗଞ୍ଜାମରେ ବକସୁ କୁଅର ଏବ ପ୍ରକାଶଥରେ
 ଅପେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭିନିମାସରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଲୁଗା
 ୧୭୦୧୨ ମହଣ ଏବ ବମ୍ବେର ଲୁଗା କେବଳ
 ୨୭୮ ମହଣ ପୁଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ଅଧିକାଂଶରେଲବାଟେ
 ଓଡ଼ିଶା ଓ ଗଞ୍ଜାମକୁ ଅପିଥିଲା ।

ଗୋପାଳ ବେଦେଶ ଗରୁଡ଼ମାଳଙ୍କର ଜାତି
 ବେଦେଶ ଆଇଁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାୟୁଷ୍ଟିରୁ ଉପଲକ୍ଷେ
 କାର୍ଯ୍ୟ କର ଅପଣାର ପାଉଣା ନ ପାଇବାରୁ
 ଦେନଗରପଞ୍ଚା ମୁନସିପ ଅଦାଲତ ଜାକିକୋଟରେ
 ମୋକଦ୍ଦମା ଦାଏର କରୁଥିଲା । ମୋକଦ୍ଦମା ଜାତି
 ସମ୍ପର୍କୀୟ ଥିବା ଦେଉଳଦାଦରେ ଅତଳ ବୋଲି
 ମୁଦସିପ ଉପସିପ କରେ । ବାଦ ଦାଉଡ଼ୋଟରେ
 ବାଦୁ ସୁରେଶଚନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ଓଜଲ ନିସ୍ତକ୍ତ
 କର ମୋସଲ ହିଲା । ଉକ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ଚକ୍ତି-
 ମୂଳତ ଥିବା ଏବ କାର୍ଯ୍ୟ କଲପରେ ବାଦ ଅପ-
 ବାର ପାଉଣା ନ ପାଇ ନାଲସ କରୁଥିବା ଏବ
 ନିମ୍ନଅଦାଲତ ଯେଉଁ ନିଜରୁପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକର
 ମୋକଦ୍ଦମା ଅତଳ ଥିବା ଦୋଷରେ ତସମିସ
 କରୁଥିଲେ ତାହା ଗଟ ନ ଥିବାର ଓକୀଲମହୋ-
 ଦୟ ଦେଖାଇବାରେ ଦାଉଡ଼ୋଟ ବରାଣପତ
 ଉତ୍ତରୋପ ଏବ ଦାରଣସ ମହୋଦୟମାନେ
 ରୁର ଜାଣି କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଗଜପୁରଦା ପରଦତୋଟ ଗଜା ତଳ ଇଲ-
 ଦାରେ ଓଜଲମାଳଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ବନ କର ଲେ-
 ବକ ମାଲମୋକଦମା ନିଷ୍ପତ୍ତି ସକାଶେ ପଞ୍ଚାଏତ
 ସରମାତ ସଂଗ୍ରାହକ କରୁଅଛନ୍ତି । କଥିତହୁଏ
 ଓଜଲମାଳେ ଲେଖକ ମଧ୍ୟରେ ମାଲମୋକଦମା
 ବଦାଉବାର ଲେଖକ ଗୁଡ଼ାଣୁ କରନ୍ତି । ପଞ୍ଚାଏତ-
 ଦ୍ଵାରା ମାଲମୋକଦମା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ରଲ ଏବ
 ଏହାହିଁ ଏ ଦେଶର ପୁରାତନ ପ୍ରଥା । ଯୋଗ୍ୟ
 ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପଞ୍ଚାଏତ ଦେଲେ ସହଜରେ ବନାଦ
 ମାମାଂସା ଦେବ । ମାତ୍ର ମାମଲ ବଢ଼ିବାର ମୂଳ
 ଏକା ଓଜଲ ନୁହନ୍ତି ଏସ୍ତ ସକାଶେ ଲେଖମାନେ
 ଅଧିକ ଦାୟୀ । ଧନ ଦାନ ଏବ ସ୍ଵାର୍ଥପରତା-
 ପ୍ରାବଲ୍ୟ ମାମଲ ବଢ଼ାଇ ଅଛ । ଦନା ସୁସ୍ତ ବ୍ୟବ-
 ସ୍ଥା ବାହାଉବାଦେହୁ ଓଜଲ ଲେଖା ଦେଉଅଛନ୍ତି ।
 ଅଦାଲତରେ ଅଧିକାରଗର ଯେତେ ସୁବଧା
 ପାନ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରାମ ପଞ୍ଚାଏତକ ନିକଟରେ ବୋଧ
 ପାଇବେ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ବନାଦ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସଙ୍ଗେ
 ଧର୍ମର ଉନ୍ନତ ଦେବ ।

ଜର୍ମାନୀର ଯୁବଗଜ ମହୋଦୟଙ୍କ ଗୁରତ ପର-
 ତ୍ଵମଣ ନିମ୍ନଲିଖିତରୂପେ ଦେବାର ସ୍ଥିର ଦୋଇ-
 ଅଛ । ଏହମାସ ତା ୧୪ ରଖେ ସେ ବୋମ୍ବାର
 ପହୁଣ ତା ୧୨ ରଖେ ଦାଉଡ଼ବନାଦକୁ ଯିବେ ।
 ସେଠାରେ ଗୁରୁତଳ ରହ ପୁଣି ବୋମ୍ବାରକୁ
 ଅପି ସେଠାରୁ ଜୟପୁର ଓ ବରଗପୁରକୁ ଯାଇ
 ବରତ ଶିବାର କରବେ । ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ତା ୩
 ରଖେ ମଧୁସୂକ୍ତ ଯିବେ ଏବ ସେଠାରେ ସେନା-
 ପରଦର୍ଶନ ପୂର୍ବକ ତା ୮ ରଖେ ଲହୋର ଯିବେ ।
 ପରେ ଅମୃତସର, ପେସବାର, ନୁସ୍ତି ଗୋଟାଲ
 ଏବ ମାଲଗ୍ରୀ ଏବ ଦକ୍ଷି ଦ୍ରୁମଣ କର ସେହମାସ
 ତା ୨୪ ରଖେ ଅଲହାବାଦ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଦେଖିବେ ।
 ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ତା ୨୨ ରଖେ କାଣିରେ ପହୁଣ
 ହୁଏ ନ ରହ ରୂପିରେ ବ ୩ ନ କଟାଇ ନିଲ-
 ତତାରେ ପିରୁୟାର ମାସ ତା ୩ ରଖେ ପହୁଣବେ
 ଓ ସେହମାସ ତା ୨ ରଖେ ଦାରଜିଲିଂ ଯାଇ
 ଦୁଇଦିନ ରହ ପୁଣି କଲକତାକୁ ଫେରୁ ଅପ
 ତା ୧୩ ରଖେ ଜାପାନ ଅଞ୍ଚଳୁ ଯାଣା କରବେ ।
 ଗୁରତ ପରତ୍ଵମଣ କାଳରେ ବଡ଼ଲଟ ମହୋ-
 ଦୟଙ୍କ ଗାସ ରେଇ ଗାଡ଼ ଯୁବଗଜ ମହୋଦୟ
 ଓ ତାଙ୍କ ଦଳବଳ ସଂଗଠେ ନିୟୋଜିତ ରହୁବ ।

ଅଲହାବାଦରେ ଏଥର ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ
 ଦେଉଅଛ । ତହିଁରେ ଗୁରତବର୍ଷର କୃଷ ଓ
 ଶିଳ୍ପଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଛଡ଼ା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁସ୍ତକମଧ୍ୟ-
 ରେ ଯେତେପ୍ରକାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅପ୍ତର୍ଯ୍ୟ କୌଶ-
 ଲମତ ଅବସ୍ତୁ ଦୋଇଅଛ ତସମସ୍ତ ପ୍ରଦର୍ଶିତ
 ଦେବ ଏବ ବୈଦେଶିକ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କୀୟ

ସକ୍ତ, ଉପହରଣ ଓ ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶିତ
 ଦେବ । ଦିନା ତାରରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ
 ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇବା ଏବ ଅକାଶବମାନ ବଜାଇବା
 ପ୍ରଧାନ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅପ୍ତର୍ଯ୍ୟ କାଣ୍ଡ ଦେଖାଇବା
 ବନୋଦସ୍ତ ଦୋଇଅଛ ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀକଠିରୁ
 ଯେତେପ୍ରକାର ଘେନ ଯାଇଅଛ ତହିଁର ପର-
 ମାଣ ୩୦୦ ଏକର ଅଟେ ଏବ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ
 ଦର୍ଶନଗଣ ଅବସ୍ଥାତ କରୁବାର ସୁବଧା
 ଦୋଇଅଛ । ସେଉଁମାନେ ସାହେବା ଚାଲରେ
 ରହବେ ତାଙ୍କୁ ଦନକୁ ୧୨ ଟଙ୍କା ଏବ ସେଉଁ-
 ମାନେ ଦେଖିବୁ ଚାଲରେ ରହବେ ତାଙ୍କ
 ୪୩ ଟା ଦେବାକୁ ସତର । ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ
 ଚଳକ ମାସ ତା ୧ ରଖ ଠାରୁ ପିଠି
 ପିରୁୟାର ମାସ ତା ୨୮ ରଖ ଯାଏ ଗୋଲ
 ରହୁବ ଅକାଶବମାନ ଉଡ଼ିବା ଚଳକ ମାସ
 ତା ୫ ରଖ ଠାରୁ ଅରମ୍ଭ ଦେବ । ପ୍ରଦର୍ଶନୀର
 ସେରୁପ ସମ୍ପାଦନା ମିଳୁଅଛ ତହିଁରୁ ଉତ୍ତମ-
 ରୂପେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଗୁରତବର୍ଷରେ ଏପର
 ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ପୂର୍ବେ ଦୋଇନାହିଁ । ଟିକଟର ମୂଲ୍ୟ
 ମଧ୍ୟ ଦନକୁ ଅଠଅଣା ଦୋଇଅଛ ଏବ ଅଧିକ
 ଦନ ସକାଶେ କେଲେ ଅଧିକ ଉପା ଦେବାକୁ
 ଦେବ ।

ଅଲହାବାଦ ଉଲ୍ଲେଖର ସରାପତ ସର ଉର୍ଦ୍ଧ-
 ଲୟମ ବେତରବର୍ଷକୁ ଗୁରତାଲମଖେ ଯାଣା
 ବରୁବା ପୂର୍ବେ କଲକତରେ ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ
 ବଦାୟ ଗୋଟ ବଅଯାଇଥିଲା । ଲେଖକରେ ନ ୨୦
 ଶ ସକ୍ତ ଉପସିପ ଥିଲେ । ଲର୍ଡ଼ କୋଟିନ ମ-
 ହୋଦୟ ସରାପତର ଅପନ ପ୍ରଦଶ ବରୁଥିଲେ ।
 ସର ପିବେକସା ମେଟା ଏବ ମାତ୍ୟବର ଅମିର-
 ଅଲ ମହୋଦୟମାନେ ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ
 ମିଳାଇଦେବା କାରଣ ବୋମ୍ବାରଠାରେ ଗୋଟିଏ
 ସରା କରୁବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ । ସରାପତ ମହୋ-
 ଦୟ ସମାପ୍ତକ ଦକ୍ଷି ଦରବାରର କଥା ଉତ୍ତେଜ-
 ପକ୍ତ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ସାଧରଣଗଣର ଅଧିକ
 ଗୁଜାବଠାରୁ ଗୁରତବସିମାନେ ଅଧିକ ପାଇବାର
 ଅଣା କରୁବା ବସଦକରକ । ସର ଉର୍ଦ୍ଧଲୟମ
 ବେତରବର୍ଷ ମହୋଦୟ ମଧ୍ୟ ଗୁରତରେ ବନାଦ
 ଲଗାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ମେଲ
 ସଂସଦେ କରବା ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ । ଗୁରତର ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପଦା-
 ଯୁକ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ମନାନ୍ତର ଯେ ଉନ୍ନତର ବସେଷ
 ବାଧାଜନକ ଏସ୍ତରେ ସନେଦ ନାହିଁ ଏବ ବେ-
 ତରବର୍ଷ ମହୋଦୟ ତାହା ଅପନୋଦନ କରୁ-
 ପାରୁଲେ କଲେସର ସରାପତରୁପେ ସେ ସେଉଁ
 ମହତ୍ତ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବେ ତହିଁ ସକାଶେ ଗୁରତ-
 ବାସୀ ଉର୍ଦ୍ଧାଳ ଗୁଣୀ ରହବେ । ଅମ୍ପମାନଙ୍କର

ଦୁଇଟି ବଡ଼ଲଟ ମହୋଦୟ ମଧ୍ୟ ସାମୁଦାୟିକତାର
 ସମସ୍ତାଳ ତୁଳନ୍ତି । ସଦୃଶ୍ୟର ସମ୍ରାଟ ମହୋ-
 ଦୟ ସ୍ୱୟଂ ଅପାର ଅତୁଳ୍ୟ ଦେବାଇ ତତ୍ତ୍ୱ ସ୍ୱୀକାର
 ଉପକର ଶୁଭରତ୍ୱ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ଦେଶ ସାମୁଦା-
 ଯିକତା ଦୃଷ୍ଟିଦିବାର ଅଗ୍ରା ହୁଏ । ସମାଟ ମହୋଦୟ
 ପ୍ରଜାସାଧାରଣଙ୍କ ବର୍ତ୍ତୁକ ଶାସକମଣ୍ଡଳରେ ଅବକ
 ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅନୁମୋଦେ ଯାହା ପାଇବା ଉଚିତ
 ତାହା ସେ ସୁଦୃଶ୍ୟକ୍ୱକ ସେ ଅନୁମାନଙ୍କୁ
 ଦେଉଥିବେ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଅଧିକ
 ମାଗିବା ସନ୍ଦେହରେ କିପକଳକଳ ଏବଂ ଲଜ୍ଜ
 ବୋଧିକ ସହିତ ଅନୁମୋଦେ ବିକ୍ୟ ହୋଇ
 ଲୋକଙ୍କ ସେ ବସନ୍ତ ଦେବାଇ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ମା
 ଗିବା ଅପେକ୍ଷା ଯୋଗ୍ୟତା ବଳରେ ଉନ୍ନତ ପଥ-
 ରେ ପ୍ରସ୍ତର ଦେବା ସକ୍ୟା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ମାତ୍ୟବର ଏସ, ପି, ସିଦ୍ଧ ।

ଭାରତ ଗର୍ବପ୍ରିୟେଷୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ଭରେ ସମାସୀତ
 ଦୋର ଅଳ୍ପକାଳ ପରେ ମାତ୍ୟବର ସତ୍ୟୋକ୍ତ
 ପ୍ରସବ ସିଂହ ମହୋଦୟ ଉପୁଷ୍ଠା ଦେବାରୁ ଭସ୍ମ
 ମୁକ୍ତେ ତାଳା ଅନୁମାନରେ ଭାରତଠାରୁ ବନ୍ଦ-
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୋଳନ ଛାଡ଼ିଥିଲ । ମାତ୍ୟ କଲିକତା
 କୁଳରେ ବଡ଼ଛଟ ଲଜ୍ଜ ମିଷ୍ଟୋ ମହୋଦୟଙ୍କ
 ହତ୍ୟା ଦେବାଦାରଣ ଚନ୍ଦନମାସ ତାଳିଶରେ
 ଯେଉଁ ଲୋକ ହୋଇଥିଲ ତହିଁରେ ମାତ୍ୟବର
 ସିଂହ ମହୋଦୟ ସ୍ୱାକ୍ଷମତ ପ୍ରକାଶପୂର୍ବକ ତତ୍ତ୍ୱ-
 ମସ୍ତ ଦୂର କରୁଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ୟବର ମହୋଦୟ
 ବଡ଼ଲଟ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ମଙ୍ଗଳ ମକାସି ବ୍ୟାପ୍ତ
 ହରେ ସେ ଦେହ କେହ ଦେଶୀୟ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ
 କଥାନ୍ତି ଅତୁଳ୍ୟେଷୁ କରବାରେ ସେ ପଦବ୍ୟାଗ
 କରୁଥିବାର କହନ୍ତି ମାତ୍ୟ ତାହା ସଥାର୍ଥ ନୁହେଁ ।
 ଲୋକେ ତରଂ ତାଙ୍କୁ ସେ ପଦ କ ଶୁଭବାଚାରଣ
 କଦ କରୁଥିଲେ । କେହି ମନ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ଭର ଭରତ
 ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ କ ଦେବବାଚାରଣବୋଧ
 ମନେ କରନ୍ତି ମାତ୍ୟ ଏସର ବୌଦ୍ଧି ଦଳଧିକାର
 ତାଙ୍କୁ ଜଣା ନାହିଁ ବରଂ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାସଲ-
 ଛନ୍ଦ ହୋଇଥିବାରୁ ସୁଖୀ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର
 ସଦୃଶ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କର-
 ଅଛନ୍ତି । ଏବଂ କହି ଲଜ୍ଜ ମିଷ୍ଟୋ ମହୋଦୟଙ୍କ
 ଚନ୍ଦନ ଗରମ ଶାସନ ଜାତ ବଶେଷ ବୃଦ୍ଧିମତ୍ତ
 ସହର ଚନ୍ଦ୍ରବାର ପ୍ରକାଶପୂର୍ବକ ସଂଶୋଧନ
 ଚାରିରେ ପିଣ୍ଡିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଅବଦେଶା କର ମୁଖ-
 ଲମାତ ଓ କମିଦାର ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କର ଉପକାର
 ନୁହେଁ ଯାହା ଲୋକେ କହୁଅଛନ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ-
 ମୁକ୍ତେ ତହିଁରେ ସେ ବୌଦ୍ଧି ଦେଶରେ ସଜ୍ଜ-
 କୈବଳ ଅଧିକାର ଦାନରେ ପିଣ୍ଡାକୁ ଏକ ବା
 ପ୍ରଧାନ ମୂଳ ବସ୍ତୁରାୟ ନାହିଁ ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି ତ

ଭାରତର ଅବପ୍ରାଦୁର୍ଦ୍ଧିରେ ମଦର୍ପ୍ରିୟେଷୁ ବାଧ
 ଦୋର ଶ୍ରେଣୀ ବଦଳ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ୟ ତାହା
 ଦୃଶ୍ୟର ବସନ୍ତ ଦେଲେଦେ କ୍ରମେ ତାହା ଶ୍ରୀମ
 ଦୋରସାଉଅଛ ଏବଂ ତାଳିକ୍ରମେ ସମସ୍ତ ସଜ୍ଜା
 ହୋଇଯିବ । ଏହି ଲୋକରେ *୦୦୦୦୦୦ ଦେଶୀୟ
 ଏବଂ ସୁଦୃଶ୍ୟୀୟ ସଦ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ ଏବଂ
 ବଡ଼ଲଟ ମହୋଦୟ ଉପସ୍ତୁଳ ବାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ-
 ଦ୍ୱାରା ସିଂହ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଧର୍ମବାଦ ଓ ତାଙ୍କର
 ଶୁଣାବଳୀ ଗାଠ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚଥା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ରାଟଙ୍କ
 ଭାରତାଭିଷେକରେ ଏଠା ଯେତେ ସ୍ୱୟଂ ସମ୍ରା-
 ଟଙ୍କୁ ଦେଖି ସଜରଜି ପ୍ରତାପ କରୁବାକୁ ଅବସର
 ପାଇବାର ପ୍ରତାପ କଲେ ।—ସିଂହ ମହୋଦୟ
 ସୁସମୟରେ ପଦବ୍ୟାଗ ସମ୍ଭବରେ ଲୋକଙ୍କ କଳ୍ପ-
 ନାର ପ୍ରତିବାଦ କର ଅତେକ ଦ୍ରୁମ ଶାଠୀର ଦେଉ-
 ଅଛନ୍ତି ଓ ତାହାଙ୍କ ପର ଉଚିତ ଚରଣବାନ୍ ଓ
 ବରଷଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକମାତ୍ର ଅୟ ଉତ୍ତାଦେବୁ
 ଦେଶର ଗୌରବାନ୍ୱିତ ଓ ହରକର ପଦବ୍ୟାଗ
 କରବା ମଧ୍ୟ ମତକୁ ଅସୁ ନାହିଁ । ସେ ପୁନଃ
 ଅସୁଦ୍ଧାସ କଥା କଲକଣ ଜାଣି ଦେଶର ହତ
 ହାମନାରେ ସେ ପଦ ସ୍ୱକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ । ଅତ-
 ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଶ୍ୟାଉଅଛ କି ଲକର କୌଣସି
 ବଶେଷ ଅସୁଦ୍ଧାସ ବଦୋ ଦେବୁ ସେ ପଦବ୍ୟାଗ
 କରବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ତାହା ସାଧାରଣରେ
 ପ୍ରକାଶ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି କହି ପାରୁଲେ
 ନାହିଁ ।

ସୁବଦ ସମ୍ଭର ବାସିକ ଅଧିବେଶକ ।

ଉତ୍କଳସୁବଦ ସମ୍ଭର ପ୍ୟାକ୍ଷମୋଦକ ଏକ-
 ତ୍ତେମି ଶାଶୁର ବାସିକ ଅଧିବେଶକ ଗତ ସଜ୍ଜ-
 ବାର ସକ୍ୟାସମୟରେ ଏଠା ଚାଉଳ ଲୁଇଗ୍ରେଣ୍ଡ
 ଦୁଲରେ ସମାଭେଦ ସଦୃଶ୍ୟରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ-
 ଥିଲ । ଏକତୁପଲରେ ସୁବଦସମ୍ଭର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ଶାଶୁରୁ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଅମସିତ ଦୋର ଅସି-
 ଥିବାରୁ ସମାଭେଦ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲ । ସମ୍ଭ-
 ପମରୁ ଦୁଲଟି ସୁସହିତ ଏବଂ ବାଟର ଉତ୍ତମ-
 ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବସ୍ତୁ ଦୂରରୁ ଅଲୋକମାଳାବ ବଅ
 ଯାଇଥିଲ । ସୁଦୃଶ୍ୟୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦେବଳ
 ଶାନ୍ତୀ ସୁଖ୍ୟାଦେବ ଏବଂ ଅନେକ ଦେଶୀୟ
 ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତଲୋକ ସମ୍ଭ୍ରମକୁ ଅଲଂକୃତ କରୁଥିଲେ
 ଏବଂ ଦୁଲଟି ଉତ୍କଳ ପ୍ରତିବାକୁ ଅନେକ ବାଧ୍ୟ
 ଦୋର ଠିଅ ହୋଇଥିଲେ । ବାବୁ ଜାତବତାଥ
 ବସୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସମ୍ଭ୍ରମର ଅସକଳକ୍ରମ
 କରନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଓ ଚତୁର୍ଥ ଓ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ
 ଗୀତ ଦାର୍ପିକମ୍ପା ସହିତ ଗାୟନ ଓ ଉତ୍ତୋର୍ଷ
 ପାଠଦେଲ ପର ଶାନ୍ତାଥ ସମ୍ଭ୍ରମର ଏକାକ୍ତେମି
 ଶୁକ୍ତ "ଶୁଭର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ" ସମ୍ଭବରେ ଗୋଟିଏ

ଭବନା ପାଠ ଦଲେ । ଏ ଶୁକ୍ତ ଏଠା
 ଏକାକ୍ତେମିର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ
 କରୁଅଛୁ । ପଠିତ ପ୍ରବକ ସେମନ୍ତ ଶୁକ
 ସରତ ଇଂବଳା ଗୁଣାରେ ଲେଖା ହୋଇଥିଲ
 ଦେମନ୍ତ ବଶେଷ ଚନ୍ଦ୍ରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଗର୍ଭୀର ଭବାନ୍ୱିତ
 ଥିଲ । ଶ୍ରୋତାମାନେ ସମସ୍ତେ ନିବନ୍ଧ ଚିତ୍ତରେ
 ତାହା ଶୁଣି ଭରତର ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ ।
 ଉତ୍ତୋର୍ଷ ପାଠରୁ ଜଣାଗଲ ସେ ଶାଶୁରୁ,
 ମାତ୍ୟସିତ ଏବଂ କୈବଳ ଉନ୍ନତ ସବାଶେ ଚଥା
 ଉତ୍କଳର ଉନ୍ନତମିତ୍ତ ସଜ୍ଜ ପ୍ରାପିତ ହୋଇ-
 ଅଛୁ । ବୋଲି ବାବୁଙ୍କ ସେ ସମ୍ଭ୍ରମକର ଉନ୍ନତ
 ଦେଲେ ଦେଶର ଉନ୍ନତ ଦେବ । ସମ୍ଭରେ
 ପ୍ରଥମେ ଜ୍ୟୋତୀ ସର୍ବ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବ
 ସଂଗ୍ୟା ଜ୍ୟୋତୀ ହୋଇଅଛୁ । ପ୍ରତି ଶକ୍ତବାର
 ଅପସ୍ତମ୍ବ ସାଧ୍ୟ ସମୟରେ ସମ୍ଭର ଦୁରଗୋଟି
 ଅଧିବେଶକ ହୁଏ । ଏକାକ୍ତେମି ଶିକ୍ଷକମାନେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ଭ୍ରମକୁ ଏବଂ ସମୟରେ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉତ୍କଳକଙ୍କୁ ସମ୍ଭ୍ରମ ପଦରେ ବରଣ
 କରାଯାଇ ବାବୁଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କର-
 ଯାଏ । ସମ୍ଭ୍ର ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ନମ୍ବ ଦୁରଭିଗରେ
 କରନ୍ତୁ । ଉଚ୍ଚ ବର୍ଣ୍ଣରେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୨୪
 ଏବଂ ନମ୍ବ ବର୍ଣ୍ଣରେ ୧୫ ଗୋଟି ଅଧିବେଶକ
 ହୋଇଥିଲ । ଏଥିରେ ସାହୁତ୍ୟ, ଚିତ୍ତପତ୍ତ, ଅୟ,
 ବ୍ୟୟ ଏବଂ ବ୍ୟାୟାମ ଏହିପ ଗୋଟିଏ ନିୟମ
 ଅଛୁ ଏବଂ ବର୍ଷର ଅୟ ୮୨୫/୧୨ ମଧ୍ୟରୁ ୬୫
 ୮ ୧୨୫୭ ଯାଇ ବାକୀ ୮ ୧୨୫୭୨ ହାତରେ
 ଗଠିତ ଅଛୁ । ଏକାକ୍ତେମିର ଉପସ୍ତୁଳ ଦୁଃଖୀ
 ପିଲିମାତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ଏଥିରେ ବଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଫ୍ୟାସିମୋଦକଙ୍କ
 ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଫଣ୍ଡ ଅଛୁ ସେ ତହିଁରୁ ପ୍ରଥମ
 ଶ୍ରେଣୀର ଗୋଟିଏ ଶୁକ୍ତ ମାସିକ ଦୁରଗଣା ଏବଂ
 ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀର ଗୋଟିଏ ଶୁକ୍ତ ଏକକଙ୍କା
 ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଏ । ଭରତା ପାଠାନ୍ତେ ପାଦ
 ସୁଖ୍ୟ ସାଦେବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଶୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସାରଗର୍
 ବକ୍ତୃତାଦ୍ୱାରା ଉପଦେଶ ଏବଂ ଉତ୍ତାହ ପ୍ରକାଶ
 କରୁଥିଲେ । ପାତ୍ରୀ ମହାଶୟ ଦହିରେ ସେ ଶୁକ୍ତ-
 ମାନେ ସକଦା ପାଠାନ୍ତ୍ୟସରୁଷ ଏବଂ ତାର୍ଯ୍ୟ
 କରୁଥିବାର ସୁରଣ ରଖି ଚହିରେ ମନୋନିବେଶ
 ପୂର୍ବକ ଅତ୍ୟା ନାହିଁରେ ମତ କ ଦେବା ଏବଂ
 ବ୍ୟାୟାମ ମଧ୍ୟ ଅଧି ଏବଂ ଉପସ୍ତୁଳରୁଁ କରବା
 ଉଚିତ । ଅତେଦ୍ୱାସମ୍ଭରେ ଶୁକ୍ତମାନେ ପୁଷ୍ଟକର,
 ଜିନିଷକ ଇତ୍ୟାଦି ଏବେ ଅଧିକ ଶେଳନ୍ତି ସେ
 ବହି ଉତ୍କଳରୁ ବଦେବାଟ ଗୁଲିଆର ପାରନ୍ତି
 ନାହିଁ ଏବଂ ଅଧି କୁଳ ଦେବା ଦେବୁ ପାଠରେ
 ବ୍ୟାପାର ହୁଏ । ବାବୁ ବୈକୁଣ୍ଠାଥ ଦତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତ

ଦଳେ ଯେ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ଉପଦେଶ ଦେବେ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ଚାହା ମନୋନିବେଶପୂର୍ବକ ଶୁଣି କାର୍ଯ୍ୟ କରଣା ଶୁଣମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଅନେକସହ ରବି ସାହୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିବାରୁ ଉପକରେ ବ୍ୟାଘାତ କଲେ । ଅବଶେଷରେ ସଭାପତି ମହାଶୟ ସବୁପଦେଶ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବକ୍ତୃତାଦ୍ୱାରା ଶୁଣମାନଙ୍କୁ ସଦାଚରଣ ଅଭିପ୍ରାଳିନପୂର୍ବକ ପିତା, ମାତା, ସ୍ୱରୁ ତଥା ସଦେଶ ଓ ବିଦ୍ୟାପୀ ଲୋକ ଏବଂ ଅବଶେଷରେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ଉତ୍ତମ ଅଭିନୟ କଲେ ଅତିରେ ଉନ୍ନତ ଦେବୀର ବୃହତ୍ ଦେଲେ ଏବଂ ମାତୃ ଦୁର୍ବଳ ଶୁଣମାନେ ଏକାନ୍ତରୂପେ ପୃଥକ ରହିବା ଉଚିତ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କର ଏହି ସଭାରେ ମାତୃଦୁର୍ବଳ ପରଦର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଗୋଟିଏ ବିଲମ୍ବ ଗୋଲିବାକୁ ଶୁଣମଣି ଦେଲେ । ଏଥି ଉତ୍ତରୁ ଗୋଟିଏ ବଙ୍ଗଜାଗୀର ଗାୟକ ହୋଇ ସଭାପତିଙ୍କ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଅନ୍ତା ସଭା ରଙ୍ଗ ଦେଲେ ।—ଏ ଦିନର କାର୍ଯ୍ୟାଳୀ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ନିବାଦ ହୋଇଥିବାରୁ ଅନେମାନେ ସଭାର କର୍ତ୍ତୃପତ୍ତକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏଠା ପଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାତୃଦୁର୍ବଳ ପ୍ରବେଶ କରି ନ ସୁବାର ଯାହା ସଭାପତି ବାବୁ କଲେ ଚାହା ଯଥାର୍ଥ ମାତ୍ର ଯାହା ନାହିଁ ତହିଁର ଭିତରଣ ବସୟରେ ବରାଣ ଗୋଲିବା ନିସ୍ତୁଷ୍ଟପ୍ରମାଣୁ ବରଂ ତଦ୍ୱାରା ବାହାର ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ଆରଣ୍ୟ ହୋଇପାରେ, ତେବେ ବେଳେ ପାଳ ସିନାରେଟ ଯାହା ଅନ୍ତରାଃ ପଲକସମେ ମାତୃକ ତହିଁର କୁପଳ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଦୂଃଖାଦିଦେଉଥିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦେବ । ଏକତା ଏବଂ ପିତାଙ୍କ ଉନ୍ନତ ହିସାବାର୍ଥ ଏ ବର ସଭା ଯେ ଶୁଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଏକାନ୍ତ ହୁଏନିମାଣୁ ଏଥିରେ ଦେହେ ନାହିଁ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ଅଧିବେଶନାଦି କର ବାହାରର ଲୋକଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସଭାର ଜୀବନାଶ୍ରମ ପରିଚୟ ଦେବା ସମୀଚିତ ଅଟେ ।

ପ୍ରାପ୍ତପୁତ୍ରର ସମ୍ମିପ୍ର ସମାଲୋଚନା ।

ଉତ୍ତ ।—ବାମଗ୍ରାଧୀକର ଶ୍ରୀମାନ୍ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ହିରୁବକ ଦେବ ବର୍ମାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ ରଚିତ ଏବଂ ବାମଗ୍ରା ପୁତଳ ପ୍ରେସରେ ମଦର ଓ ପ୍ରକାଶିତ । ଲୁଚିତବର୍ଷର ବ୍ୟତୀତ ଉତ୍କଳର ରବି ବର୍ମାଙ୍କ ପଦ୍ମକୁଳାର ପଦଲିଖନ ପ୍ରଭୃତି ପାଠଗୋଟି ଚିତ୍ର ଅବଲମ୍ବକରେ ପାଠଗୋଟି ସଦ୍ କବିତା ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍କଳ କବିତାମେଣ୍ଡରେ ବାମଗ୍ରା ପୁତଳକବିତା ଗଳା ପୁତଳ ଦେବ ବ୍ୟତୀତ ଥିଲେ । ଉପସ୍ଥଳ ପିତାଙ୍କର ଶୋକ

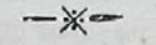
ପୁତ୍ର ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଦେବ ସୁକା ନୃପତ ନୁହନ୍ତି କିମ୍ପା ଉତ୍କଳର । ଉତ୍କଳର ରେଣା ଏବଂ ରଙ୍ଗ ସଂଯୋଗରେ ସେମନ୍ତ ବହୁସ୍ୱରୁ ରୂପ ଠିଆ କରେ ଦକ୍ଷ ସେପର ଅକ୍ଷର ଏବଂ ଅଳଙ୍କାର ସଂଯୋଗରେ ଜ୍ଞାନକସ୍ତୁରୁ ରୂପ ଠିଆ କରେ । ଉତ୍କଳେ ରୂପକାର ଦେଲେହେଁ ଉତ୍କଳରଠାରୁ ବହୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୂରୁତ ଏବଂ ସେହି ଦୂରୁତକାର୍ଯ୍ୟରେ ଗଜପତି ସାନ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟକାଣ୍ଡ ବାମଗ୍ରାଧୀକର କୁଣ୍ଡରୁ ଏହି 'ଉତ୍ତ'ରୁ ପାଇ ଅନେମାନେ ଅଧିକତ ହୋଇ ଉତ୍କଳୀୟମାନଙ୍କୁ ପାଠକରବା କାରଣ ଅନବେଧ ଦରୁଅଛନ୍ତି । ଲୁଗା ସେମନ୍ତ ସରଳ ପଦବ୍ୟାଖ୍ୟା ତେମନ୍ତ ମଧ୍ୟର ଓ ରସାତ୍ମକ କମଳା—'ପ୍ରେମମଣି ଲଭ ଯଦ ସର୍ବତ୍ର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ, ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକା ପସେ ଅଟଇ ସୁଲଭ ।'

ଅଭିନୟ (ପ୍ରଥମଭାଗ)—ଶ୍ରୀ ଲଲମୋହନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଏବଂ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରେସରେ ମଦର ଓ ପ୍ରକାଶିତ । ଏଥିରେ ଶରଦାଦି ରୁଚି ଓ ଚେତାସ ପଠକୃତର ବସୟ ପଦ୍ୟାକାକାରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । କେ ତୁମ୍ଭିକାରେ ଅପଣା ବଶର ପରତତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ସରଳବାବରେ "ଜୀବନା ନିବାଦ ହେବୁରୁ ସମୟର ଅନେକ ଅଭିନୟ ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ ସୁକା" ଏହି ସୁପ୍ରକ ଲେଖି ଥିବାର

ପ୍ରକାଶ କରି ଅଛନ୍ତି । ଯେତେ ସମୟେ ପାଠକ ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଲୋକ ନାନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ଥାଇ ଅବସର ଟିକିକ ସାହିତ୍ୟ ସେବାରେ ଦାଠନ୍ତି ସେହି ସାଧ ଏବଂ ତହିଁ ଉପରେ ଯାହାକ ମନ ରୁଚିବ ଅତ୍ତକୁ ଅକୃଷ୍ଣ ସେ ସୁଖ୍ୟବାନ । ଧର୍ମ ପ୍ରାଣ ସରଳ ହୃଦୟ କବିକର ଏ କବିତା ପଢ଼ି ଅନେମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ସୁଖୀ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଶୀତଳାଳର ବର୍ଣ୍ଣନା ସମୟରେ କବି ଯାହା "ନଦ ସରୋବର ଜଳ ଜମଣ ଭୂଟଇ, ଅଧାଧର ସଙ୍ଗେ ଯଥା ରକତି ଭୂଟଇ; ଯେବେ ଭୂଟେ ଦଳମାନ ବଡ଼ଇ ଯେ ଗୁଣ, ଅଧିକାର ସଙ୍ଗେ ଯଥା ବଡ଼ଇ ଅଭୂତ" ରାଉଅଛନ୍ତି ତହିଁରୁ ସହଜରେ ଚାକର ସୁରୁତ ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହେଉଅଛି । ଦେଖ ଲୋକେ ଏ ସୁପ୍ରକ ଶ୍ରେ ପଢ଼ିଲେ ଅନର୍ଥକ ବ୍ୟୟରେ ପଢ଼ିବେ କାହିଁ ଏକା ଅନେମାନେ ସାଦସ କର କହ ପାରୁ । ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୪ ଅଣା ।

କବ୍ୟା କର୍ମଦାଣ୍ଡ । ଶ୍ରୀ ବୃକ୍ଷାକଳର ବାଣୀର ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହଣ ଓ ଅରୁଣୋଦୟ ସଦାଳୟରେ ମଦ, ତ ହୋଇ ପ୍ରଥମଭାଗ ପ୍ରକାଶିତ । କବ୍ୟା ବାବୁ ବହୁକାଳ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର କର୍ମଦାଣ୍ଡ ପ୍ରକାଶ କରୁବାରେ ବଜା ହୋଇ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅଠପେଇ ପୃ ୪୨୧ ବ୍ୟା ବ୍ୟାପୀ ଏ ରତ କର୍ମଦାଣ୍ଡ ପ୍ରାଚ୍ୟେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଓ ଚିକା ମହତ ଅପଣା କାମ ସଂଯୋଗରେ ବେଲେ ସୁକା ବକ୍ତ

ମୂଲ୍ୟରେ ବରଷର ତରୁଥିବାରୁ ଚାକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୁଏ ଓ ଧର୍ମ ନଷ୍ଟା ଏବଂ ଏକାନ୍ତତା ସଦ ନରେ ଜଣା ପଡ଼ୁଅଛି । ଏଥିରେ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସମ୍ପାଦ୍ୟ କର୍ମଦାଣ୍ଡ ତଥା ଯାହାକ ଦନ ଓ ଉପକରୁପଣାଦି ସମସ୍ତ ବସୟ ଅଛି । ପଣ୍ଡିତ ମହୋଦୟ ଧର୍ମୀ ଏବଂ ବିଦେଶୀ ଦେଲେ ସୁକା ଏ ଦେଶର ଅନିତ ଧନ ଏହିରୂପ ସଦ୍ୟାୟତ୍ୱାର ଏବଂ ବିଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାରରେ ନିସ୍ତୁଷ୍ଟକର କରୁଥିବାରୁ ଅନେମାନେ ଚାକ ମୁକ୍ତଦୟରେ ସାଧନାଦି ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ସନ ୧୧୧୦ ସାରର ସଂସ୍କୃତ ପଦ୍ୟଗାର ପଳ ଅଠପାରେ ଓଡ଼ିଆରେ ଯେଉଁ ମାନେ ଦୂର ପାଇ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଚାଲିବା ।

ଶ୍ରୀ ।

୧ମ ପଦ୍ୟଗାରେ

ଦୈତ୍ୟନାଥ ପତି	ସଂସ୍କୃତସ୍ତୁର ପୁସ୍ତକ
ବଳଦେବର ରଞ୍ଜିତ୍ୱର୍ଣ୍ୟ	ପୁତାଳ
କୃଷ୍ଣପ୍ରସାଦ କର	ମସୂରଭଞ୍ଜ
ନିଧରଣ ପଣ୍ଡା	ସଂସ୍କୃତସ୍ତୁର ପୁସ୍ତକ
ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ଶରପଥୀ	ଏକକ
ଶ୍ରୀକାଥ ରଥ	ବଳଦେବଜାଉ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଶ୍ରୀମଦାଧି-ମଦାଧି- କାହିଁକିହି ପୁସ୍ତକ ବିମ୍ବାଧର କର ଶୁଣମନ ଗୋଲ ବାଲେଶ୍ୱର ଏମାନେ ଦୁଇବର୍ଷ ସକାଶେ ମାସିକ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦୂର ପାଇବେ ।

୨ୟ ପଦ୍ୟଗାରେ

ଶ୍ରୀକାଥ ଶରପଥୀ	ଶ୍ରୀଧର ଚଟକ
ମାଳାମ୍ବର ମିଶ୍ର	ସଂସ୍କୃତସ୍ତୁର ପୁସ୍ତକ
ନରଦର ମିଶ୍ର	ତେଜାକାଳ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମିଶ୍ର	ଶ୍ରୀପଦ୍ମା
ଜଗନ୍ନାଥ ରଥ	ସଂସ୍କୃତସ୍ତୁର ପୁସ୍ତକ
ଅକଳ ମିଶ୍ର	ଏକକ

ଏମାନେ ଦୁଇବର୍ଷ ସକାଶେ ମାସିକ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦୂର ପାଇବେ ।

କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଶରପଥୀ	ବଳଦେବକ କଟକ
ଜଗନ୍ନାଥ ସତ୍ତ୍ୱୀ	ଗମକୃଷ୍ଣଟୋଲ ପୁରୀ
ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ ଶରପଥୀ	ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଚୋର ବାଲେଶ୍ୱର

ଦାମୋଦର ମିଶ୍ର	ତେଜାକାଳ
ରଞ୍ଜିତାଧି ମିଶ୍ର	ଜଗନ୍ନାଥବନ୍ଧୁ ଗୋଲ ଗଞ୍ଜାମ

ଏମାନେ ଦୁଇବର୍ଷ ସକାଶେ ମାସିକ ଦୁଇଟଙ୍କା ଦୂର ପାଇବେ ।—

ଶିଷ୍ୟ ।

୧ ମ ପଦ୍ୟଗାରେ ।

ପଣ୍ଡିତ ବଳରାମ ମିଶ୍ର	ଜଗନ୍ନାଥ, ଚଟକ
--------------------	--------------

ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟ ଉତ୍କଳ ଉପେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରତ ଅଦାଲ୍ତ
ସଦାସ୍ୟ ଦେଶରାଜମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପିତ
ସମ୍ମାନପାତ ବା ୧୫୧୨୧୦ ରାଜ୍ୟ ଉପେନ୍ଦ୍ର
ଦେବ ।

୧ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି । ବା ।
ଅମରପତ୍ନୀ କ ୨୭୨ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜ-
କରେ ଥିବା କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ ସିଃ ବାଃ ଥାନା ଓ
ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୯୧ ମଧ୍ୟରୁ ଥାନା
ଏ-୧୨ କୁ ଜମା ୪ ୪୩ ମଧ୍ୟରୁ କିଛିଲ ସ୍ୱାଧୀ
ଉପେନ୍ଦ୍ର । ଡା । ଟ ୦ ୩ ବାଦ ବାକୀ ପ୍ରତି-
ବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୩୨ କୁ ଜମା
୧ ୧୩ ଓ ପାହ ଏ-୧୧ କୁ ଜମା ୪ ୪୩୯୧
ମଧ୍ୟରୁ ଉପସେକ୍ତ ଅଂଶିଦାର । ଡା । ଟ ୦ ୩
ବାଦ ବାକୀ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ
ଏ-୩୮ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୧ ପାହ ଏ-୧୧ ଥାନା
ଓ ପାହ ଏ-୨୩ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୨

୨ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଅମରପତ୍ନୀ । ପ୍ର ।
ଦେଉଳି କ ୨୭୨ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କର-
ଜକରେ ଥିବା କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ ସିଃ ବାଃ ଥାନା ଓ
ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୯୧ ମଧ୍ୟରୁ
ଥାନା ଏ-୨୧ କୁ ଜମା ୧ ୨୩୩ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି
କିଛି ଉପେନ୍ଦ୍ର । ଡା । ଟ ୦ ୩ ବାଦ ବାକୀ
ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୩୩ କୁ ଜମା
୧ ୧୩୨ ଓ ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୪ ୪୩୩
ମଧ୍ୟରୁ ଉପସେକ୍ତ ଅଂଶିଦାର । ଡା । ଟ ୦ ୩
ବାଦ ବାକୀ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ
ଏ-୩୩ କୁ ଜମା ୪ ୧୩ ଏ-୧୧ ଥାନା ଓ
ପାହ ଏ-୨୩ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୧୩

୩ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି । ବା ।
ନିଅଳ କ ୨୭୨ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜ-
କରେ ଥିବା କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ ସିଃ ବାଃ ଥାନା ଏ-୧୧
କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ କିଛିଲ ସ୍ୱାଧୀ ଉପେ-
ନ୍ଦ୍ର । ଡା । ଟ ୦ ୩ ବାଦ ବାକୀ ପ୍ରତିବାଦର
। ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩
ଅଟେ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୩ କା
୪ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି କ ୨୭୨
ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜକରେ ଥିବା ଥାନା ପାହ ଏ-୧୩
କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ ଥାନା ଏ-୧୨ କୁ
ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା ।
ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩ ଓ
ପାହ ଏ-୨୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବା-

ଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୧ କୁ ଜମା ୧ ୧୩
ଏ-୧୧ ଥାନା ପାହ ଏ-୧୩ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ
ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୩ କା

* । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି କ ୨୭୨
ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜକରେ ଥିବା କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ
ସିଃ ବାଃ ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ
ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩
ଅଟେ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୩ କା

୨ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି । ବା । ନିଅଳ
କ ୨୭୨ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜକରେ ଥିବା
କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ ସିଃ ବାଃ ଥାନା ପାହ ଏ-୧୩ କୁ
ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ ଥାନା ଏ-୧୧ କୁ
ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର ଦଖଲ
। ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ମଥୋଟା । ମୁ । ଏ-୧୩
କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩ ଓ ପାହ ଏ-୨୩ କୁ
ଜମା ୧ ୧୩୩ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା ।
ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩
ଏ-୧୧ ଥାନା ଓ ପାହ ଏ-୨୩ ନିଲମ ଦେବ
ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୩ କା

୩ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି କ ୨୭୨
ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜକରେ ଥିବା ମାଧ୍ୟ ଓ ଥାନା
ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ ମାଧ୍ୟ ଏ-୧୩
ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩
ଓ ଥାନା ଏ-୧୧ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ
ପ୍ରତିବାଦର ଦଖଲ । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩
କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩ ଓ ପାହ ଏ-୧୩ କୁ
ଜମା ୧ ୧୩୩ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧
କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩ ଏ-୧୧ ଥାନା
ପାହ ମାଧ୍ୟ ଏ-୧୩ ନିଲମ ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ
୧ ୧୩ କା

୪ । ଉତ୍କଳ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସଦ । ମୁ । ନଗର
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ଦେଉଳି । ବା ।
ନିଅଳ କ ୨୭୨ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ମୌଃ କରଜକରେ
ଥିବା କ ୨୨ ମୂଲ୍ୟ ସିଃ ବାଃ ଥାନା ଓ ପାହ ଓ
ମାଧ୍ୟ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୨ ମଧ୍ୟରୁ
ମାଧ୍ୟ ଏ-୧୩ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର
ଦଖଲ । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ ଓ ଥାନା
ଏ-୧୧ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତି-
ବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା
୧ ୧୩୩ ଓ ପାହ ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩
ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତିବାଦର । ଡା । ଟ ୦ ୧ କୁ

ଏ-୧୩ କୁ ଜମା ୧ ୧୩୩ ଅଟେ ନିଲମ
ଦେବ ଅଃ ମୂଲ୍ୟ ୧ ୧୩ କା

ନ ୧୯୨୭ ମୂଲ୍ୟ ସଦେବ ଓ
ସନ ୧୯୧୮ ମସିହା
ଅକ୍ତିନି ମହାପାତ୍ର । ସା । ବୃଧସାହ । ପ୍ର
କୋରଣିଆଁ ବାଦ :

(ବ)
୧ ସୋମନାଥ ମହାନ୍ତି ଓ ୨ କାଶୀନାଥ ମହାନ୍ତି
ସା । ଦାଉଅସଦା ଉପେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରତସାହ । ପ୍ର ।
କୋରଣିଆଁ ପ୍ରତିବାଦ ଦେ :
ଉପେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରତ ନିଲମ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ବାଦର
ପାତ୍ରଣା କରୁଛନ୍ତି ଯଦା ଅଦାଲ୍ତ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନ
ଲିଖିତ ସମ୍ମାନପାତ ସନ ୧୯୧୦ ମସିହା ଉପେନ୍ଦ୍ର
ମାସ ବା ୧୫ ରାଜ୍ୟ ଦେବା ଉପେନ୍ଦ୍ର ସେମ୍ବେ
କଟକ ମୁକାମ ବିଶ୍ୱମ୍ଭୂତସଂସଦ ଅଦାଲ୍ତରେ
ନିଲମ ଦେବ ।—

୧ ସ : ଡ : ସ : ଡ : ସ : ରେ । ମୁ ।
ନଗର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏକାକୀ । ପ୍ର । ବେନାକାର । ମୌ ।
ସାକ୍ଷୀମୂଲ୍ୟ । ଲ । ବାସ୍ୟାସି ସାବକ
ମା ୦ । ୨ । ୧୦ କୁ ଜମା ୪ ୧୦ ପାହ ହାଲ
ଅନୁସାରେ ଏ ୦—୧୧ ଡ : କମିକୁ ଜମ
୪ ୦ । ୨୩ ଅଟେ ରହିବ ସମସ୍ତସବୁ ନିଲମ ଦେବ
। ପ୍ର । ବେନାକାର । ମୌ । ସାକ୍ଷୀମୂଲ୍ୟ
କ ୨୩୦୨୩ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ବା । ଲ । ବାଦେଲ
ସାବକ ମା ୦ । ୩୩ କୁ ହାଲ ଅନୁସାରେ
ଏ ୦—୩୧ ଡ : ଅଟେ ରହିବୁଛି ନିଲମ ଦେବ
। ପ୍ର । କୋରଣିଆଁ । ମୌ । ବୃଧସାହ
କ ୨୩୧୩୦ ମୂଲ୍ୟ ରାଃ ବା । ଲ । ବାଦେଲ
ସାବକ ମା ୧ । ୧୨୩ ସାକ୍ଷୀ ଦାଲ ବଦୋବସ୍ତ
ଅନୁସାରେ ଏ ୧—୧୩ ଡ : ଅଟେ ରହିବୁ
ଧରୁ ସାବକ ଅନୁସାରେ ମ ୧ । ୦ ୩ ଓ ହାଲ
ଅନୁସାରେ ଏ ୧ । ୧୩ ଡ : ରହିବ ସମସ୍ତ
ସବୁ ନିଲମ ଦେବ ।—

—*—
ନ ୧୯୧୧ ମୂଲ୍ୟ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟ ସନ ୧୯୧୦ ମସିହା
କଟକ । ମୁ । ପ୍ରଥମ ମୁକଦ୍ଦମା ଅଦାଲ୍ତ
ରାମନାଥସଂସଦ ମହାପାତ୍ର ଉପେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରତ ନାବାଲଗ
ମାନେ ଉକ୍ତ ନାବାଲଗମାନଙ୍କର ବଜର ଏ ଅଭି-
ଭାବ ମାତା ପ୍ରମତ୍ୟ ଭଲୋଚ୍ଚୁମା ଦେବ୍ୟା । ସା ।
କୋଣି । ପ୍ର । ସୁବଦ୍ଧ । ଡା । ବାଲେଶ୍ୱର ।
ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟରେ

[ବନାମ]
୧ । ସୀତାବାସୀ ନିଲ ନାବାଲଗ ୨ । ପଦ୍ମ
ଚରଣ ଦେବ ନାବାଲଗ ଉକ୍ତ ନାବାଲଗର ମାତା
ମାହାସିନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଦାସୀ ୩ । ବାଲେଶ ନାଗ-
ସୁଣ ନିଲ ନାବାଲଗ ବଜର ଏ ଅଭିଭାବକ
ମାତା ସୀତେଦାମତୀ ଦାସୀ ଦେଶବାର

NOTICE

Correspondence be made in English or Bengalee language,

Amount refunded if unapproved

SHAWL.

Very nicely worked

Rs 17 to 40 per pair

For lady Rs 8 for sheet

Malida Chadder Rs 16

Check Wrapper ,, 6 to 9

Lahori Dhussa Rs 13

Correspond in English or Bengalee language

AMIR CHAND &

General shawl merchants

LAHORE

ADVERTISEMENT.

WANTED a Civil Hospital Assistant for Kashipur Dispensary on a salary of Rs 40 per mensem. The applicant must have passed the final Examination of the Cuttack Medical School and must know English well. Applications with the testimonials will be received by the undersigned up to the 31st December, 1910.

Dated Kashipur } U. P. Sing Deb
The 1st Dec. 1910 } Thatt Raja
Kashipur
P. O. Kashipur
Dist Sambalpur

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏକଦା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଜଗତଦେଉଅଛି
କି ନିଜ ବାଳକୃଷ୍ଣ ସାହୁ । ସା । କଷ୍ଟନମେଷ
। ସ । କଳେ କ' ଦାଉବନ୍ଧୁ ସାହୁ । ସା । ଶ୍ରୀ-
ହାତ । ସ । କଳେ କ' ଗଜବ ସାହୁ । ସା । ଦାସିଆ
ସାହୁ । ସ । କଳେ କ' ଦେବୀମ ମତେ । ସା ।
କେଶରୀ । ସ । କଳେ କ' ହେ ଥେ ଅମ୍ବ-
ମାନେ ଉତ୍କଳ ଦଣ୍ଡିଦାର କୋଷ୍ଠାଳ ନାମରେ
ଏକ ପାଟନରସୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହରୁଥିଲୁ କେତେକ-
ଦିନ ପରେ ଉପଭୋକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
ବାଳକୃଷ୍ଣ ସାହୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବାରୁ ବାହାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ-
ରେ ବାକର ପୁତ୍ର ହିପିନ ସାହୁ ନାବାଳଗର
ମାତା ମାହାପିସ ମାନବେର୍ଷ୍ୟାଙ୍କୁ ଯୋଗ କରି ଉକ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟ ତଳାଉଥିଲୁ ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମନ-
ତ୍ରର ଘଟି ବାରୁ ନିଏ ମର ଉପଭୋକ୍ତ ଦେବୀ-
ମମ ରଗତଙ୍କୁ ତଳତ ଉପମର ମାସବା ୩ ରୁଗ-
ଠାରୁ ହେବ କରାଇ ଅମ୍ବେ ଦାଉବନ୍ଧୁ ସାହୁ ଓ
ଗଜବ ସାହୁ ଓ ହିପିନ ସାହୁମାନଙ୍କର ଉକ୍ତ
କୋଷ୍ଠାଳ ବସାଏ ରଖି ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱ-
ଅନୁଷ୍ଠିତ ଚଳୁଅ

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

The Census.

The next general Census of India will be taken on the 10th March 1911. Formerly people would not submit to enumeration owing to religious prejudices. The counting of heads of people foreboded evil. It was considered horrible and it meant sure death of the person counted. This prejudice was confined not to India alone, but it was shared alike by all countries of Asia and Europe. It was not till 1749 that a Census on a Scientific basis without any fiscal object in view was undertaken. The first country to undertake it was

Sweeden. The first Census in England was taken in 1801. In India although an attempt was made to estimate the population by actual counting of heads in 1867, it was not very successful. The first Census of India on modern lines was taken on the 17th February 1881. Since then every ten years Censuses are taken, the last Census having been taken on the 18th March 1901. Since 1881 there has been a great change in the attitude of the people. We remember when the house-numbering in 1881 commenced the people began to grow suspicious and they thought the operation was connected with some new taxation. Even at the present day illiterate and ignorant people view the operation with suspicion. India is a continent by itself. To take a correct enumeration of the floating population, of the various jungle tribes and have a true record in all its details with regard to religion, age, sex occupation and the like is not an easy affair. Sir Herbert Risley in the last Census Report very rightly said—"An Indian Census is pre-eminently the work of the people of India. If they held aloof or even demanded the most trifling remuneration for their trouble, the whole undertaking would be financially impracticable." During the last census people of all rank and position of life worked cheerfully and without any remuneration and we are glad during the present operation too the people have willingly come forward to help the State in its undertaking to have a correct record. Throughout India the house numbering commenced about the middle of October last and it has been completed on or before the middle of November. A preliminary enumeration will be taken before the 20th February next, so that the task on the 10th March will be considerably light, as each enumerator will have then to take a round and see if his record requires any alteration. From the date of the preliminary enumeration till 10th March (the date of final enumeration) the closest supervision would be exercised by the Supervisors and the Charge Superintendents as it would hereafter be difficult to eliminate the errors that may creep in.

The Enumerators require a thorough training. It is on them that the correct enumeration greatly depends. Outside towns it is not always possible to get able and intelligent Enumerators. During the last Census queer mistakes were detected examples of which we quote below—

"In Madras, one Enumerator modestly wrote himself down in the schedule as "illiterate" which meant "unable to read and write" Another entered particulars of a saint buried in ancient tomb and pleaded in excuse the common belief in the neighbourhood that the holy man was still alive within his shrine. A

third finding a Census number on the village temple boldly enumerated the God inside it :—Name :Ganesh, Religion : Hindu, Sex: male; civil condition, married: Age about 200 years, means of subsistance: offerings from the villagers”

Detailed instructions have been issued by Provincial Superintendents as to how the schedules on which the enumeration of the population is to be recorded will have to be filled up. Each schedule consists of 16 heads. Heads 4,8,9,10 and 11 are likely to give the enumerators great trouble as they will prove veritable puzzle to many. These heads relate to Religion and sect; caste and sub-caste or tribe, clan or race: principal occupation: subsidiary occupation; means of subsistance of dependants on actual workers. It would require very great circumspection to fill up these columns. If a Zemindar is also a Government servant or a Pleader, the latter occupation will have to be entered in Col 9 and Zemindar in Col 10—the criterion being which occupation takes up most of his time, not that which brings him the biggest income. All the dependents on pleaders will be shown as pleaders and that of Zemindars as Zemindars in Col 11. The servants and maid-servants will be shown not as dependants but as having independant occupation, that of domestic servants, in Col 9. We have not space enough to deal with the schedules in detail but from what we have said it will be seen that a good deal of care and circumspection will be necessary to fill in the columns. The various sects of the Hindus and the Mahomedans are likely to puzzle the Enumerators and the officers in charge of Census will do well to give them timely instructions.

There has been a controversy as to whether the depressed classes and untouchables should be returned as Hindus. They call themselves Hindus and they ought to be returned as such. The census officers are certainly not competent to decide who is a Hindu and who is not.

ଗଣତା ୧ ରଖେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଦେବଳ ଟେକାସରମ ଏବଂ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଦକ୍ଷିଣ-ଭାଗରେ ସାମାନ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଯଥା ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ୧ ଲକ୍ଷ ଓ ଷୋଡ଼ହେବୁର ୨ ଲକ୍ଷ । ଏହିକ ଛତ୍ରା ଭାରତର ସର୍ବତ୍ର ଅଦାଶ ପର-ସାର ଏବଂ ବାୟୁ ଶୀତଳ ହୋଇଥିଲା ।

ସମ୍ବୁଧ୍ୱଜା ଉତ୍କଳସମିତୀ ସମାପ୍ତ ହେବାରୁ ବୋର୍ଡ଼ ବ୍ୟୟରେ ଏ—୧୮ ଉପିମିଲ ଜମି ଶସ୍ୟ ଦେବାର ସରକାରୀ ବ୍ୟୟ ଗଣତା ୩୦ ରିମ୍ କଲିକତା ଗେଜେଟରେ ବାହାରିଅଛି । ଏ ଜମିର ଦକ୍ଷିଣ ସୀମା ନ ୨ ମୁର ଯାବାକାଳ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମ ସେହି କାଳର ଗୋଟିଏ ଶାଖା ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ବଜେଟର ବିଧାନ କରିଅଛନ୍ତି କି ଅପ୍ତ ବ୍ୟୟ ବିବରଣ ଅର୍ଥାତ୍ ବଜେଟ ବିବର-କାରଣ ଗୋଟିଏ ପାଇନାକ୍ସ୍ କମିଟି ଗଠିତ ହେବ ଓ ତହିଁର ଜ ୧୨ ଶ ସର୍ବମଧ୍ୟରୁ ଜ ୨ ଶ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନିୟୁକ୍ତ କରିବେ ଓ ବାକି ଜ ୨ ଶ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ଦେସରକାରୀ ସର୍ବମାନ୍ଦ୍ରାଜ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବେ ।

—*—

ଗଣତା ୨୨ ରଖେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଭାରତରେ ସେଲେଗ ରୋଗମୂଳ ୨୧୪୩ ହୋଇଥିଲା ଯେ ତହିଁମଧ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ୧୨୮ ବମ୍ବେ ୧୦୮ ପଞ୍ଜାବ ୨୧୨ ମଧ୍ୟ-ପ୍ରଦେଶ ୨୮୦ ମଞ୍ଜୁର ୩୩୧ ରାଜସ୍ଥାନ ୩୧୧ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ୩୩୧ ଓ ବଙ୍ଗଳା ୨୧୨ ଭଳି ଥିଲା । ବମ୍ବେ, ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜରେ ବୃଦ୍ଧି ଦୃଷ୍ଟି ଗଣ ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ୨୧୦୭ ଥିଲା ।

—

ମାନ୍ଦ୍ରାଜର ବଜେଟର ବାହାଦୁର ଗାନ୍ଧି ନାମକ ଜାହାଜରେ ଚଳଚରଣ ତା ୧୧ ରଖେ କଲିକତାରୁ ବାହାରି ତା ୧୨ ରଖେ ପୁରୀରେ ପହଞ୍ଚି ସେହିଦିନ ଖାସ ଗାଡ଼ରେ ଯେଉଁଠାରେ ତା ୧୩ ରଖେ ଦାଉଡ଼ାରେ ପହଞ୍ଚିବେ । ତାହାଙ୍କ ସହଯମିଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ ବେକର ସେହି ଜାହାଜରେ ବଣାଶୟନ ଯାଏ ରୂମଗ କରି କଲିକତା ଯେଉଁଠିବେ ।

—

ଅମ୍ବୁଧ୍ୱଜ ସ୍ୱପ୍ନର ଓଡ଼ିଶା ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ତ୍ତା ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାହେବ ଶୁଣି ଦିନ ଦେଲା କଲିକତା ମିଉନିସିପାଲିଟି ଚେୟାରମେନ ହୋଇ ଉଚ୍ଚମଧ୍ୟରେ ସୌଜନ୍ୟ ଓ ଦକ୍ଷତା-ଦେବୁ ମିଉନିସିପାଲିଟି କର୍ମଚାରୀରୁ କରବାଦା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶ୍ରୀରାଜକ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ସାହେବ ମହୋଦୟ ଏଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ମିଷ୍ଟାଳାପ ଦେବୁ ସମ-ସ୍ତ୍ରୁକର ମନ ଶାନ୍ତି କେଉଁଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରୁ ତାଙ୍କର ସଦ୍‌ଗୁଣାବଳୀ ଏବଂ ଯଶୋମାନ ଶୁଣି ଅମ୍ବୁଧ୍ୱଜେ ଅନୁରକ୍ତ ପ୍ରଣୀ ହୋଇଅଛୁ । ଯେ ଭଲ ସେ ସର୍ବତ୍ର ଭଲ ଏବଂ ବସ୍ତୁ ଓ ବହୁଦର୍ଶିତା ସଙ୍ଗେ ବାହା ବୃଦ୍ଧି-ହୁଏ ।

—

ହୁଇ—ଉତ୍କଳସମିତୀ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ମହକୁମାର ସକ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲ ବିବରଣୀରେ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଏହି ଗାନ୍ଧିଜୀ ବସାଲିବାରେ ସର୍ବସୁଦ୍ଧା ୧୨-କୋଟିଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଉଚ୍ଚ ପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ତହିଁ-ମଧ୍ୟରେ ସେହି ବର୍ଷ ୩୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଥିଲା ।

ସେହି ସକ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲରେ ସର୍ବ ପ୍ରକାରେ ଗଣସ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ୧୨ ଲକ୍ଷ ୨୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ତହିଁ ପୂର୍ବବର୍ଷାପେକ୍ଷା ୧ ଲକ୍ଷ ୧୨ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଅଟେ । ସେହି ବର୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀରେ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ୧୦ ଲକ୍ଷ ୮୦ ହଜାର ଅର୍ଥାତ୍ ଗଣବର୍ଷାପେକ୍ଷା ୩୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ଉଣା ପୁରସ୍କା ଗଣ ବର୍ଷା ନିଗଲର ୩ ଲକ୍ଷ-କୁ ଏବର୍ଷର ଲାଭ ପ୍ରାୟ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହୋଇ-ଅଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଷୟ ଅଟେ ।

—

ଗଞ୍ଜାମର ଉପରଭାଗରେ ଦୁଃଖ ସହର ପାଠ କଲିକତା ଗଞ୍ଜାମର ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାରରେ ଓଡ଼ିଆ ଛତ୍ରମାତେ ଅଧାବେଳରେ ପଢ଼ିବା ବିଷୟର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଦେଶ ବହୁକାଳ ପ୍ରଚଳନ ଥିବା-ସ୍ତ୍ରୁଳେ ଶଲିକୋଟ କଲେଜ କମିଟି ଓଡ଼ିଆଛତ୍ର-ଠାରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପର ପୂର୍ଣ୍ଣସିଦ୍ଧି ନେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି । ଛତ୍ରମାତ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାବିଭା-ଗୀୟ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅନେକ ପଠାଇଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ବୁଧ୍ୱଜେ ସହଯୋଗିକ ସହିତ ଏକମତ ହୋଇ କମିଟି ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ଅନୁରୋଧ କରୁ-ଅଛୁ । କମିଟି କି କାରଣ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଅଛନ୍ତି ଜଣାଯାଉନାହିଁ । ମାତ୍ର ଗଞ୍ଜାମ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଓ ମୂର୍ତ୍ତିତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସୁଧା ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ନାହିଁ ଏମନ୍ତ ବୋଲିବାର ସମସ୍ତ ଅସି ନାହିଁ ।

—*—

ସକ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲରେ ବନ୍ଦ ଏବଂ ସଫା ନାଳ-ନିର୍ମାଣ ଓ ମରମତରେ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଚକ୍ରରେ ୩୮୦୪ ଫିଟ ନ୍ୟୁଆରନ୍ ନିର୍ମାଣ ହୋଇ-ଥିଲା । ଏବର୍ଷ ବଡ଼ି ପ୍ରକଳ ନ ଥିଲା ବେଶ୍ ସାମାନ୍ୟ ବାଉ ଛତ୍ରା ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ଦମାନ ଗୁଣି ନ ଥିଲା । ମେକମସ୍ତର ଜଳରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେଖା ବଡ଼ି ବନ୍ଦରେ ଯାଇଥିଲା । ସେ ଦେବୁ ବନ୍ଦ ଉଚ୍ଚକରବା ଏବଂ ବିପତ୍ତ ସ୍ତର ମାହାଲରେ ବନ୍ଦ ନିର୍ମାଣର ମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଆ ଚକ୍ରରେ ଅରଗୋଥଲ ସଫା ଖଲର ଜଳ ବାହାରିଯିବା ବାଟ ଦବାଟି ଯୋଗ ସହର ପ୍ରାୟ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଅଛି । ଏହା ଛତ୍ରା ଅନେକ ବନ୍ଦରେ ଜମିଦାରଙ୍କ ଉଚ୍ଚରେ ଜବାଟି ଯୋଗମାନ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଅଛି ।

—

ରକ୍ଷା ଅପ୍ତ ବା ମଦରସ୍ତ ବ୍ୟବହାର ନିର୍ବା-ଣ ପ୍ରତି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟି ଅନୁସାରେ ହୋଇଅଛି

ଓ ସେ ବସ୍ତୁରେ ବଣିଦସ୍ୟୁ ପ୍ରମାଣ ମନସ୍ତ-
 ମେତ୍ସ ଲେଖିପଛନ୍ତି । ଗଢ଼ନାଦବସିନ ଏ ସମ୍ପାଦ
 ପ୍ରକାଶ କରୁ ଅପା କରିଅଛନ୍ତି କି ବଣିଦସମିତ
 ଏହି ଅନୁକ୍ରମର ମଦର ବ୍ୟବହାର ନିରାକରଣରେ
 ମତ ଦେବେ । ସବୁ ଅବଶ୍ୟ ସୁସମ୍ପର୍କ ଦେବେ
 ମାତ୍ର ସହଯୋଗୀ ଗଢ଼ନାଦ ରାଜାମାଜକ ସେବେ
 ମଦର ନିରାକରଣ ପରେ କୃତ ପ୍ରକାଶ ଦେବା-
 ନାଉଣ ପ୍ରକାଶିତବେ ଚେବେ ଅଧିକ ମଙ୍ଗଳ
 ହେବ ଏବଂ ହେତୁ ଏକ ରାଜା ନିଜରାଜ୍ୟରେ
 ମଦର ବ୍ୟବହାର ନିଷେଧ କରି ଅଜ୍ଞାନତା କରେ
 ସ୍ଵରୂପସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ସେଠାରୁ ମଦର ଉତ୍ପତ୍ତି
 ଏବଂ ସେହି ଉପାୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପ୍ରତି ଅଦର୍ଶ
 ହେବ । କାର୍ଯ୍ୟରେ ମନୋଯୋଗୀ କ ଦେଲେ
 ବିପ୍ଳବରେ ବହୁ ପଳ ନାହିଁ ।

ସମ୍ପାଦନରେ ପାଠ କରୁ ବସ୍ତୁସୀ ସକାଶ୍ୟ
 ପାଠକ ନଗରର ଜଣେ ଶ୍ରୀ କୃଷିମ ରୁଚିତ ବ,
 ସିଦ୍ଧା ବିଦ୍ୟା ଅପସ୍ୟ ହେତୁ ଯ ଦଳାର ଚଳା
 ଅର୍ଥଦତ୍ତ ଦେଇଅଛୁ । ଏହି ମୋକଦମାର ବିପ୍ଳବ-
 ବେଳେ ପ୍ରମାଣ ଦେଲ ସେ ପ୍ରକାଶ ପାଠକ
 ନଗରେ ନାଉଣଦେଲ ଶ୍ରେକତାରେ ଏତଦସ୍ୟ ବିନା-
 ରେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଦେଶ ବିଦେଶକୁ ପଠାଯାଏ ।
 ଅପେ ଶୁଭରୁ ଛିଡାନିତ ଅ ବିଦେଶ ରପତାନ
 ଦେଉଅଛୁ । ଏବେ ବିପ୍ଳବ ଅଛତା କତଅ
 ଯାଉଅଛୁ । ନିଜଅଶ୍ରେକତାରେ କବାଦତୁତ
 ଦେବାର ସମସ୍ତେ ନାଶନ୍ତି । ମାତ୍ର ପିଲା ଛାତ୍ର
 ଦେବାର ଏବେ ଶୁଣା ଗଲ । ବିଦେଶୀ ଦ୍ରବ୍ୟ
 ସଖି ଅମ୍ବେମାନେ ବେବେପ୍ରଦାର ଠକୁଅଛୁ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ସୀମା ନାହିଁ ତଥାତ ବିଦେଶୀ ମୋଦ
 ଶୁଭୁ ତାହା ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ । ଅମ୍ବେମାନେ
 ମୂର୍ଖ ହେଲୁ ବୋଲି ସିଦ୍ଧା ତତ୍ତ୍ଵର ଲୋକମାନଙ୍କ
 କୁହୁବରେ ପଡ଼ି ବକ୍ ଅପଣାର ଦରଦ୍ରତା
 ବଦାଉ ଅଛୁ ।

O—O

ଦଲିବଦାର 'ଇଣ୍ଡିୟ ଡିମିଟର' ନାମକ ସମ୍ପାଦ
 ପତ୍ର କ ୫୦ ଶ ଡାଲ ସ୍ଵରୂପରୁପେ ନିପୁଣତ-
 ସହର ପରଦ୍ଵାର ହୋଇଥିବାରୁ ବହୁପକ୍ଷେ
 ଚଳଚମାସ ତା ୩ ମଣ ଅପସ୍ୟ ଦାଲିରେ ସ୍ଵତ୍ଵ
 ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ଲେବେ ମିଳି ଦଲିବଦା ଠାରୁ
 ଦଲିବଦରେ ଏବଂ ଅପସ୍ୟ ମିଳନ କରୁଅଛୁ ।
 ମିଳନ ପ୍ରକାରେ ଗୀତ ବାଦ୍ୟାଦ ଅମୋକର
 ଅମ୍ବେନକ ହୋଇଅଛୁ । ପ୍ରୋକ୍ରସ୍ୟାଦ ପତ୍ର
 ସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପ ଦରଦ୍ରକାଥ ସେନ ବାଦାଉରକ
 ମୋଟିଏ ଉପକ୍ରମ ଅଭିନୟ ପତ୍ର ପ୍ରଦତ୍ତ
 ହୋଇଅଛୁ ଏବଂ ସର ପ୍ରଦ୍ୟୋଗରୁମାର ଠାରୁ
 ମହୋଦୟ ଅଭିନୟ ପତ୍ର ପାଠ କରୁଅଛୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାବଳାଧିକାର ସମ୍ପାଦକ ମହୋଦୟ
 କ ନିଜଦେଶରେ ସୁସହାବ ପ୍ରଦାନଦ୍ଵାରା ସମ୍ପାଦ
 ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଅଛୁ । — ଅମ୍ବେମାନେ ମଧ୍ୟ
 ସହୋଦ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ମହୋଦୟଙ୍କ ଦୁରଦେଶରୁ
 ବକ୍ତି ଉପହାର ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛୁ । ଏକାକ୍ରମେ
 ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ଦାଲ ସୋଦ୍ୟାତା ସହର ସମ୍ପାଦ ପତ୍ର
 ରାଜାଦରା ଅଳ୍ପ ଲୋକଙ୍କ ଜାଣ୍ୟରେ ଦାଖିଏ
 ଏବଂ ଦେଶ ଲୋକେ ଉପକ୍ରମ ଲୋକଙ୍କ ଏରୂପେ
 ସମ୍ପାଦକ କର ସେ ଦେଶର ଗୌରବ ବଦାଉ-
 ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ବାହୁଲ୍ୟ ।

R

ଏ ନଗର ସନ୍ନିବୃତ ମଧୁବନ ଓ ଚଣ୍ଡିପ୍ରସାଦ
 ମୌଜା ରୁଜଙ୍ଗ 'ଜମିନର କେବେକସଦର ଜମି
 ଏବଂ ରୁଜଙ୍ଗଦ୍ଵାର କେବେକ ଅଂଶରେ ଏବଂ
 ପ୍ରଚୁର ଧାନ ହୋଇଅଛୁ । ଅତ୍ତ ୧୩୨୦ ବନେ
 ବଦାହୋଇ କୃଷକଗଣର ଅନେକ ବର୍ଷର ସତ
 ପୂରଣ କରୁଅଛୁ । ଅର୍ଦ୍ଧଶତମେ ବେଉଅଛି
 କା ୫୫ ବନଦ୍ଵାରା ଅସ୍ୟ ପାଚଲ ଦର୍ୟାଗଲ
 ଧନ ସବୁ ଗାଉ ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଗଣ୍ଡବ ବୃଷିମାନେ
 ବଦ୍ଵରେ ଶେକ ପଞ୍ଚକୁ ଯାଇ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି
 ସେମାନଙ୍କ ରୂପରେ ଜଗିବାର କୁତୁସ୍ତୁ ସୁକା
 ଶୁଖି ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ଗଣ୍ଡବ ତପ କ ଠାରେ
 ଅସ୍ତଅନିକ ଶାସନ ଦେବୁ ବନକ ନାହିଁ ସେ ଦାକ-
 ମାନଙ୍କ ବଉଦାଉରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନ ବାଣ୍ଟା
 ଅଶାଉବାର ସମ୍ପାଦ ନାହିଁ । ଅମ୍ବେମାନେ ଜଲ
 ମାଜୁକ୍ଷେତ୍ର ଓ ପୁଲଶକୁ ପ୍ରକାଶଣର ଏହି ଦାରୁଣ
 ବିପଦ ନାଶର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶୀଘ୍ର କରବା ନାଉଣ
 ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ । ସ୍ଵାମୀୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ
 ଏ ବସ୍ତୁର ଉପୋକ୍ତ କରଅଛନ୍ତି କି ନା କହ
 ନପରୁ । ଦୟାକ୍ତ ଜିଲମ କଞ୍ଚେଟ ଏ ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟ
 ବୁଝିବେ ।

ପଞ୍ଚାବରେ ଅଜଦାର ସ୍ଵାନେ ଅର୍ଥ୍ୟ ସମା-
 ତର ବାଷ୍ଟିକ ଅଧିବେଶନ ଦେଉଅଛୁ । ପ୍ରଦ୍ୟୋକ
 ସ୍ଵାନରେ ବିସ୍ଵାମନିଆସ୍ତା ଶିକ୍ଷା ସଦାଶେ ଅର୍ଥ
 ସମ୍ପଦ ବୁଅଇ । ଲଦେବରେ ସେଉଁ ବାଷ୍ଟିକ
 ଅଧିବେଶନ ହୋଇଅଛୁ ବହିରେ ମୋଟିଏ ନୂତନ
 ଦେଦଶିକା କଲେକ ସଦାଶେ ୨୧୦୦ ବଦା
 ଏବଂ ଦୟାକନ ଇଂରାଜୀ ଦେବକ କଲେକ
 ସଦାଶେ ୨୧୦୦ ବଦା ସମ୍ପାଦ ହୋଇଅଛୁ ।
 ଶିକ୍ଷାହିଁ ସତଳ ଉପକ୍ରମ ମୂଳ ଏବଂ ଅର୍ଥ୍ୟ
 ସମାଜର ଦେବାମାନେ ବାଦା ବୁଝି ଅନ୍ୟ ଦୌଗସି
 ବିଷୟରେ ଅତ୍ତମର କି କର ବିଶିଷ୍ଟଦଳମାନ-
 କରେ ଶିକ୍ଷା ସଦାଶେ ଅର୍ଥ୍ୟ ସମ୍ପଦ ବଦ
 ଦେଶର ପ୍ରକୃତ ବିକାଶକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅତ୍ତସର
 ଦେବା ପ୍ରଶଂସକମ୍ ।

—*—

ଶ୍ରୀ ସମ୍ପାଦକର ସମ୍ପଦ ପ୍ରକାଶିତ ଓ ବିଦେ-
 ପ୍ରିକାଳମ୍ପାଳ ଦ୍ଵାରା ମଦର ବିଶୋପନପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ଗ୍ରଣ୍ଡେ ଉପହାରପାଉ କୁବକ୍ତ ଦେଲୁ । ସେପର
 ଶିକ୍ଷା ଓ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସହର ସେ ଗୁଣେଦ
 ଓ ସରକେଦ ପ୍ରକାଶ କରଅଛନ୍ତି ସେହି ଗ୍ରଣ୍ଡରେ
 ଏହି ଉପକ୍ରମ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛୁ । ଏଥିର
 ଅଧିକ ପରଦୟ ଦେବା ପ୍ରୟୋଗନ ଠାହିଁ ।
 ଗ୍ରନ୍ଥ ସେମନ୍ତ ସ୍ଵତ୍ଵ ମୂଳ ଚେମନ୍ତ ଅଳ୍ପ ଯଥା
 ଏକଅଣା ମାତ୍ର ହୋଇଅଛୁ ଏବଂ ଏଥିରୁ ବୁଝା
 ଯାଉଅଛୁ ସେ କେବଳ ଧର୍ମ ପ୍ରଚାର ବାଦାକର
 ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଭୂମିକାରୁ ଜଣାଯାଏ ସେ
 ଜମେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକ୍ରମ ପ୍ରକାଶ କରବେ ।
 ଓଡ଼ିଆଭାଷାରେ ବେଦ ଓ ଉପ ନିଶ୍ଚର ଶିକ୍ଷା ଓ
 ଅର୍ଥ ସହର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନ ଥିଲ ।
 ଏଣିକି ପିତୃ ସମାଜ ପ୍ରସାର ଦେଉଥିବା ସଙ୍ଗେ
 ଏବେ ସୁଦର ମୂଳରେ ପ୍ରାୟ ଉତ୍ତରର ସଦ-
 ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ଦେବାଦର ଉପକ୍ରମଦକର
 ସମଚର ଅଦର ଦେବାର ଅମ୍ବେମାନେ ଏକାନ୍ତି
 ଅଣା କରୁଁ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସ୍ଵତ୍ଵ ନଗର ମଧୁ ଶ୍ରେଣୀ ଓଗର ଶ୍ରୀ
 କୋନାଜମାଣେତ ମହାନାମା ଦେଶର ଦରଦା-
 ଦ୍ଵାର ଓଦାଲଗ ଅନକ ବିରୁକ ଅଚରଣ ବାହୁ
 ଦେଲୁ ସସପେତ୍ର ଦେବା ବଥା ଓଗର ସମିତ
 ମାନାଜ ଦାଉଦୋଟିକୁ ଜଣାନ୍ତେ ମାନ୍ୟବର
 ପ୍ରଧାନ ବିରୁପପତ ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମୀ ଅବଳ ଓ
 ଏଇଂ ସାଦେକ ବିରୁପପତମାନେ ଚଦ୍ରଦ୍ଵାର
 ଓଗର ମହାନାମା ବ୍ୟବସାୟ କରବାର ପ୍ରମାଣ
 ପାଉ ବାଦାକ୍ତ ଓଦାଲଗ ବିରୁକ ଅଚରଣ
 ଦୋଶୀ କର ଅଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି କି
 ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମହାନାମା ବାଟକା ୩୩ ଦେବା
 ବ୍ୟବସାୟ ବଦ କରବାର ସନ୍ତୋଷକ୍ରମପ୍ରମାଣ
 ଦାଉଦୋଟିରେ କ ଦର୍ଶାଇବେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବାଦାକ୍ତ ଓଦାଲଗ ସାଧିପିତର ଦଅସିବ ନାହିଁ ।
 ଅନେକ ଓଗର ଓଦାଲଗ ବ୍ୟବସାୟ କରବା-
 ସଙ୍ଗେ ମହାନାମା ଦାରବାର ଚରବାଦ୍ଵାର ଅନକ-
 ବିରୁକ ଅଚରଣ କରବାର ଶୁଣାଯାଏ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ
 ଦାଉଦୋଟିର ଏହି ଦଳର ଦେଶି ରରଷା କରୁ
 ସେମାନେ ସାବଧାନ ଦେବେ । ଓଗରର ଚରିତ୍ର
 ରସାର୍ଥେ ବାଦାକ୍ତ ମହାନାମା ଦେଶାସତ କରବା
 ଅନକରେ ନିଷେଧ ହୋଇଅଛୁ । ଲୋପପରବସ
 ହୋଇ ସେ ନିଷିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ବରେ ସେ ଚରିତ୍ର-
 ବାକ୍ ବୋଲିଯାଇ କ ପାରେ । ଅସକାଚରଣ
 ତାଲ ପାପର ମୂଳ ।

ଅମ୍ବେମାନଙ୍କର ନୂତନ ସମ୍ପାଦକମଧ୍ୟ ବିଜୁଲ
 ଉର୍ଦ୍ଧ ଦାଉଟି କରଦାରେ ପଦାର୍ପଣ ଦରଦରେ

ସେଠା, ଦିନକଟିପଲଟି ଯେଉଁ ଅଭିନବଦୟସ
 ଚାନ୍ଦି ଯେତେବେଳେ ଚହଁ ଉତ୍ତରରେ ବ୍ୟକ୍ତି-
 ଚରେ ସେ କଲକତା ପ୍ରାୟ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ-
 ଶୀଳ ଦଗର ପାସନକାର୍ଯ୍ୟର ଦୃଶ୍ୟବାସ୍ତବ୍ୟ ଗୁଣ-
 ବର୍ଷରେ ସ୍ଵାସ୍ଵତ୍ଵସାଧକର ଦାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାର
 ପଦଶା ମିଳୁଅଛି । ଏହା ଚାନ୍ଦିକି କହେ ମାତ୍ର
 ଦିନକଟିପାଳ ଦମିତକରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରରେ ସେ ଉ-
 ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦିଅନ୍ତାନ୍ତର ଚାନ୍ଦା ଗୁରୁତର ଏବଂ
 ଉଚ୍ଚ ଅଦର୍ଶ ମନେ ରଖି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପ୍ରତି-
 ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ ନିମିତ୍ତକରମାନେ ଅସକ ପ୍ରାପ୍ତହୋଇ
 ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଦଲ୍ଲୀନମିତ୍ତ ଏକାନ୍ତ
 ଅସକ ସଦକାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଃସ୍ଵାର୍ଥଭାବେ ଦାର୍ଯ୍ୟ-
 କରେ ପ୍ରକୃତ ଦଗରକାସିର ଉଚ୍ଚ ପଦାନୁରୂପ
 ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ । ଏକଥା ଏହା କଲକତା ବାହାରି
 ଗୁରୁତର ସମସ୍ତ ମିତ୍ରନିମିତ୍ତାଳି ପକ୍ଷେ ଶରଣ
 ଅମ୍ନ ଦେଖଇ ଲେକେ ପଦ ପାଇବାପାଇଁ ଲଳା-
 ସ୍ଵିତ ମାତ୍ର ଗାହକପିତ ଦେଲପରେ ଅଧିକ
 ପରଦା ଦୋଇପଡ଼ନ୍ତି ଏବଂ ପଦ୍ମ ମର୍ଯ୍ୟଦା
 ରଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ମିତ୍ରନିମିତ୍ତ ଦମିତକର
 ଉପସେକ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ମନେ ରଖି ଅବମ୍ୟ
 ସ୍ଵାଧୀନ ଅଲ୍ଲୀନ ପହଞ୍ଚମ ଏବଂ ସ୍ଵାର୍ଥଶୂନ୍ୟତା
 ସ୍ଵୀକାର ଦାର୍ଯ୍ୟ କର ଦେଖଇ ଦଲ୍ଲୀନ ସାଧକ
 ହୁଏ ।

—*o*—

ଶ୍ରୀ ହରହର ସଦସ୍ୟା ଗୋ ମହର୍ଷୀ ଏବଂ କୃଷ୍ଣା-
 ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋ ବନ୍ଧୁକୃଷ୍ଣା ଗୋ ଦତ୍ତା ପାପକ୍ଷୀ
 ଦେବା ବନ୍ଧୁକୃଷ୍ଣା ଏକ ଦାର୍ଯ୍ୟ ସହ ଲେଖି ଗୋ-
 ରକ୍ଷା ସକାଶେ ଏହି ନିବେଦନ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ପ୍ରାକୃତିକ ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ଗଜନାଦରେ ଗୋ-
 ରକ୍ଷିଣୀ ବନେନାବସ୍ତ ଦେଉ, ବୃଦ୍ଧ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ବା
 ସ୍ଵଳଳ ଘୋରୁ ଗୋ ଶାଦକ ଓ ନିଃସେଇମାନଙ୍କୁ
 ବଦନାର ନିଃସେ ଦେଉ ଏବଂ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ମୃତ
 ଗୋରୁଗାଈ ଶବ ପୋଡ଼ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଦେଉ । ଏଥକୁ ପୋଡ଼ଦେବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଅସୁବିଧା
 ଏବଂ ଅହରହର ଦୋଷହୁଅଇ । ଗୋ ଚନ୍ଦ୍ର
 ମୂହବାଦ ପଦାର୍ଥ ଏବଂ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟବାଦ ଦ୍ରବ୍ୟର
 ଅପତ୍ତବକ୍ତ୍ରୀ ବସେଷ ରଥା ସାଧାରଣ ସକ୍ଷ ଅଟେ
 ଗୋ ଚର୍ମ ଅମ୍ନ ଗୋପାଳକରେ ବ୍ୟୟଦେବା
 ପ୍ରସସ୍ତ ଦୋଷ କରୁ । ଅବଶ୍ୟ ଗୁରୁତରେ ଗୋ-
 ଚାଉର ଅସୀମ ଉପକାରଣ ବଦେରକାରେ
 ସରକାର ଗୋଦତ୍ୟା ନିଃସେ ନ କଲେ ପ୍ରାୟୀ
 ଉପକାର ଅପା ନାହିଁ । ଚିନ୍ତାତ ଲେକେ ସେ-
 ଦେହର ପାରନ୍ତି ବାହା କରବା ଉଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳେଶ୍ଵର ସେନାପତି ଶ୍ଵଶ୍ରୁ ଗୋଦତ୍ୟା
 ନିବାରଣ ପ୍ରପଞ୍ଚେ ଏକ ଦାର୍ଯ୍ୟ ସହ ଲେଖି ଅଗା-
 ମୀ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନରେ ବାହା ଅଲୋଚନ ଦେବା

ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛନ୍ତି । ସମ୍ମିଳନ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେ-
 ଶକୁ ସହ ଲେଖିବାକୁ ବାହାକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁ-
 ଅଛୁ ।

ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ଵ ଏସ, ପି, ସିଂହ ମହୋଦୟଙ୍କ ଜନ୍ମ,
 ଭୃଗୁଶା ସରଳା ସିଂହଙ୍କ ସହର ଅମ୍ନମାନଙ୍କର
 ବୃତ୍ତପୁତ୍ର ଜନ ବ, ଏଲ, ଗୁପ୍ତ ମହୋଦୟଙ୍କ
 ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ଵ ଅଶୋକଚନ୍ଦ୍ର ଗୁପ୍ତଙ୍କ ଶୁଭବଦାଦ
 କଲକତାଠାରେ ଗତ ନବେମ୍ବର ମାସ ତା ୨୭
 ରଖରେ । ବିଷ୍ଣୁମତରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଅଛୁ ।
 ବ, ଏଲ, ଗୁପ୍ତ ମହୋଦୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିରଦା
 ଗୁଳ୍ମର ଅଭିନ ମନ୍ଦୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତର ଗୁରୁତ-
 ରବର୍ଣ୍ଣମେଷଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଦତ୍ତୋଃ ଏକାନ୍ତସାଧ
 ନିତରୁ ପଦରେ ଦାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏକଲ
 ଗୋଦତ୍ୟା ଶାନ୍ତବାରେ ପ୍ରଦ୍ୟାକୁ ଶୌରାଗ୍ୟ-
 ଚନ୍ଦ୍ର ମହୋଦୟଙ୍କ ଦେ ବାଦ ମଞ୍ଜୁଲସ
 ସୁନ୍ଦର ସୁସ୍ଵଦିତ ହୋଇଥିଲ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଦ୍ରାଘ
 ସମାଜର ପଣ୍ଡିତ ଶିବନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ
 ଶୌରୋତ୍ତର୍ୟ ଦାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରୁଥିଲେ । ବଦାଦ
 ମନଲସରେ ବଦାନସୁର ମହାଶକ୍ତୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ
 ମହାନାଥସୁର, ଗୁରୁତ ସେନାପତି, ସୁକ୍ଷ୍ମ ହାଉ-
 ନୋର୍ଟର ପ୍ରଧାନ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକୃତ ଅନେକ
 ସମ୍ପ୍ରାଦାୟକି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଦେଶ ଲେକେ
 ପ୍ରଥମେ ବଲ୍ଲଭସାହି ସୁବଦ୍ଧଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅକାରଣ
 ଶାସ୍ତ୍ରର ଦୋହାର ଦେଇ ପରଦ୍ୟାଗ କରବାରୁ
 ସେମାନେସୁର ସମାଜ କର ସୁନ୍ଦର ଚକ୍ରଅଛନ୍ତି ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ବଲ୍ଲଭ ସାହାରେ ଅସୁଖି କୋହୁ-
 ଥିବାରୁ ଏମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶ୍ୟଭାବେ ସମାଜ ଗ୍ରହଣ-
 ନିଲେ ଅଭିଶପ୍ତ ସୁଖର ବନ୍ଧୁ ଦେବ । ଦେଶ
 ଲେକେ ଏହା ଚିନ୍ତା କର ଦେଖିବେ କ ?

—*o*—

ଦାଶୀର ପ୍ରଧାନ ଜ୍ୟୋତିଷ ପଣ୍ଡିତ ମହା-
 ମହୋପାଧ୍ୟାୟ ସୁଧାକର ବିବେକା ଗତ ୮ ରଖେ
 ସୁର୍ଗାଶେଷଣ କରବା ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶୋକସହର
 ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ । ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏକା
 ଦାଶୀରେ କାହିଁକି ସମସ୍ତ ଗୁରୁତରେ ସେ ସୁର୍ଗାସୁ
 ପଣ୍ଡିତ ଚାଷ୍ଠଦେବ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍କଳୁ ଅଦ୍ଵିତୀୟ ଥିଲେ
 ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିଲେ । ସେ ସକାଚକ
 ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ସଙ୍ଗେ
 ପାସ୍ତାନ୍ତ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର ପାଠ କର ସୁବେପରେ
 ଶ୍ୟାଂ ରୁଥିଲେ । ବାହାଙ୍କର ନାମଶାସ୍ତ୍ର ଛାନ୍ଦ
 ବ୍ରତଶକ୍ତୀ, ବନାତ ସରଳ ବ୍ୟବହାର ନିର-
 ପେକ ଉଦାର ଉପଦେଶ ଓ ସମ୍ପାଶନ ସମସ୍ତଙ୍କର
 ରକ୍ତି ଓ ପ୍ରୀତି ଅଦର୍ଶନ କରୁଥିଲ । ଅଳ୍ପ ଦିନ-
 ତଳେ ବଲ୍ଲଭ ସେରତା ହିନ୍ଦୁଙ୍କୁ ସମାଜରେ
 ଦେବାସମ୍ପର୍କୀୟ ସଭାରେ ସେ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ

କ ସେ ପ୍ରକାରେ ସୈନ୍ୟ ଓ ଭୂମିମାତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ-
 ବାଦେ ନାମା ଦେଖଇ ବହୁକାଳ ବାସ କର
 ବରକୁ ଫେରୁଅସି ଶ୍ରୀ ସମାଜରେ ଗୁଣତ ଦେଉ-
 ଅଛନ୍ତି କରୁତରେ ପତି ଫେରୁଅସିବାବଦୁଲେଖକ
 ପ୍ରତି ଚହଁରୁ ଭୟ ବ୍ୟବହାର କରବା ଉଚିତ
 ନୁହେଁ ସାମାନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରବାର ଦେଲେ
 କର ଶିଶୁଅଧିକ ସକାଶେ ନାମା ଦେଖରେ ଅସମ
 ପ୍ରାପକ କର ମାତ୍ର ଶିକ୍ଷା ଓ ଉନ୍ନତ ମାର୍ଗରେ ବାଧା-
 ଦେଇ ଦେଖଇ ଅବଲୀନ କର ନା । ଦେମନ୍ତ
 ପ୍ରସସ୍ତ ହୁଦୟ ଓ ଦେଶ ହିତୈଷିଣା ? ବାସ୍ତବରେ
 ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ବସ୍ତୁଗ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶୋକର ବନ୍ଧୁ ।
 ପୁଣି ବାହାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ପୂର୍ଣ୍ଣକରବା ଯୋଗ୍ୟ ଦେହ
 ନାହିଁ ଓ ଦେବେ ଦେବ ବୋଲିଯାଇ ନ ପାରେ ।
 ଭୟର ବାହାଙ୍କ ଅମ୍ଭର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜୁ ଭଳି ଦଳାର ଗହମ ।
 ଗଦେଶ୍ଵର ଲେଖନୀ ଉଷିମାନ କରେ

ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୃଷିରତ୍ନପଦ ପଣ୍ଡିତ ଗହମ ଗୁଣ ସମ୍ପଦ-
 ରେ ଅନେକ ପଦ୍ୟକା କରୁଅଛନ୍ତି । ସେ ଥରେ
 ଗୋଟିଏ ଗହମ ମଞ୍ଜୁ ବୁଣି ଚହଁରୁ କୋଡ଼ଏ ଦ-
 ଜାର ଗହମ ପାଇଥିଲେ । ବସନ୍ତକାଳରେ ସେ
 ଏହି ଅଭୁତ ଦାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରୁଥିଲେ ଚହଁର
 ପ୍ରକ୍ରିୟା ନମ୍ବରେ ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲ ।

ସେ ଏକ ଦସ୍ତ ଗହମ ଗୋଟିଏ ବୋଲିକାର
 ଗାତ ଗୋନଥିଲେ ସେ ଯହିଁର ନମ୍ବରୁ କମଣା
 ସରୁହୋଇ ଶେଷରେ ସୁନ୍ଦରପ୍ରପର ହୋଇଥିଲ ।
 ସେହି ଗର୍ଭରେ ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜୁ ପୋଡ଼ି ବାହାକୁ
 ପାଚଳ ମାଟିକାର ଭାବି ଦେଇଥିଲେ । ଗଜା
 ଦେଲକ୍ଷଣୀ ପୁଣି ବାହା ଅଳପ ମାଟିକାର ଭାବି-
 ଦେଲେ । ବହୁଦିନ ପରେ ମାଟି ଦେଦକର ଅ-
 ତେକ ଗୁଡ଼ଏ ଗୁଣ ବାହାରିଲ; ଏହୁସବୁ ଗୁଣକୁ
 ଅଳପ ମାଟିକାର ପୁଣି ଭାବିଦେଲେ । ଏହୁପରି
 ମାଟି ଦେଦକର ଯେତେଥର ଗୁଣ ବାହାରୁଥାଏ,
 ତେତେକ ଥର ବାହାକୁ ମାଟିଦେଇ ଭାବି ଦିଅନ୍ତି ।
 କ୍ରମେ ଯେତେବେଳେ ଗାତଟି ମାଟିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ହୋଇଗଲ, ସେତେବେଳେ ସେହି ମାଟିମଧ୍ୟରୁ
 କୋଡ଼ଏ ଦଜାର ଗହମ ବାହାର ହୋଇଥିଲ ।

ଘନଶ୍ରୀ ଏସେକ୍ତୁ ପ୍ରଗନ୍ଧାର ଅନ୍ତଦେଶ-
 ଗୁର୍ତ୍ତ ଗ୍ରାମର ଶ୍ରୀମତୀ ଜ୍ୟୋତିକର କୃଷି ଦାର୍ଯ୍ୟରେ
 ପରମ ଅଦ୍ଵିତୀୟବାରୁ ଅନ୍ଧଦନ ଦେଲ ଲେକା-
 ରୁ ଲେଖିବିଶ୍ଵର ଅନୁରୋଧ କର ସେ ଗୋ-
 ଟିଏ ଗହମରୁ ଭଳିଦଳାର ଗହମଗଣ ପାଇଥିଲେ ।
 ସେ ଭୂର ଦାବ ବ୍ୟସର ଗୋଟିଏ ବୋଲିକାର
 ଗାତ ଗୋଳ ଚହଁର ଉପକାରଣ ଚଠିତା ଓ ନ-
 ମ୍ବରୁ କମଣା ସରୁ କରୁଥିଲେ । ସେ ଗହ-
 ୧୧୧୧ ସାଲର ମାତ୍ର ମାସରେ ସେହି ଗର୍ଭମଧ୍ୟ-

କେ ଗୋଟିଏ ଗହମ ମଞ୍ଜି ଯୋଗ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଏକପ୍ରକାର ପାଟି ଭାବେ ଦେଖାଯାଏ । ତଳ ପ୍ରାୟତଃ ଯେଉଁଠି ଉତ୍ପାଦନ ଗଠା ବାହାରିଥିଲା । ସେହି ଖଣ୍ଡପତ୍ରକୁ ପୁଣି ମାଟିଦେଇ ତାଙ୍କ ଦେଇଥିଲେ । ଏହିପରି ସେତେବଦଳ ଉତ୍ପାଦନ ଗଠମଧ୍ୟରୁ ଉତ୍ପାଦନ ଉଠି ନ ଅଧିପତ୍ତି, ସେତେବଦଳ ବାହା ଅରକୁ ଥର ମାଟିଦେଇ ତାଙ୍କୁଥିଲେ । ଅବଶେଷରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବେ ଗୁଣ ଦୋଇଥିଲେ ଯେ ଗାଠର ଉତ୍ପାଦନ ଗଠ୍ୟ ଗଠା ଯାଇ ଥିଲା । ସତ ୧୯୯୦ ସାଲର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକାଳରେ ଗହମ ଯାଗଲରୁ ଶ୍ରମଣ ନେତ୍ରି ସେ ସବୁ କାଟି ଆଣିଲେ । ସେ ଗଠନା କର ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜିରୁ ସମାପ୍ତି ଗୋଟା ଯେଣୁ ଦୋଇଥିଲା; ଦୋଇଏକ, ଯେଣୁ ବଜ୍ର ଓ ପଞ୍ଚାଶତା ଯେଣୁ ମଧ୍ୟରତ ଗହମ ବାହାରିଲା; ସଦ୍‌ବତା ଯେଣୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଉନାହିଁ । ସେହି ସହଜଗା ଯେଣୁ ଭଲ ଦୁଇଟି ଗହମ ମିଳିଅଛି । ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜିରୁ ଭଲ ଦୁଇଟି ଗହମ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ ଅନେମାନେ ଆଶା କରୁ ଏ ଦେଶର ଶିକ୍ଷିତ ବୃଷ୍ଟିମାନେ ଏହା ପଦ୍ଧତି କର ଦେଖିବେ ।

ସମ୍ଭାବନା

ମଦର ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଏହି ଦୁଇ ମାତ୍ର ବୃକ୍ଷ ଅପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି । ଚନ୍ଦ୍ର ବସେଷତଃ ପ୍ରଚଳନ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ମଦର ଭଳି ଅନେକ ଦେଖିବାରେ ଅସମ୍ଭବ ଏବଂ ସତର ମାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ମଦର ଯେମନ୍ତ ଅଦ୍‌ବଦ୍ୟକ ଭେଦକୁ ଅନେକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମୂଳ । ମଦର ଶ୍ରେୟ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଚଳନ ପ୍ରକାଶ ଗ୍ରହଣିମେଣ୍ଟ ବସେଷ ସମ୍ପର୍କିତାଣ ଅନୁଷ୍ଠାନ କର ଏହାର ଅନୁଷ୍ଠାନିତା ହୁଏତ୍‌ମାନ କଲରୁ ଏକା ବେଳେ ଉଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଗଠ ବାସିକ୍ତ ଯୁଗୋତରେ ପ୍ରକାଶ ଯେ ମଦର ଅଧ୍ୟାୟ ବଦି ନ ଥିଲେଦେ ବସ୍ତୀଶ୍ରୀ ଗୁଣରେ ପ୍ରଚଳନ ରହିଅଛି ବସେଷତଃ ମେଦମାପୁର, କଲ ଦବା, ମୁରୁଦିଦାବାଦ, ପାଟିକା, ଗୁଗଲପୁର ଏବଂ ବଟଦ୍‌ରେ ବଢ଼ିବାପରି ଜଣାଯାଏ । ମେଦମାପୁର ଜିଲ୍ଲା ବସି-ଯୁକ୍ତ ଓ ବନିକଟ ଗ୍ରାମବାସୀ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ମଦର ଦେବୁ ଗୋଇନା ଅଥବା ଧାରୀ ପାଇବା କଷ୍ଟକର । ଦୁଇଦବା ମଦରଟିବାଲମାନେ ଅଇନର ଦାର ଏଡ଼ିବାରେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । ମୁରୁଦି-ବାଦରେ ୧ ଟା ମଦର ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରେୟମାନ ଧର ଦୋଇଥିଲା; ବାକିପୁର, ପାଟିକା, ଦାନପୁର ଏବଂ ବଟଦ୍‌ ଏ ସମସ୍ତ ଜଗରରେ ମଦର ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧିକ ପ୍ରଚଳନ । ଗୁଗଲପୁର ଏବଂ ବଟଦ୍‌ରୁ ସମ୍ପଦ ଅଧିଅଛି ଯେ ମଦର ଓ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ବହୁ ଉଠାଇ ଦେବା ସଫଳ ଦୋଇନାହିଁ ।

ଅବଦାସ ଦୃଷ୍ଟିକର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ଏହି ବୃକ୍ଷର ଦମନପ୍ରକାର ସେ ମନୋଯୋଗୀ ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଓ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରୁଅଛନ୍ତି ବା ବରଦେ ବାହା ଲେଖି ଦାହାନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଗୁଗଲପୁର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯାହା ଲେଖି-ଅଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଲମ୍ବନ ଦୋଇପାରେ ଯେ ପୁନ-ବାଦ ମଦରଟି ନାସ କରବା ବାହାକର ଅଇ ପ୍ରାୟ । ଅନେମାନେ ଏକାନ୍ତ ବାମନା କରୁ ଯେ ସରଦାର ପୁନକାର ମଦରଟି ପିତାଠକାର ଅଦେଶ ଦେବେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବନ୍ଦ ଉପୁ ଉପୁ ଲଭ ଦେବନାହିଁ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକପାଣ ଅପ-ରାଧ ଅନେକ ବଢ଼ିବ । ଅନେମାନେ ପୁଣି କହୁ-ଅଛି ଯେ ମଦର ଅଧ୍ୟାୟ ଅନାବଶ୍ୟକ ଏବଂ ମଦରମାନେ ଅପୁ ଶାଠ ବାହା ଅନାୟାସରେ ହତ ପାଇନ୍ତି । ଏପରି ମାତ୍ର ବୃକ୍ଷ ବୌଦ୍ଧପରିପେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇବା ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ ମଦର ଦମନ କରବା ଅଧ୍ୟାୟ ନୁହେଁ । ଦେବଳ ବଦାରଣକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପୁଲଣ ସହଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଦେବେକକର ଅଧ୍ୟାୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେବୁ ଶ୍ରେୟ ମଦ-ରଟିମାନ ଏକପ୍ରକାର ଅବାଧେ ଲୁକ୍ତଅଛି । ପୁଣି ସହଜବାଲକ ମଧ୍ୟରେ ମଦର ଶାଠନା ବ୍ୟକ୍ତି ନିବାନ୍ତ ବରଳ ନୁହେଁ । କୌଣସି ସରେ ଶଠ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ମଦର ଶାଠନା ନିଶେଧ ଦେଲେ ଓ ସହଜବାଲକ ସେ ଦରପ୍ରତି ଗନ୍ତ ଦୁଷ୍ଟି ରଖିଲେ ଦମନ ଦେବା ବିଳମ୍ବ ଦେବ-ନାହିଁ । ମଦର ଶାଠନା ଗୁଣରୁ ଅବଦାସ ଓ ପୁଲଣ ସହଜର ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚନା କର ବାହା କରଦେଲେ ଅଲ୍ପଦକରେ ସଫଳ ଫଳ ଫଳନ । ସରଦାର ଦମନ କର ପାଉଦେବନାହିଁ ଏମନ୍ତ ବୋଲିବା ନିନ୍ଦା ଅଟେ ।

ପରଦାଳ ବନୋବସ୍ତର ବିଶ୍ୱର ।

ପରଦାଳ ବନୋବସ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁପରିବେ ଚଳୁଅଛି ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ରପ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ ନାକାପ୍ରକାର ଅନୋଳନ ଲଗିରୁଅଛି । ଉତ୍ପାଦନ ଦେବେକ ବିଷୟ ବିଶ୍ୱର କରବା ଦାବଣ ଉତ୍କଳ ଜମିଦାର ସମ୍ପ୍ରଦାୟରୁ ବାହୁ ଯୋଗେନ-ନାଥ ବସୁ ପ୍ରଭୃତି ବେଦେ ଜଣ ନିମିତ୍ତର ଡାଉ-ରେକ୍ଟର ମେଦପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାହେବକ ସହର ଗଠ ପୁନ ମଙ୍ଗଳବାର କଥାବାଣୀ କରୁଥିଲେ । ସାହେବ ମଦୋଦୟକ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱରୁକ୍ଷିପିରେ ଅନେକ ରୁର ଲେଖା ଯାଉଥିବାର ଦେଖାଇ ଦେବାରେ ସେ କହୁଥିଲେ ଯେ ଦେବଳ ଲେଖା ରୁର ଥିବାର ନିମିତ୍ତମାନେ ଅବେଦନ କଲେ ବାହା ସଂଗୋଧନ ତରୁ ବ୍ୟୟିକ ମାତ୍ର ଯେଉଁ ରୁର ସଙ୍ଗେ ସ୍ୱରୁକ୍ଷିପି କଲକର ସମ୍ପର୍କିତ ବାହା

ଅଦାରରେ ମୀମାଂସିତ ଦେବ । ବନୋବସ୍ତ କର୍ତ୍ତା ବେଳର ସାହେବ ରୁର ସଂଗୋଧନ ସଦାସେ ନିମିତ୍ତମାନଙ୍କ ରୂପୋତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ଅନୁକୂଳ ଦୋଇ ପ୍ରକାଶ ଦଲେ ଯେ ବାହାଦେ-ଲେ ଏବେ ସଂଗୋଧନ ଦରଗାସ୍ତ ପଢ଼ିବ ଯେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ଉଠାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଉଦେ-କ୍ତର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯିଦ୍ୟ ନ ଦୋଇ ନିମିତ୍ତମାନଙ୍କ ରୂପୋତ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ଅଦେଶ ଦଦଇ ସଂଗ୍ୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅଧିକ ଦେଲେ ବାହୁ ରୂପୋତ୍ତ କରବାକୁ ଦୁର୍ଲଭ ଦେଲେ । ଲୁଗସକ ବାସ୍ୟାପିଦାରକ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଏହିପରି ଉପର କଲେ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ବାସ୍ୟାପିଦାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିମି ବିକାଶ କରୁଥିବ ତମି-ଦାରକ ସିରିପ୍ରାରେ ନାମ ଦାଖଲ ଧରଳ ଦସ୍ତର ନ ଥିବ ସେଠାରେ ଶକ୍ତଦଦାରକ ନାମ ସ୍ୱରୁକ୍ଷିପି ବିକାଶ ସରେ ଲେଖି ଦସ କଲମରେ ନାମ ଦାଖଲ ଶାରଳ କରୁଇ ବସୁବାର ଲେଖାସିବ ଅଉ ଯେଉଁଠାରେ ଅଂଶିକ ବହୁ ଦୋଇଥିବ ସେଠା-ରେ ଶକ୍ତଦଦାରକ ନାମ ଅନ୍ୟ ସହଜଦାରକ ସହର ଲେଖାସିବ ସେ ଦୋଇ ଶକ୍ତଦଦାରକ ଶକ୍ତ ନିମା ସ୍ୱରୁକ୍ଷିପିରେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ରପ୍ତକମାନେ ନିମିତ୍ତରକ ବଦା ମଞ୍ଜୁରେ ଅପଣା ଗୁଣରୁ ଅଧିକ ନିମି ମାତ୍ର ଯାଉଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ-ବାସ୍ୟା ନିମି ଉଠିଅ କରୁଥିବାର ସାହେବ ମଦୋ-ଦୟକ୍ତ ରୁଣାଲ ବ୍ୟୟିବାରୁ ସେ ଅଦେଶ କଲେ ଯେ ସେପରି ପ୍ରକାଶ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ସଲମୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରଯାଇ ସେଇନ ପ୍ରକାଶଠାରୁ ଅପୁର କର ନିମିତ୍ତରକ୍ତ ବା ସମରକ୍ତ ପଦ ବର୍ତ୍ତମାନକ ଦେଇ ବାକର ମଞ୍ଜୁ ନିଅଯାଇ ବାକ ନାମ ସ୍ୱରୁକ୍ଷିପିରେ ଲେଖାସିବ ଏବଂ ଏହି ସରକ୍ତର ଅଧିଷ୍ଠା ବର୍ତ୍ତମାନକ ବ୍ୟୟିକ-ଅ-ଧିକାର ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଲୁଗସକ ବାସ୍ୟାପିଦାର-ମାନେ ସିକ୍ଷି ପ୍ରକାଶ ଶକ୍ତଅନ ପାଉ ତ ସୁବାର ଗୁଣାସ ଦେବାରୁ ବାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହୁ ବସ୍ୟା ସିବାର ସାହେବ ମଦୋଦୟକ୍ତ ପ୍ରକାଶ ଦଲେ ଏବଂ ସଦ୍‌ସାଧାରଣ ଲେଖା ବିଷୟରେ କଥା ପଢ଼ିବାରୁ କହଲେ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକାର (Final publication) ଦୋଇଯାଇଅଛି ସେଠାରେ ମୋଦକମା ତରୁ ବାହା କଗାଇବାକୁ ଦେବ ଦାବଣ ବନୋବସ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନକର ସେପରି ରୁର ସଂଗୋଧନ କରବାକୁ ଅଧିକାର ନାହିଁ ମାତ୍ର ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକାର ଦୋଇନାହିଁ ସେଠାରେ ତାଉଦେକ୍ତର ବାହୁ ସରକ୍ତର ଅଦ-ସାସ୍ୟା କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଅଛି । ଏଠାରେ ବନୋବସ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ଉତ୍ପାଦନମାନଙ୍କର ଏଣିକ ଅଉ ଗୁଣାସ ରହିବ ନାହିଁ । ଅବଶେଷ-ରେ ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ଲୁଗସକ ନିମି ସଦାସେ

ଜମିଦାରମାନେ ସେତୁପଥେ ଅଦାୟ ଚଳୁଅଛନ୍ତି
 ସେହି ଜମିଦାର ଧରୁଥିବା ଲାଭଜନକାରକ କାମ
 ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁ ଜମିଦାରମାନଙ୍କ ଦୟାଧିକା ଏବଂ ତାହା
 ତ ଦେଲେ ଜମିଦାରମାନେ ବାକୀ ସେତୁପଥେ
 ଅଦାୟ ସଦାସେ କାରଣ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଅସୁବିଧା
 ସୃଷ୍ଟିକାର ଜଣାଉଥିବାରୁ ସାଦେବ ମହୋଦୟ
 ଲାଭଜନକାରକ କାମର ବାଧକା ଜମିଦାରଙ୍କୁ
 ଦୟାଧିକାର ଅଦେଶ ଦଲେ । ଏହିରୂପେ ଜମି-
 ଦାର ଓ ଭାଇଭଉଣ୍ଡରେ ସାମାନ୍ତ ବାଧ୍ୟତା ଶେଷ
 ଦେଲେ । ସାଦେବ ମହୋଦୟ ଜମିଦାରମାନଙ୍କର
 ସୁଦାୟ ଦୁଇ ବର୍ଷାକାଳ ମହୋଦୟଙ୍କଦ୍ୱାରା
 ସୃଷ୍ଟିକାରୁ ଅନେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେ-
 ଉଅଛୁ । ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାରଣ ଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ
 ଧର୍ମ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶାସନ ମାତ୍ରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁ-
 ଗତ । ଭୃତ୍ୟଶୋଧକ କରଣା ଏ ବନୋବସ୍ତୁର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚିତ କୌଣସି ବନୋବସ୍ତୁ ହୋ-
 ଈନାହିଁ ଓ ଜମିଦାରମାନଙ୍କର ଅବେଦନମାତ୍ର
 ବନୋବସ୍ତୁ ବଦେଶରେ ପଡ଼ି ରହିଅଛି । ଲାଭ-
 ଶକ୍ତ ବାସ୍ୟାପ୍ତି ଜମି ଅଂଶିତ ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ
 କର ଯେଉଁମାନେ ଜମିଦାରଙ୍କ ସିରସ୍ତାରେ କାମ
 ଦାଣ୍ଡଲଗାଇ ନ କରାଇଲେ ଅନୁକାମ୍ୟରେ
 ସେମାନଙ୍କର ଜମିଦାରଙ୍କ କରୁକେ କୌଣସି
 ଦାଣ୍ଡ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପରି ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ଦେଲେ
 ତାଙ୍କର କାମ ଲେଖିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଉଚିତ ନୁହେ
 ଏବଂ ବରମ ଦେଲେ ଜମିଦାରଙ୍କ ସିରସ୍ତାରେ ଦା-
 ଣ୍ଡ ଲଗାଇ ହୋଇ ନ ଥିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁ-
 ମର୍ଣ୍ୟ ଅଟଇ ତାରଣ କରୁଲପୁତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନରେ
 ଜମିଦାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପରି ମାନ୍ୟ କରବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ
 ଦଶମ ଦର ସେଥିପ୍ରକାଶେ ହୋଇନାହିଁ । ସ୍ୱତ୍ୱା-
 ଧିକାର ବା ପ୍ରଜାର ସ୍ୱତ୍ୱର ନିଦର୍ଶନହିଁ ଦଶମ
 ଦରର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାତ୍ର ଯାହାର ସ୍ୱତ୍ୱ ଅନୁ-
 କାମ୍ୟାପ୍ତ ଜମିଦାର ମାନ୍ୟ କରବାକୁ ବାଧ୍ୟ
 ନକରୁ ବାକି ରସୂତ ଦେଲେ ଲେଖି ଗୋଲିମାଳ
 ଦାଉରାରେ ତ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି ? ମଧ୍ୟ ସେଥିର
 ସ୍ୱାକ୍ଷରକାଳ କଥା ଅଦାଲତରୁ ସ୍ପଷ୍ଟଦେବାକୁ
 ସୁଦ୍ୱିଗ୍ରହଣ । ଏ ପ୍ରକାରସୂକା ଜମିଦାରଙ୍କ କର୍ତ୍ତି-
 ଷ୍ୟ ରସୂତ ଦେଇ ବାକିଠାରୁ ମହତ୍ୟା ଲେଖାଇ
 ଅଣଲେ ତାଙ୍କ କାମ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରପରି ପୂରଣ ହୋଇ
 ପାଉବାର ଅଦେଶ ଦେଉଥିଲେ ସମ୍ଭବ ହୋଇ-
 ଆସୁ । ଅବାବାସ ଓ ଅଧିକ ଜମି ମାତ୍ର ଯାଉଥିବ
 ସମ୍ଭବରେ ଭାଇଭଉଣ୍ଡରେ ସାଦେବଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଅନେକ ବିକାର ଅନୋ-
 ଠତ ଏହି ଅଧିକ ସୁଇରୁପେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦିଅଥିବା
 ଦେବୁ ଅନେମାନେ ତାଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ଦେଉଅଛୁ
 ଲାଭଶକ୍ତ ବାସ୍ୟାପ୍ତିଦାରଙ୍କ ସିକ୍ଷା ଶକ୍ତିଅନୁ କଥା
 ହି ପାଉଛି ନାହିଁ । ବନୋବସ୍ତୁ ଶକ୍ତିଅନୁରେ

ସୂକା ଅନେକ ପ୍ରାକରେ ଏକର ରସୂତକୁ ସିକ୍ଷା
 ଦେଲେ ଲେଖିବାଦ୍ୱାରା ବାସ୍ୟାପ୍ତିଦାରଙ୍କୁ ରସୂତ
 ଗ୍ରାହୀତ କରାଇଅଛି । ଏହା ଠିକ୍ କି ? ସଦାସା-
 ରଣ ସମ୍ଭବ ପ୍ରଥମ ଅଦେଶ ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ ।
 ସେହିଠାରେ କୃତାନ୍ତ ପ୍ରକାର ହୋଇନାହିଁ ସେ-
 ଠାରେ ବନୋବସ୍ତୁ କରୁ ଅପଣା ଭୁଲ କାଟି
 ଦେବା ଉଚିତ ମାତ୍ର ସେ ସମ୍ଭବେ ତ ସରକାର
 ହୋଇଅଛି ଅନେମାନେ ନ ଜାଣି କିମ୍ବା ଜମିଦା-
 ରମାନଙ୍କୁ ବାକୀ ଜଣାଇ ଦିଅ ଯାଇନାହିଁ ।
 ବୋଧହୁଏ ଅନୁକ୍ରମ ଚଳେ ବେତେକ ଜଣ
 ଅସିଦ୍ଧ୍ୟ କର୍ମଗୁଣ୍ୟ ଏ ବିଷୟ ବଦନ୍ତ କରୁଥିଲେ
 ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବଦନ୍ତ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବା
 ବିଷୟ ଏଥିରୁ ଦୃଷ୍ଟିକାକୁ ଦେବ । ଏହା ଭଲ କି
 ମନ ସରକାର ନ ଜାଣିଲେ ବୋଲିଯାଇ ତ
 ପାରେ । ଫଳତଃ "ସଦାସାରଣ" ହୁଇଥିବା
 ପ୍ରାକ ସକାଶେ ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ଅଦାଲତର
 ଅନ୍ତସ୍ତ ସେନାକୁ ଦେବ ଏବଂ ବନୋବସ୍ତୁ କର୍ମ-
 ଗୁଣ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅଦାଲତର ଛକା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ କୃତାନ୍ତ
 ପ୍ରକାର ହୋଇ ନ ଥିବା ପ୍ରାକରେସୂକା ସଂଶୋଧକ
 କରବାକୁ ପସ୍ତାହି ପଦ ।

ପ୍ରାପ୍ତିଦିକସମ୍ବାଦ ।

ଉତ୍କଳବା ମେଳେଟି ।

ମ ମନର ମିତ୍ରତା , ତେ, ବିଭେଦମନ ମୁର ସାଦେବ
 କର ସର୍ବମେତ ତପସେନେତ୍ୟ ପଦରେ ତାହାର
 ଦେଲେ
 ମିତ୍ରତା ତୁଳନା, ସମୟ; ଏବଂ ଅନୁଭବ ସୁଖ ସୁ-
 ଶାନ୍ତପ୍ରଦ ଦେଲେ ।
 ଉତ୍କଳମେତ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରୀରାମ ଲେଖକଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପତ୍ରିକା
 ବାବୁ ଅବତ ଚକ୍ରପତ ବଜ୍ରବାଦ ନମସ୍ତେ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀରାମ
 ଲେଖିଲେ ଦେଲେ ।
 ବାବୁ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଲେଖକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାତା
 ମୁଦତର ହୋଇ ବଡ଼ତ ଲେଖେ ଅବଶ୍ୟତୀ ଦେଲେ ।
 ମିତ୍ରତା ତେ ? ଦେବେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ମାତୃକୃତ ବଡ଼ତ
 ରେ ଅବଶ୍ୟତୀ ଦେଲେ ଓ ଦୃଶ୍ୟସେନୀ ମାତୃକୃତ-
 ଶମତା ପାଉଲେ ।
 ଯୁକ୍ତେକ ସୁପରିସରକର ବାବୁ ନିବାସରେ ଗାନ୍ଧି
 ଅନୁପସଦା ଶାନ୍ତପତ୍ର ଲେଖକଙ୍କୁ ମହାନତ୍ୟ ବିଶ୍ୱେଷକ
 ବଦନ ଦେଲେ ।
 ତତ୍ପରେ ମୁ ରାଜର ବର ଶ୍ରୀରାମ ସେନାଦାଲେଖକରେ
 ସେ ୧୫ ର ଅନୁଭବରେ ସେ ୨୫, ସୁପରେ ସେ ୧୭
 ସର୍ବଲପୁତରେ ସେ ୧୧ ର ଗରତ ତ ମଧ୍ୟର ତାତ୍ପର୍ୟ
 ବାଦଲହୁଡ଼ା ବା ଚେନାକାଳର ସଦାକ ସେ ୨୫ ର
 ଏକ ମାତ୍ରରେ ଓ ପଦସଂହାର ସଦନିମ୍ନ ସେ ୧୫ ର ।

ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ସମ୍ବାଦ ।

ଅନୁମାନ କଲେକରି ସାଦେବ ବାବୁ ଗପ୍ତ ପଦ
 ତତ୍ପ ଏତ ବ୍ୟବହାର ଦେଲେ ପଦା ପସ୍ତୁ ପାଉଅଛନ୍ତି ।
 ଏ ପସ୍ତୁଦେବ ଏ ଲେଖକଙ୍କ ଅଦାତ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଏବଂ ଶୀତ
 ପ୍ରକର କରୁଅଛି । ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମଜା କର ।

ଏତ ବିକାର ବର ଉତ୍କଳ ସମସ୍ତ ଅଧିକାରରେ
 ଅଦାଲତ ଦେବେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସୁଦ ମଧ୍ୟମତ ବାଡ଼ି ସୁତ
 ଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ସି ସୁଦ ଲାଭକର, ବାବୁ ଚଳେଦାସ ପଠକ,
 ବାବୁ ସର୍ବଜିତ ବାଦର ଓ ବାବୁ କୁ ସୁପରେ ଦାସ ମହାପତ୍ର
 ମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେ ଦେବ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ଏ ଉପରେ ଦେବ କିମ୍ପ ଏ ପସ୍ତୁଦେବ ବର ବିକାର
 ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ । ସୁଦିନୁ ବନୋବସ୍ତୁ ଶାନ୍ତପତ୍ର ତା ମଧ୍ୟରେ
 ସରକାର ଦେବେବ ବା ଏବଂ ସୁଦାସାରଣ ଏବଂ ଲ-
 ଦେବ ସଦେ ଦେବ ପତ ବସ୍ତାପି ଚଳେ ଦେଇ ପାଉ-
 ଶୁଭ୍ର । ସୁପର ପଦକ୍ତ ଚ ଚଳୁ ।

ଦେ ଶାନ୍ତପତ୍ରର ସମସ୍ତ ଚଳୁ ମୁଦ୍ରେ ଲେଖକର
 ସାଦେବ ଏ ପଦକ୍ତ ଅସି ଏତ ସୁଦାସାରଣ ଦେଖାଣ
 ଦାସପାଦାପତି ପଦକ୍ତର ପଦକ୍ତ ।

ମୋହନନର ମାତାମାନେ ଲେଖି ଦେଖାଣେ ଅନୁଭବ
 ତେବେ ସୁଦାସ ସୁଦାସ । ଦେଖିଲେ ଓ ବୈ ବିଷୟରେ
 ଏବଂ ବଡ଼ ଉପାସ ବଦୁଅଛନ୍ତି କି ? ମୁଖ୍ୟ ଦୈନିକୀ
 ବନୋବସ୍ତୁ ଦେବୁ ଏବଂ ବିକା ସାଧାରଣ ହୋବ ।

ଝାମ୍ପୁସୁଦା ବର ଦାସସାରଣ ମହାନାସାରଣ ବନୋବସ୍ତୁ
 ଏତ ଗପର ବଦନା ଅଦେଶ ମାନ ଅନେକ ଦିନ ଦେବ
 ମୁଦ୍ରେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାଉକୋଟରେ ମୋହନା ବିଷ୍ଣୁ
 ହୋଇ ମହାନାସାରଣ ମା ୭ ସର୍ବମନ ବାଦପତ୍ର ପାଉଅଛି
 ବା ହୁ ।

ମହାନାସାରଣ ଦ ଚେବେ ଦୋଇସଦା । ସୁପର ଉତ୍କ-
 ଶ୍ରେଷ୍ଠତ ପ୍ରକୃତ ଠାଉର ବନୋବସ୍ତୁ ପଦ ବାକି
 ସକ୍ଷେ ଅପ କି ? ଶ ପ୍ରଜା ଧନ ଦେବେ ଅସିବାଦେଲେ
 ଚ ଚଳୁ ସୁଦା ତାହାକୁ ମାତ୍ର ମାତ୍ର ପାଉଲେ । ତି ୨ ୧
 ଧନ ପଦକ୍ତ । ବା ହୁ ।

ଝାମ୍ପୁସୁଦେବ ସର୍ବଜିତ ଅଦାଲତ ନ ସଦ । ସକ୍ଷେ ସେ
 ସଦାଲତ ନୁତନ ଶ୍ରୀପତି ଦୋଇଅଛି ଏବଂ ଦେବାପୁତ୍ର ତଦ
 ସୁଦସର୍ବ ଶ୍ରୀପତି ବ, ଉଦାପତି ପଦକ୍ତ ସକ୍ଷେ ଦେ
 ପାଉଅଛନ୍ତି । ବା ହୁ ବା ।

ତାତ୍ପର୍ୟ ବନୋବସ୍ତୁ ଅଦମ ଦୋଇମୋଟା ଦୈନିକୀ
 ଦୈନିକୀ ଦେଲେ । ଏ ବର୍ଷ ଚଳୁଲେ, ଚଳୁଲେ,
 ଦେଇଲ ଏହିପରି ପ୍ରକାଶ କରୁ ଦେବ । ବା ବା ।

ଅନୁଭବ ଦେବୁ ତାତ୍ପର୍ୟତା ଅନେକ ଦିନ ଦିନକାର
 ଦେଖି ତାତ୍ପର୍ୟ ଏବଂ ଅନେକଦୈନିକୀ ଗୁଣ ଗୋଟା
 ଉଦାର ବନୋବସ୍ତୁ ବଦୁଅଛନ୍ତି । ବା ବା ।

ସୁପରେ ସମସ୍ତପୁତ୍ର ଶାସନ ଦାସ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଚଳୁଅପ
 ମିତ୍ର ଅସିବାରେ ଶାସ ବର୍ତ୍ତମାନକା ବାସ୍ୟାପ୍ତି ଦାସ ଚଳ
 ଅପଣା ଉଚିତ ବଦ ସକ୍ଷେ ବିକାସର ଦେବା ବାମନାରେ
 ତିପତ ମାତ୍ର ବଦୁଅଛନ୍ତି । କଳଦେବେ ଓଡ଼ିଆ ଏକ
 ତାହାକି ଶିକ୍ଷାଦାସେ ଅର୍ଥ ସାଦାସ୍ୟ ସଦାକାର ବଦୁଅ-
 ଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସତ୍ତ୍ୱ ଓ ଉଚିତ ସୁଦା ଧନ୍ୟବାଦ ।

ବା ହୁ ବା,
 ବାଲେଶ୍ୱର ସର୍ବଜିତ ବିଷୟ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ମାତ୍ର
 ଶାସ ନର ଦେବୀତା ବିଦି ବନୋବସ୍ତୁରେ ମୁଦ୍ରେକ୍ଷ,
 ଶ୍ରୀରାମପୁତ୍ର, ମୋହନପୁତ୍ର ଓ ଉଚିତକାର ବଦୁବେବା ଦେବୁ
 ଦାଦେଶ୍ୱର ସର୍ବଜିତମାନେ ଦେବତ ପ୍ରକର ମାତ୍ର ସୁଦ-
 ଦେବେ ଚ ପାଉ ମାନା ଦେଖାଣ ଦେଲେ । ଦେଖି-
 ଦେଲେ ସର୍ବଜିତ ମୋହନପୁତ୍ର ମାତ୍ର ବିନୋବସ୍ତୁ
 ଏତ ପ୍ରକାଶାଣୁ । ଓ: ବା ।

ସାନ୍ତପତ୍ରର ବନା ଶ୍ରୀ ସୁଦାସାରଣ ଦେବ ଦେବେ
 ସରକାରୀ ଲେଖକଙ୍କର ବିଭୁକାର ସଦାକା ଏବଂ
 ତଦୁପରେ ପ୍ରକର ବଦୁ ଅଦାଲତରେ ଦାସର ବଦୁବେଲେ ।
 ସେ ମୋହନା ଚଳେଦାସ ବିଷୟରେ ଚଳୁଅଛି
 ହୋଇଅଛି । ସାନ୍ତପତ୍ର ପ୍ରକ କର୍ମ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ସଦେବ

ସମ୍ବେଦନାରେ ବଙ୍ଗୀୟ ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ କାମୁସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନକର ଚରଣୋଦ୍ଧାର ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥାବଧି ଦେଖି ଅସମ୍ଭବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଶାରେ ବଙ୍ଗୀୟ ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ କାମୁସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନକର ଚରଣୋଦ୍ଧାରକରୁ ଅଧିକ ସେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ପ୍ରଚାର ହୋଇ ଏହି ଚରଣ ନଗରରେ ଅପରାଧରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବନ୍ଦୀ ପଦାବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ସପ୍ତଦାସୀ କରାଯାଏ, ସେଥିରେ ପାଞ୍ଚଜଣ ବନ୍ଦୀ ବାଧା ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ତାହା କ୍ରମେ ବୃଦ୍ଧିହୋଇ ସୁସମ୍ପର୍କ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଚଳଚ୍ଚେଷ୍ଟାକୁ ଯେ ବଙ୍ଗଳା ଦେଶ ସମସ୍ତ ଅନୁମାନକର ଏହି ଉତ୍କଳଭୂମିରେ ବନ୍ଦୀକରଣରେ ବଙ୍ଗୀୟ କାମୁସ୍ତ୍ର ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ କାମୁସ୍ତ୍ରମାନେ ମିଳିତ ହୋଇ ଅପରାଧୀ ମଧ୍ୟରେ ବଙ୍ଗଳା ପ୍ରାପକ କରାଯାଏ ସମାଜର ସର୍ବୋଚ୍ଚତା ଦୂର କରିବାକୁ ଯତ୍ନବାନ ହେବେ । ଇତ୍ୟାଦି ।

ମହାପତ୍ନୀ ।
ଅଜକୁ ଦେବଦର୍ଶି ଦେବ ବାଉପଦା ହାର ମୁଦ୍ରାପତ୍ର ଯୁକ୍ତ ସମିତିର କରପତ୍ର ବାଳକମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା, ଏହି ସ୍କୁଲରୁ ଉଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇ ଦରଦର ଶୁଣ କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଇ ଗୋଟିଏ 'ପତ୍ର' ପ୍ରାପିତ ହୁଏ । ଏହି ପତ୍ର କ୍ରମେ ବୃଦ୍ଧିହୋଇ ଧାରଣ କର "ପୁଅର ପତ୍ର" ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛି । ଏଥିରୁ କେତେକ ପ୍ରାକର ଦରଦର ବ୍ୟୟମାନେ ମାସିକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥାନ୍ତି । ତଳେ ତାହାର ହିସାବ ଦିଆଗଲା ।

- ୧ । ନାମାକରଣ ବଙ୍ଗଳାଶିଳ୍ପୀ ଜ ୧୯୩୮
- ୨ । ରେଭେନ୍ସା କଲେଜର ଶିକ୍ଷକ ଜ ୧୯୩୯
- ୩ । ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକ ଜ ୧୯୪୦
- ୪ । ବାପେପଦା ଦରଦର ଶିକ୍ଷକ ଜ ୧୯୪୧
- ୫ । ବାଉପଦା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଶିକ୍ଷକ ଜ ୧୯୪୨

ପ୍ରାୟ ୩୦ ବଙ୍ଗଳା ଉଦ୍ଧାରକ ଏକ ଦେବଦର୍ଶି ଏହି ପତ୍ରକୁ ମାସିକ ଗୁଣା ଦିଅନ୍ତି । ଯୁକ୍ତ ସମିତିର ସହାୟତାରେ ଏହି ଗୁଣା ପ୍ରଦାନାଦି ଆୟ କରାଯାଏ । ଯୁକ୍ତ ସମିତି ସହାୟତା ଏହି "ପୁଅର ପତ୍ର" ଚଳାଇବାପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଉଦ୍ଧାରକଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ "ଏକ୍ସିକ୍ୟୁଟିଭ କମିଟି" ପ୍ରାପିତ ହୋଇଅଛି । ଏହି କମିଟିର ସଭ୍ୟ "ଉତ୍କଳବାସୀ"ର ସମ୍ପାଦକୀୟ ପ୍ରମୁଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ଯେ ସଦର କାଳୁ-ନଗୋ ବାବୁ ଯତ୍ନମଣି ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହାର ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରାପକ ଓ ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଧାରକ । "ବାସୀ" ଦେବଦର୍ଶି ଏହି କମିଟିର ନାମକରଣ, ଯତ୍ନମଣି ବାବୁଙ୍କ ଶିଳ୍ପରେ ଅଜକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଭାବ ଦେଇଅଛନ୍ତି । "ବାସୀ"ର ସମ୍ପାଦକ ମହାପତ୍ନୀ ଏପରି ସମ୍ପାଦକୀୟ ପାଇଲେ ତାହା ଅନୁମୋଦିତ କରାଯାଉ ନାହିଁ । କେବେ ଯତ୍ନମଣି ବାବୁ ଯେ ଏ "ଯୁକ୍ତ ସମିତି"ର ହିସାବଦାଖି ମାନକ ମଧ୍ୟରୁ "ଅନ୍ୟତମ ତାହା ଅନୁମୋଦିତ ଅର୍ଥାତ୍ କରୁ ନାହିଁ । ଏପରି ଗୋଟିଏ "ପୁଅର ପତ୍ର" ପ୍ରାପକ କରାଯାଏ ପ୍ରଥମେ ଯତ୍ନମଣି ବାବୁଙ୍କ ମଥାକୁ ଯାଇ ନିଶ୍ଚଳ । କେବେ ସେ ଏହାର ପ୍ରମୁଖ ହେଲେ କିପରି ? ଏପରି କରାଯାଏ ଏହି "ପୁଅର ପତ୍ର"ର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଚାର୍ଯ୍ୟକାରୀମାନଙ୍କ (ଯୁକ୍ତ ସମିତିର କରପତ୍ର ସହାୟକ) ଉଦ୍ଧା-ଦରେ ବାଧା ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ? ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଉଦ୍ଧାରକ ଯୁକ୍ତ ସମିତି ଏହି ପତ୍ର ପାଠକର ନିରାଶ୍ରୟ କ ହୋଇ ପୁଣ୍ୟଦତ୍ତ ଏହି ପତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନ ସୁସମ୍ପାଦକରେ ଅଗ୍ରସର ହେବେ

ବାଉପଦା } ବସନ୍ତ
ତା ୩୦ ୧୯୪୦ } ଶ୍ରୀ ସ୍ୱାମୀ ବଳା

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ମ୍ୟାଜିକ ଲଣ୍ଡନ ।

ଦୀ ବାଳେ ଲେଉଟିଆର ମ୍ୟାଜିକ ଲଣ୍ଡନ କବେ ଏକମାତ୍ର ଅମରାଜା ଦରଦର । ମ୍ୟାଜିକ ଲଣ୍ଡନ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଯନ୍ତ୍ର । ଏହି ଲଣ୍ଡନଦ୍ୱାରା ତାମ୍ର ପ୍ରକାର ବିଦ୍ୟାଦାର ଦେଖା ଯାଏ ଦେଖର ଅତ୍ୟୁତ ଅଦାରର ମଙ୍ଗଳା ସେବ, ବ୍ୟାଗ୍ର, ବଦ, ଜଙ୍ଗଲ, ପକ୍ଷୀ, ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଓ ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ସେହି ସମ୍ପର୍କ ସାହାଯ୍ୟ ହେତୁରେ ପତ୍ର ବସ୍ତାନୁଦ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉଅଛି ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖା ଯାଏ । ସମସ୍ତ ଭବରୁ ପ୍ରକାଶ ଦେଖା ଗୋଟିଏ ଲେଉଟିଆ କେଉଁ ଉଠୁଅଛି ଏବଂ କାଳୀ ପ୍ରକାରର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲଣ୍ଡନ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ମ୍ୟାଜିକ ଲଣ୍ଡନଦ୍ୱାରା ବାଳା ଦେଖାଇ ଦେଖା ଦୁଇପରସା ଉପାଦାନ କରାଯାଏ । ମୂଲ୍ୟ ୧୦ ଟଙ୍କା ବଜ୍ର ସାଇଲ ୪ ୧୯୯, ମାସୁଲ ୪ ୧୯ ୧୨ ଶୁଣ କାଚ ୪୮ ପ୍ରକାର ଛବି ସହିତ । ମୂଲ୍ୟ ୨ ୧୦ ମଝିଲ ସାଇଲ ୪ ୨୯, ମାସୁଲ ୪ ୧୯ ୧୨ ଶୁଣ କାଚ ୪୮ ପ୍ରକାର ଛବି ସହିତ ୩ ୧୦ ଶ୍ରେଣୀ ସାଇଲ ୪ ୨୯ ମାସୁଲ ୪ ୧୯ ୧୨ ଶୁଣ ଛବି ସହିତ ।

ବିକାଶାସରେ ମେଜିକ ବକ୍ସ
ଦାଖଦାଂ କରନ୍ତା

ଅନୁମୋଦିତ ଏହି ମେଜିକ ବକ୍ସ ଦୁଇ ଅମରାଜା କରଅଛି । ଏହା ଲେଉଟିଆ ଠାକୁରଦାର ବା ହୁଅମାନଙ୍କର ବେଶବାସ ବକ୍ସ କବେ ଏଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ହିନ୍ଦୁ କଳ୍ପ ପଥା, ତାତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଥୀ ମାନ ଇତ୍ୟାଦି ତାମ୍ରପ୍ରକାର କଳ୍ପ ଶିଳ୍ପ କରାଯାଏ । ଏହା ୩୦୦ ପକ ଶ୍ରେଣୀ ଲଣ୍ଡନ ପାଇବେ । ପ୍ରକାଶକର ମୂଲ୍ୟ ୪ ୨୯ ସେତେ ଉଚ୍ଚମାସୁଲ ଓ ଛବି, ପି, ୪ ୧୯

ଦେବ } ଶ୍ରୀ ଲଳିତା ପ୍ରତାପନାସୁମିତ୍ରା ସୁସ୍ତ୍ର
୩୧୩୦ } କୃଷ୍ଣପ୍ରସାଦ କୁମାର କବି ।

ମହାପତ୍ନୀ ।
ମୁଁ ବିଗତ କଲ ୩୮ ଟା ସମୟରେ ମହାମାନ୍ୟ ବଜ୍ରଲକ୍ଷ୍ମୀ କବିବରେ Imperial League member ବୋଲି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲି ଅନେକ ବଚ୍ଚଲେକକ ସହିତ ଅଜାପ ଦେଲି । ହେହୁ M Das କ କଥା ପଢ଼ୁଥିଲେ ତାହାର ସହ ଓ Imperial League ସହାୟକ ଯେତେ ସହାୟକ ଅସିଥିଲେ । ଉତ୍କଳରୁ ଦେବଦର୍ଶି ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଅଧିକ ହୋଇ ଥିଲେ ହେଁ ମୋ ହତା ଅଭି କେହି ଅସି ନାହାନ୍ତି । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଉତ୍କଳର ଶାନ୍ତି ଉତ୍କଳ ଓ ଗୌରବର ସୁରକ୍ଷଣ କୁହେ ।

ମହାମାନ୍ୟ ବଜ୍ରଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହୋଦୟଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତ ବିଦ୍ୟମଣିଙ୍କ ପ୍ରତି ସୌଜନ୍ୟତା ଅତି ଅଧିକ ଓ ପ୍ରୀତିକର । ମହାମାନ୍ୟ ବଜ୍ରଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହୋଦୟ ସାଦରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏହା ପରିଚୟ କେଉଁ ସୌମ୍ୟମୂର୍ତ୍ତିରେ ବସ୍ତ୍ରାୟମାନ ହୋଇ କର ପ୍ରଦାନରେ ଅଧ୍ୟାୟିତ କରୁଥିଲେ । ମୋତେ ଚତୁ-ଠାଳରେ ଜଣା ଦେଉଥିଲା, ନାଗସୁଣରୁପୀ ବସ୍ତ୍ରାୟମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କେ ହତା ହୋଇ ଦୃଷ୍ଟା ବଞ୍ଚାୟ-କର କରୁଅଛି । ୩ ଚାନ୍ଦ States man ପାଠରୁ ବସ୍ତ୍ରାୟମାନଙ୍କର ଅବଗତ ହେବେ ମୋ ନାମଟା Bholanath Samlal Raj misprint ହୋଇ ଯାଇଅଛି । ପ୍ରକାଶ

ଦେବଦର୍ଶି } ଶ୍ରୀ ଲେଖକୀୟ ସମ୍ପର୍କସୁ ।
୩୧୩୦ }

NOTICE

Correspondence be made in English or Bengalee language,

Amount refunded if unapproved

SHAWL.

Very nicely worked

Rs 17 to 40 per pair

For lady Rs 8 for sheet

Malida Chadder Rs 16

Check Wrapper ,, 6 to 9

Lahori Dhussa Rs 13

Correspond in English or Bengalee language

AMIR CHAND & SON

General shawl merchants

LAHORE

ବିଜ୍ଞାପନ ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଏଣ୍ଡ୍ ପବ୍ଲିଶିଂ କମ୍ପାନୀର
ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

ଶକାବ୍ଦୀ ୧୮୩୩ ସକ ୧୯୧୮ ଓ ୧୯୧୯ ସାଲ
ଇଂରାଜୀ ସକ ୧୯୧୧ । ୧୯୧୨ ମସିହାର
ପୂର୍ବପର ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ବନ୍ଦସ୍ତ ହେଉଅଛି ।
ଏହି ପଞ୍ଜିକା ଉତ୍କଳର ପଞ୍ଜିକାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରାଚୀନ, ବୃହତ୍, ଉତ୍ତମ କାଗଜରେ
ମୁଦ୍ରିତ ଏବଂ ବିଶୁଦ୍ଧ ବ୍ୟବସ୍ଥାସ୍ଥଳୀ ଅଟେ ।
ସର୍ବତ୍ର ଏହି ପଞ୍ଜିକାର ଅଧିକାରର ଅଦର ଏବଂ
ଅଧିକାର ଗ୍ରାହକ । ଏହାର ବିଶୁଦ୍ଧତା ସମ୍ବନ୍ଧେ
ଅଧିକ ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଅଟେ ।

ବକ୍ତପଞ୍ଜିକା ୮୦ ।
ଶ୍ରେଣୀପଞ୍ଜିକା ୮୦ ୧୨

ଯେଉଁମାନେ ବନ୍ଦସ୍ତ କରବାକୁ ଅଧିକ
ସଂଖ୍ୟାରେ କେବେ ସେମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦମିଣିକ
ପାଇବେ ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରୀଶଙ୍କର ସମ୍ବ
ସେକ୍ରେଟରୀ

ଧୋରେ ବାୟା ଧୋ ।

(ଶିଶୁ ସଜୀବ ।)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ ବି-ଏଲ୍‌ଜି ପ୍ରଣୀତ ।
ବାଳକ ବାଳିକାଙ୍କୁ ଉପହାର ଦେବାପାଇଁ
ଏଭଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ହିନ୍ଦୀୟ କାହିଁ ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରହଣ ବୃଦ୍ଧ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସ୍ତ-
ୁତରୁ ଶୁଣିବ ଲେଖା ଏ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ଅବନ
ଓ ଦୌଡ଼ିବ ବର୍ଜନ କରନ୍ତୁ ।

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଅଣା ମାତ୍ର
ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ଅଫିସ,
ବାଲୁବଜାର କଟକ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଅଗାମୀ ଜାନୁୟାରୀ ମାସରେ କଟକ ଟ୍ରେଡିଂ
ସ୍କୁଲର ନୂତନ ବର୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ହେବ ।
ପ୍ରଥମବର୍ଷୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରବେଶାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ
ଶ୍ରଦ୍ଧା କରବା ପୂର୍ବରୁ ପଞ୍ଜୀକା କରାଯିବ । ଏହି
ପଞ୍ଜୀକା ସାହାଯ୍ୟ, ବ୍ୟାକରଣ, ଭରଜା, ପାଣି-
ଶିଳ୍ପ, ଜ୍ୟାମିତି ଓ ଭୂଗୋଳ ଏହି ବିଷୟମାନ-
ଙ୍କରେ ହେବ । ଯୋଗ୍ୟବାକିଷାରେ ପ୍ରବେଶ-
ାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୫ ଜଣଙ୍କୁ ସରକାରୀ ବୃତ୍ତି
ଦିଆଯିବ । ବୟସ ୧୬ ବର୍ଷରୁ ନ୍ୟୁନ ହେଲେ
ବାହାରକୁ ଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରାଯାଏ
କାହିଁ ।

ପ୍ରବେଶାର୍ଥୀମାନେ ପ୍ରବେଶନୀୟ ସାହିତ୍ୟିକେଟ
ସହିତ ଅଗାମୀ ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୩ ତାରିଖରେ
କଟକ ଟ୍ରେଡିଂସ୍କୁଲରେ ନିମ୍ନ ସ୍ୱାକ୍ଷରକାରୀ
ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ ।

କଟକ } ଡି. M. Moharana.
୧୫-୧୨-୧୯୧୦ } ବର୍ଷ ଟ୍ରେଡିଂସ୍କୁଲର ଦେଫାମାସର

A VERY GOOD OPPORTUNITY FOR NOTORISTS

ବିଜ୍ଞାପନ ।

For Sale For Sale
ଗୋ ୪ ୫ ସିଲିଣ୍ଡର, ମେଗୁଟ (ଅର୍ଥାତ୍
ଅୟୁସ୍ଥାଳୀ ଯନ୍ତ୍ର) ଓ ବେଟା, ୧୪-୧୬ ବର୍ଷ
ପାଖର ଥିବାର ଏକ "ଅର୍ଗନ୍‌ର" ମୋଟରକାର
(Argyl Motor Car), ଦେଇବର୍ଷ ହେଲ
ବ୍ୟବହୃତ ଥିବାର, ମାତ୍ର ଯନ୍ତାଦସ୍ତ ନୂତନ
ହୋଇଅଛି, ନି ୫୯୯ ବସିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଅଛି,
ଦୁଇ ଅର୍ଥାତ୍ ଉପର ଗାପ ସହିତ ବଣା ଶସ୍ତ୍ର
ଟ ୨୫୦୦ ଟା (ସାଲ ଦୁଇର ପାଞ୍ଚଟ ହେବ)

୨—ଗୋ ୪ ସିଲିଣ୍ଡର, ମେଗୁଟ ଓ ବେଟା
ଥାଇ ୮-୧୦ ବର୍ଷ ପାଖର ଥିବାର ଏକ
"ଡାରାକ" ମୋଟର କାର (Darracg Motor
Car), ସ୍ୱମାର ଦଶମାସ ହେଲ ବ୍ୟବହୃତ
ଥିବାର, ଯନ୍ତାଦସ୍ତ ନୂତନ ହୋଇଅଛି, ନି ୯୯୯
ବସିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଅଛି, ଦୁଇ ସହିତ ବଣା ଶସ୍ତ୍ର
ଟ ୪୮୦୦ ଟା (ଗୁରୁତ୍ୱକାର ଅଠାଶ ଟକା) ।

ଯେଉଁ ଲୋକ ଉକ୍ତ କାର ଲେବାକୁ ଇଚ୍ଛା
କରନ୍ତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଠିକଣାକୁ ପତ୍ର ଦେଇ ଅବ-
ଶିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣବଚନା ପାଇବେ । ଅନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ
ଇଲଗୁଣେ ଚାଲୁଥିବା କାର ପାଇବାକୁ ଏହି
ଇଲ ସୁଯୋଗ ଅଟେ ।

X. Y. Z.
Co. A. P. Patar Esq, Ba. B L.
High Court Vakil,
Berhampore,
Ganjam Dt.

ଇଣ୍ଡୋପାନିଷତ୍ ।

ମୂଳମନ୍ତ୍ର, ସ୍ତୋତ୍ରାଦି ଓ ସରଳ ଉତ୍କଳ
ବ୍ୟାକରଣ ସହିତ ଶ୍ରୀ ରାମାୟଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଏଣ୍ଡ୍ ପବ୍ଲିଶିଂ କମ୍ପାନୀ
ଦ୍ୱାରା ବଜାର ସହାୟତାରେ ବିକ୍ରୟାର୍ଥୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।
ମୂଲ୍ୟ ଏକଅଣ

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

General Hospital.

Any one who has of late visited the General hospital in the town will be struck by the great changes which have been made in every department during the last four years. Many new buildings and houses have been added to provide for increased demands necessitated by greater appreciation by the people of the advantages of medical education and treatment which the hospital affords to the poor and the middle class alike. In spite of stricter regulations for the admission of students, the number of students has increased and two new blocks of decent buildings have been erected for giving medical education. The number of the educational staff has subsequently been increased and every effort is being made to keep up to the standard of education which the Institution is intended to afford. The training of females in midwifery is a most welcome improvement, as the want of trained nurses is keenly felt. A boarding house has been erected for the accomodation of female students.

Separate buildings for the outdoor patients and for operation have been raised and the latter is now being joined to the main hospital by a passage to carry the operated patient. The change in the hospital is more marked. Each bed is provided with mattress, a clean sheet and a box to contain the patient's food with utensils &c. Every thing is neat and tidy and no pain is spared to give all possible comforts to the patients, whose wants are attended to by European nurses.

The female hospital which is the munificent gift of the Raja of Kanika, has proved a very useful institution. It remains seldom unoccupied and even respectable females do not hesitate to avail of its advantages. A lady of a respectable family went in there and passed through a very difficult operation successfully.

All these improvements were introduced and carried out by Dr. Calvert and his successors who spared no pains to raise the status of this most useful institution in the province, and they found in Rai Anand Lal Bose Bahadur a very willing and painstaking worker who greatly helped his superiors in their endeavour. The successive energetic Civil Surgeons did and are doing their best to raise funds necessary for the improvement of this institution. The number of patients is increasing and must increase with the gradual spread of knowledge of the usefulness of the institution. There is now a demand for further

improvements and unless sufficient funds are forthcoming they cannot be taken in hand. We will deal with them in future issue of our paper.

We have now to point out a great want which is keenly felt. Respectable gentlemen often prefer hospital to their private residence if they have to go through a surgical operation, for all the instruments and other accessories required are ready at hand, and help and co-operations of all the surgeons are easily available there. But they do not wish to remain in the hospital building herded with other patients and in order to avail of nursing by the members of their family they are anxious to secure a separate room in the Hospital. There are only two small side rooms and they are not suitable for the purpose. There is a cottage with two rooms only with a privy and a small kitchen attached to each separated by a partition wall. This cottage is not always available. Besides, the rooms are very small and cannot accomodate the attendants and a female relative of the patient for his nursing. A separate building for patients of the respectable class is badly needed. A building for female patients was badly needed and we are deeply thankful to the Raja of Kanika for his liberality in removing this long felt want. We hope the nobleman and other gentlemen of the Province will come forward with their contributions to remove this want for this building will benefit them only.

ଗତ ତା ୧ ରବି ଚନ୍ଦ୍ରମାସରେ ବେଲୁପ୍ରସାଦ ଓ ବୁଢ଼ାରେ ଦୁର୍ଘ୍ଣି ହୋଇଥିଲା । ଭାରତର ଅନ୍ୟ ସକଳ ପ୍ରାନ୍ତ ଶୁଷ୍କ ଥିଲା । ବେଲୁ ପ୍ରସାଦରେ ଗତ କୃତ୍ତିମାସରୁ ବଳ ଆଉ ଏହି ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ପ୍ରାୟ ଅଧରାଜି ଜଳ ପଡ଼ୁଥିଲା । ବୃଷ୍ଟି ପ୍ରଦେଶ ଅନମାନ ଓ ଦେବାପରମରେ ଏକ-ଠାସରୁ ବହୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

ଗତ ତା ୩ ରବି ଚନ୍ଦ୍ରମାସରେ ଭାରତରେ ଯେତେବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ୮୦୨୦ ହୋଇଥିଲା ସେ ଏଥି ସମୟ ସ୍ୱାଧୀନତାଦିନୀ ୨୨୩୩ ଶହ ୧୧୭ ବର୍ଷରେ ୧୨୮ ଶହ ପ୍ରାୟାଣ, ୧୨୭ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୨୩୫ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୫୧୨ ବର୍ଷ ୫୫୮ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ୪୦୭ ରୁଚି ଥିଲା । ପୂର୍ବ ସମ୍ପ୍ରାଦ ପ୍ରଭ ବର୍ଷରେ ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ବହୁ ଉତ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ ବଢ଼ିଥିଲା ପୂର୍ବ ସମ୍ପ୍ରାଦ ମୋଟ ୨୧୪୩ ଥିଲା ।

ଅଗ୍ନେମାନେ ଅନଳସହର ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ଏ କଗର ରେବକୃଷା ହଲେଇ ପାରସ୍ୟା-ପାରେ ବ, ଏ; ପାପ ପଦ୍ମାଶା ଏବଂ ଉତ୍କଳାପରେ ଲଘୁମିପତ୍ତ ପଦ୍ମାଶା ଦେବା କାରଣ କଲହରା

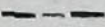
ବିଶ୍ୱକର୍ମାଲୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁବି ହୋଇଅଛି । ଅପ୍ୟ କରୁ କ୍ରମେ ଉତ୍କଳାପରେ ବ, ଏ, ପଦ୍ମିବାଦ ବ୍ୟାଧି ହେବ ।

କଲହରା ବିଶ୍ୱକର୍ମାଲୟ ନୟମ ବହୁସ୍ତରେ କ ଯେଉଁ ପ୍ରାୟାଣ ବ, ଏ, ଓ ବ, ଏସ୍, ପି, ପଦ୍ମାଶାରେ ବିପଳ ହେବେ ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଲେଜରେ ନ ପଢ଼ି ପଦ୍ମାଶା ଦେଉପାରିବେ । ଅନଳ ସହର ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଲୟର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତା ମହାନାୟକ ଲର୍ଡ଼ ଦାର୍ଲିଙ୍ଗ ଏ ନୟମ ଅଗ୍ରାନ୍ତ କରୁ ପ୍ରକୃତର ବରପ୍ରଦାନୀ ଯେଉଁମାନେ କଲେଜରେ ନ ପଢ଼ିଲେ ପଦ୍ମାଶା ଦେଇ ନ ପାରିବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ସୁବିଧାରୁ ଅନ୍ତର କରାବା ବଳ ଦୁହେ ।

ମାଂସ ହୋଳାଦମାନ (ବିଶେଷତଃ ସାଧାରଣ ଗମନପ୍ରାନ୍ତର) ମୁକୁଳାଗୁଣେ ଛନ୍ଦା ନ ଯାଇ ପରଦା ବା ଗୋଷ୍ଠିରେ ରହିବାର ନୟମ ଏହି ନଗର ମିଉନିସିପାଲିଟିଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କେତେକ ଶର୍ତ୍ତ ପ୍ରତିନିଧି ଥିଲା । କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ହେତୁରେ ନୟମଟି କ୍ରମେ ଶିଥିଳ ହୋଇ ଏବଂ ରହିବ ହୋଇଅଛି । ଏପରି ହେବା ସେ ବିଲୁକ୍ତଜନ ଓ ଅନେକ ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଭୃତି ଅସହ୍ୟ ଏହା ବୋଲିବା ଅଧିକ । ଅର୍ଥା କରୁ ମିଉନିସିପାଲ କର୍ତ୍ତା ଏ ବିଷୟପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିନିଶେଷ କରନ୍ତେ ବେଳେ ୨ ସାମାନ୍ୟ ହୁଟି ରହୁଥିବ ବିପଦ ଉପ-ସ୍ଥିତି ବସୁଏ ।

କଲହରା ହାଇଡ୍ରୋଇଟିକ ଅପ୍ରେସର ଶୁଷ୍କପତ୍ତ-ପଦରେ ଶୁଷ୍କୁ ନିକମା ରଜନ ଚୂର୍ଣ୍ଣା ଉଦ୍ଧାର ନୟମ ହୋଇଥିବାର କଲହରା-ଗେଜେଟରେ ପ୍ରକାଶ । କନମା ବାବୁ ତାଙ୍କର ଗଣ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କନଟରେ ଥାଇ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷାପତ୍ର ୧୮୮୮ ମ-ଷାଦାରେ ହାଇଡ୍ରୋଇଟିକ ଓକଲହରା ରୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବୟସ ବର୍ତ୍ତମାନ ୩୪ ବର୍ଷ ଏବଂ ହାଇଡ୍ରୋଇଟିକେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ପୁରୁତନ ଯୋଗ୍ୟ ଓକଲ ଥିଲେହେଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରସାର ବିପର ଥିଲା ଏବଂ ଅନଳ ଜ୍ଞାନ, ଧୀର ବୃତ୍ତ, ବିଚାରଣ ବୃତ୍ତିମତ୍ତାରେ ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ ନିୟୋଗରେ ଦେଶବାସିଏ ଅଧିକର ଅଛି ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଉପସ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତ କରିଥିବା ହେତୁ ଅଗ୍ନେମାନେ ତାଙ୍କୁ ସାଧବାଦ ଦେଉଅଛୁ ।

ସରଦାସ ଉତ୍କଳ ପଦ୍ୟସତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟ
 ସାଦେବକ ପ୍ରଦାସିତ ରଘୋର୍ଷି ଅବରମ୍ଭଳ କର
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ବଦମନ୍ତ୍ରସତ୍ତ୍ୱ ରେଷିଅକ୍ଷନ୍ତ ଚ ଗଜାମ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ, ନମ୍ବୋଦାବସ୍ୟ, କୃଷ୍ଣା ଏବ
 ଚରମ୍ଭଳ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଚାଠ ଓ ବାବସ ବିସ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ଚାଠ ପ୍ରଭୃତ
 ପରମାସରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାଦେବୁ ହସ୍ତାଗଲ୍ଲ
 ବାରଣାସୀ ପ୍ରାସନର ଉପସ୍ତୁ ପ୍ରାଚ ଅଟେ ।
 ଉପମ୍ଭସ୍ତୁରେ ଏହି ବାରଣାସୀ ପ୍ରାସନର
 ଅନେକ ସୁଖ୍ୟ ଅଛି । ମାତ୍ର ଭେଦରେ ନକଟ
 ନ ଥିବାଦେବୁ ମାତ୍ର ପଠାଉବା ସୁଖ୍ୟ ନାହିଁ ।
 ସ୍ୱଳମହନ୍ତ ହସ୍ତାଗଲ୍ଲ ବାରଣାସୀ ବସାଉବା
 ସଦାପେକ୍ଷା ଉପସ୍ତୁ ପ୍ରାଚ । ଏଠାକୁ ଠଗାବାଟେ
 ଦୂର ଉତ୍କଳଚାଠ ଅର୍ଥବାସ ଏବ ଭେଦବାଟେ
 ମାତ୍ର ସିଦ୍ଧାର ବସେଷ ସୁଖ୍ୟ ଅଛି । ଏଠାରେ
 ନିଅ ବାଟି ବାରଣାସୀ ଦେବେ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଦେବାପ୍ରଭ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

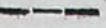

ବାସନ୍ତୀ ତାମ୍ର ଏକଶିଶି ମୁଣ୍ଡରେ ଲଗାଇବା
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ବାରଣାସୀ ମାନେକର ବାବୁ ଉପେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମଜୁମୁ
 ଦାରକଠାରୁ ଉପଦାର ଶାଉରା ଉପକ୍ରମ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ । ଏ ଚେରର ବର୍ଣ୍ଣ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ମଧୁର । ମୁଣ୍ଡ
 ଅବସ୍ୟ ବହୁକାଳ ପଶ୍ୟା ସାପେକ୍ଷ । କ୍ରମେ
 ଦୁଅର ଏହା ମୂଳ ଶିଳାରେ ଓ ଯେ ସମସ୍ତ
 ଦୁବ୍ୟ ଏଥିରେ ମିଶିଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ଦେବ ବନ୍ଦିନୀ,
 କୃଷ୍ଣା ଅଦାଳପଦ୍ମବା ନିବାସିନୀ ଏବ ମସ୍ତୁକ
 ଶୀତଳ ଠଗା ଅନୁଭୂତ ଅଟେ । ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣର
 ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣ ଅକ୍ଷର ଧୂଳି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଏହାକୁ
 ସଦୃଶ ପୂର୍ବଧାର ସ୍ତୂପଦତ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 ମୂଳ ପ୍ରଭ ଶିଶି ଏକଶିଳା କଲିକତା ଦରଜାପଦ୍ମ
 ନ ୨୨ ମୂଳ ମଳମଣିମଣି ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ମିଳନ ।
 ଯେଉଁମାନେ ସୁନାସ ଚେର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି
 ଏ ଚେର ଅରେ ବଡ଼ବା ତାରଣ ଅନୁଷ୍ଠେ
 କରୁଅଛନ୍ତି ।

ବଙ୍ଗଳା ଭୂମି ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଚା ୩୦ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ରେଶମସ୍ତୁ ସମ୍ଭବରେ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଅଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ରହିଥିବା ପ୍ରକାଶ ଥାଏ । ରେଶମ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଏବ ସେଠାରେ ମଧୁପ୍ରାଳି ରେଶମ ବାରଣାସୀ
 ପ୍ରାସିତ ହୋଇଅଛି । ମୁରସିଦାବାଦ, ମାତ୍ରମ୍ଭ ଓ
 ମେଘନାଥର କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରଧାନତଃ ରେଶମରକାର୍ଯ୍ୟ
 ଦୃଶ୍ୟ । କାର୍ଯ୍ୟର ଚତୁର୍ଥାଧାନ ସଦାପେକ୍ଷା ଗୋଟିଏ

କମିଟି ପ୍ରାସିତ ହୋଇଅଛି ଏବ କମିଟି ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ବିକଟ ଯୋଗାଉ ରେଶମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବା
 ଦେଖା କରୁଅଛନ୍ତି । ରେଶମୀ କାଟେ ଏବ
 ପ୍ରକାର ରେଶ ଅଛି ଯେ ଚାହିଁରେ ଅନେକ ମର
 ଯାନ୍ତି । ଏହି ରେଶ କରାଗର ଯଥୋଚିତ
 ଦେଖା ହେଉଅଛି ଏବ ଗାଢ଼ା ସମ୍ଭଳ ଦେଲେ
 ଉନ୍ମତ୍ତରେ ବାଧା ଦେବ ନାହିଁ । ରେଶମ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଶିଳା ଦେବା ବାରଣ ବରଦମହଲଠାରେ
 ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାସିତ ହୋଇଅଛି ଏବ
 ମସିହା ୮୮୩ ମୂଲ୍ୟର ୨୨୨୦ଟି ଦୂର୍ଲ୍ଲଭ ଶିଳା
 ସାଉଥିବାରୁ ନି ୨ ଶ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଅଛନ୍ତି ।

କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସତ ୧୧୧୩ ସାତ
 ମାଟ୍ରିକୁଲେସନ ବା ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାର ପାଠ୍ୟ
 ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପଦର ଗାଲିଡା ଗର ବା ୮ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 କଳା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାସିତ ହୋଇଅଛି । ଚାହିଁରେ
 ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ନମ୍ବଲିଖିତ ପୁସ୍ତକମାନ ନିର୍ଦ୍ଧା
 ରିତ ହୋଇଅଛି । ଯଥା:—ମୃତ୍ୟୁସ୍ତୁ କାବ୍ୟ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ପାଠ ଏବ ମଧୁସୂଦନ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ମାଳା ।

ସେହୁବର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍କଳସମିତା ପଦ୍ୟସତ୍ତ୍ୱ ସଦାପେକ୍ଷା
 ନମ୍ବଲିଖିତ ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇ
 ଅଛି । ଯଥା:—ବିଜୟ ସଦାପଦ୍ମ ଅନୁବାଦ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ୩୦ ୩୨ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ, ରାମକବିର ସମ୍ଭବ, ବିଦ୍ୟା
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ, ଶିଶିକୃଷ୍ଣ ସମ୍ଭବ ଦାସିଣୀ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଏବ
 ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର ଅନୁବାଦ ମହାଭାରତ
 ଅଦ୍ୟଦ୍ (ଉପକ୍ରମଶିଳା ଓ ପଦସମ୍ଭବାର୍ଥାୟ)

ସେହୁବର୍ଣ୍ଣ ବି, ଏ, ପରୀକ୍ଷାର ଓଡ଼ିଆ ପାଠ୍ୟ
 ପୁସ୍ତକ ଯଥା:—ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ସମ୍ଭବ ମହାଭାରତ ୧
 ଠାରୁ ୪ ଅଧ୍ୟାୟ ଯାଏ ଏବ ବିଜୟ ସଦାପଦ୍ମ
 ଅନୁବାଦ ରହିବ ।

ଗଜାମ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ନିକଟ ମୁଦପିପେକ୍ଷା ଗ୍ରାମନିବାସୀ ଶ୍ରୀ ଗଜାଧର
 ସାହୁ ସଦେଶ ହିନ୍ଦୀବାସୀ ବ୍ୟକ୍ତିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତର ।
 ସେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଧ୍ୟ ସ୍ତୁଳରେ ଶିକ୍ଷକ ଥିବା ଦେବୁ
 ଶିକ୍ଷାଦାନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଗଣବା ଲଭ କରୁଅଛନ୍ତି
 ଏବ କବିତା ଚିତ୍ରାରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।
 କଳ ଗ୍ରାମରେ ଶିକ୍ଷା ବିସ୍ତାର୍ଥ ସେ ପ୍ରକାଶକ
 ଅବିଚଳିତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନାମରେ ଗୋଟିଏ
 ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାସନ କର ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଓ
 ସମ୍ଭବ ୮ ମ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ବା ୪ ଥି ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ
 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଅଛନ୍ତି ଏବ ସରଦାସ କାର୍ଯ୍ୟ
 ବ୍ୟାଗର ନିଜେ ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ
 ଶିକ୍ଷକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ପରନ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶିକ୍ଷକ
 ଦେଲେ ବିକା ପାଠ୍ୟପ୍ରକାରେ ଚିତ୍ରାକରଣା

ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ହୋଇଅଛି । ସାଧାରଣ ହୃଦରେ ଏପଥ
 ଅନୁଗତ ଓ ବ୍ୟାଗ ସୀଦାର ଅକରାର ବରଦ
 ବୋଲିବାକୁ ଦେବ । ସାହୁ ମହାଶୟର ସାଂସା
 ରତ ଅବସ୍ଥା ଅମ୍ବୋମାତେ ନ ଗାଣି ମାତ୍ର ଗାଦା
 କର ଚତ୍ତ୍ୱ ସେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଉନ୍ମତ ଏବ ସେ କଳେ
 ଅଦର୍ଶ ହିନ୍ଦୀ ଏଥିରେ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ନାହିଁ । ଉତ୍କ
 ଲରେ ଉତ୍କଳରେ ଏପଥ ନିଷ୍ପାଦ ହିନ୍ଦୀ
 ବାବାସରେ ଦେଶର ଦୂର୍ଗତା ଓ ଦରଦ୍ରା ଶିଳା
 ଦୂରଦେବ । ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଉତ୍କଳରେ ସେହିଦଳ ଶିଳା
 ଉପସ୍ଥିତ କରନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳସମିତାରେ ବାର୍ଷିକ ଅଧିକାରଣ ଅସ୍ତୁ
 ଚା ୩୦ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଅର୍ଥୁ ଦ ୧୦ ଚ ଅଛି ମାତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥୁ
 ସମିତ କୌଣସି ବିଜ୍ଞାନ କଦେବା ଦେବୁ ଅନେକ
 ଲେଖ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଞ୍ଚ ଭେଦଅଛନ୍ତି । ଏଥର
 ସମ୍ଭବ ବିଏ ଦେବେ ଏବ ଦେବୁମାତେ ଚ
 ନିୟମରେ ପ୍ରକାଶ ବା ଦର୍ଶନରୂପେ ଉପସ୍ଥିତ
 ହୋଇ ପାରିବେ ଅର୍ଥୁ ଶିଳା ସମିତ ବିଜ୍ଞାନ
 ନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ ଚ ଶିଳାରେ ଦୂରପ୍ରାଳ ନିବା
 ହିମାଳୟ ଉତ୍କଳ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଯୋଗ ଦେବାର
 ଅସୁଖ୍ୟା ଘଟିପାରେ । ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ବାଦ ଏବ ସାଦାକର ଏ ଚେରରେ ବସା ନାହିଁ
 ସେମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥାକାର ବିଷୟରେ ଗର ବା ୨
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶିତ 'ଉତ୍କଳ ସମି
 ତା ପ୍ରସଙ୍ଗ' ପ୍ରକାଶ ପାଠ ଓ ବିଦେଶର
 ବିକାକୁ ଅମ୍ବୋମାତେ ଅର୍ଥୁ ବିକା ବିକାକୁ
 ଅନୁଷ୍ଠେ କରୁଅଛନ୍ତି ଚାହିଁରେ ବେଦେଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ଅଛି ସାଦା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପର
 ଶର ଦେବା ବାସନ୍ତୀ ।

କଳେ ମାଟ୍ରିକୂଳୀକା ବାସ ବାଲେଶ୍ୱରର
 କଲେକ୍ଟର ସମୀପରେ ଗୋବିନ୍ଦ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଓ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ
 ନାମରେ ଅପିଳ କରୁବାରୁ କଲେକ୍ଟର ସାଦେବ
 ଦପୋର୍ଟା କଲେଟେ ମୋଲିନୀ କରୁକରକବ
 ଚିତ୍ରି ରଦ୍ଧ କର ବାସ ମାଟ୍ରିକୂଳୀକା ଦାସ ଚିତ୍ରି
 କରୁଥିଲେ । ପ୍ରକାଶମାତେ ଚାହିଁ ବିକାକରେ
 ହାଉକୋର୍ଟରେ ଅପିଳ କର ଦପୋର୍ଟା କଲେଟେ
 ଗଜାଧର ନିଜେ ସମ୍ଭବରେ ନିଷ୍ପା କରୁଥିବା
 ଦେବୁ କଲେଟେ ସାଦେବକ ସମୀପରେ ଅପିଳ
 ଅଚଳ ଥିବାର ଦର୍ଶନରୁ ଶୁନ୍ଧ ନାସ ହୋଇ
 ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଶ୍ରେୟସ୍ତୁ ଅପରପଞ୍ଚର ଓକଳ
 ବାବୁ ପୁରେଶକର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଅପିଳ କଲେ
 ୧୮୫୧ ମସିହାର ଦଶଅକଳ ଗୋଟିଏ
 ଏବ ୧୮୫୨ ମସିହା ଥିବା ଗାଦା ଚାହିଁ

ଅର୍ଥାତ୍ କରବାକୁ ଦେବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅରଳ ଅନ୍ତ-
 ଥାରେ ଶରଣୀର ନିରାଶ ବନ୍ଦୀରା ବନ୍ଦୀ ପର-
 ବର୍ତ୍ତକ କରବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ
 କଲେକ୍ଟର ସାହେବଙ୍କୁ ଅଧିକ ଶୁଣିବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଅଧିକାର ଥିଲା । ଉକ୍ତ ପକ୍ଷର ବକ୍ତୃତା ଶୁଣି
 ବନ୍ଦୀପତ୍ର ଉଦ୍ଘୋଷ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ମହୋଦୟ-
 ମାନେ ରୁଚି ଶାନ୍ତ କର ବାଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ସହିତ
 ମତ୍ସର ଓ କର ପିତ ସାଧନାର ଅଦେଶ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

—*—

କରବା ବନ୍ଦୀର ନୂତନ ଛାଡ଼ିବାର
 ରେଳଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦୀ ଶନେନବାଧ ମୁକ୍ତ୍ୟ
 ତାମରେ ଦୁଇକାର ବନ୍ଦୀ ଅସୁସ୍ଥ କରୁଥିବା
 ଦେଇ ୧୮୧୮ ମସିହାର ୭ ଅକ୍ଟୋବର ୪୨ ଦସ୍ତ
 ଓ ଦଶକ୍ରମ ଅକ୍ଟୋବର ୪୦୧ ଦସ୍ତା ମତେ ଅର-
 ଗୋଗରେ ସେ ଦୌରାସୁଧକ ଦୋରୁଥିଲେ । ଚଳିତ
 ମାସ ୧ ତାରିଖ ଦାଉକୋର୍ଟରେ ମୋକଦ୍ଦମା
 ପତ୍ରକୁ ନୂତନ 'ଖାଣ୍ଡି' କାଉନ୍ସେଲ ହି, ସି,
 ବିଶ ମହୋଦୟ ମୋକଦ୍ଦମା ଉଠାଇକୋର୍ଟ
 ଅଭିମତ ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ ବନ୍ଦୀପତ୍ର ଚିଠି
 ମହୋଦୟ ଚିଠିରେ ଶିକ୍ଷା ଦୋରୁ ହସମତ
 କୁରୁର ମତ ପ୍ରକାଶ ପୂର୍ବକ ଅଧିକାର ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବାଉଁଶର ଗପୁରେ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ ମାକେଡ଼ିଟ ସାହେବ ଏ ଭଲ
 ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଗତ ପିତୃତ୍ଵ ମାସ ୩୧* ର-
 ଶତ ୭ ମାସ କାଳ ବଦଳୁ କରୁଥିଲେ ଏବଂ
 ସେହି ମୋକଦ୍ଦମା ଦୌରାସୁଧକ କୋହଥାନ୍ତା
 ଚିଠିରେ ଅନାଥକ ସାଧାରଣ ସମୟ କେତେ ନଷ୍ଟ
 ଦେଲା । ମାକେଡ଼ିଟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ବେଳେ,
 ପ୍ରକୃତରେ ନିରାନ୍ତର ଅହତ୍ୟ ହୋଇପଡ଼େ । ଧାର୍-
 ମ୍ଭବେ ଅରଳ ସମତ ପ୍ରମାଣ ରୁଣି ବନ୍ଦୀ କର-
 ବାକୁ ଅବଧ ଦେବେ ଦାବିମ ଅପନ ଅଛନ୍ତି ।

—*—

ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଏକ ପ୍ରେସ୍‌ରୂପରେ ପାଠକଙ୍କୁ
 ୦ ଦୁଗୁଳି ଛଳ ବୈପ୍ରୀମର ଧନାତ୍ୟ ନିମିତ୍ତର
 ଦାକୁ ବଦାଣ୍ଡଲ ମୁକ୍ତ୍ୟା ପେଟକ ଧନର
 ଧନାତ୍ୟର ଦ୍ଵାରା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରକୃତ ଅନେକ
 ସମ୍ପାଦକ ବନ୍ଦୀର ନାନା ହିତକାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟୟ କରୁ
 ଥିଲେ । ତାହାଙ୍କର ସମ୍ପାଦକ ତ ଦେବାରେ
 ଯୋଗ୍ୟତା ନ ବର ଉତ୍କଳଦ୍ଵାରା ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି-
 ମେଘ ଦସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଥିଲେ । ସେହି ସମ୍ପ-
 ତ୍ତିର ମଲ୍ଲ ୨୭ ରମ୍ଭ ବୋ ଓ ବାଣିକ ଅସ୍ତ ୨୨
 ଦଳାର ବୋ । ତାହାଙ୍କ ମୂଳ ପରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ସ୍ଵରପ ସେହି ସମ୍ପାଦକ ଗୁର ଦେଇ ତାହାଙ୍କ
 ମନାରେ ସମାପେଦ ସହିତ ତାହାଙ୍କ
 ମୁସ୍ତର ଚରଣ ସେବା ଓ ପଦାଧ୍ୟାପକ

ସଦାବର୍ତ୍ତରେ ଶତ ଶତ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୁଣି
 ମ'ସନା ବଦ୍ୟାଳୟରେ ଶତ ୨ ବାଳକ ଶିକ୍ଷା
 ଓ ଦାବ୍ୟ ଚତୁରାଳୟରେ ବ୍ୟୟ ବିନା ବେଶ
 ପ୍ରକାର ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏହା ଛଡ଼ା ସୁସରଣୀ
 ସତ୍ତକ ମନ୍ଦ୍ୟାଦ ନିର୍ମାଣ ଓ ସମ୍ଭାର ଦେଉଅଛନ୍ତି ।
 ବଣ ରକ୍ଷାକମଳେ ଯୋଗ୍ୟତା କରବା କର୍ମମ
 ହୋଇଅଛୁ ଏବଂ ସୁତ ଅନୁଷ୍ଠ୍ୟ ଦୋର ଅନେ-
 କପୁଲେ ବିପଦର ଦାଣ୍ଡା ଦେଖାଅଛୁ । ମହାମା
 ବିଦ୍ୟାଳୟର ବସନ୍ତସାର ସେହି ଅଭିନବ ବାଟ
 ଦେଖାଇଲେ ଚିହ୍ନରେ ଚିତ୍କାଳ ନିଷ୍ଠୟ ବଣ
 ରକ୍ଷା ଦେବ ଏବଂ କୁଫଲର ଅଶଙ୍କା ନାହିଁ ।
 ସେତେ ଅଧିକ ଭେଦ ଏହି ପଥର ଅନୁମା
 ଦେବେ ଦେଖପତ୍ରରେ ଦେବେ ଭଲ ।

—*—

ସୁଦ୍ଧ ନିବନ୍ଧୀ ପତ୍ରିକା ଲକ୍ଷ୍ମଣଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ଓ
 ବାହାକ ଥି ମମତାଦରୁ ପୂର୍ବଦେଶ କେତେକାଳ
 ଦେଲ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଳଧର୍ମ ଅବଲମ୍ବନ କରୁ ଛଳିତ-
 ଗାରେ ଧର୍ଯ୍ୟତ୍ଵର କାର୍ଯ୍ୟ ଚିରୁଥିଲେ । ସମ୍ପାଦ
 ଅର୍ଯ୍ୟସମାଜର ଶୁକ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥାକ୍ରମେ ସେହି ସମା-
 ଜିର କଲକତାସ୍ତୁ ଶାନ୍ତାସମଜ ବାହାକୁ ସମ୍ପାଦ
 ପ୍ରାପ୍ତୁଥିବୁ କର ପୁଣି ହନୁଧର୍ମରେ ପ୍ରବେଶ କର-
 ଇଅଛନ୍ତି । କଲକତା କାଳିବାଟରେ ପ୍ରାପ୍ତୁଥିବୁ
 କିମ୍ପା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନେକ ହିନ୍ଦ ଚିହ୍ନରେ
 ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏତଦ୍ଵେଷକ ଗଜେଟ ଏ
 ସମ୍ପାଦ ପ୍ରକାଶକର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତ ପରବର୍ତ୍ତନ
 ନିଜଭିତରେ ପ୍ରସ୍ତୋଜନ । ଚଳିତତରୁ ଦମନ
 କର ବାହାକୁ ସୁବାଟେ ଅଭିବା ମଦ୍ୟସ୍ୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ
 ଦେବା ଭିତର । ସେହି ଦେଖାଦ୍ଵାରା ଧର୍ମ ଶିକ୍ଷା
 ହୁଅଇ, ଧର୍ମ ପରବର୍ତ୍ତନ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ତା । ସବୁ
 ଧର୍ମ ଭଲ ଓ ମୁଁ କଲେ ମନ ଏହାହିଁ ପ୍ରକୃତ କଥା
 ଏଥିପ୍ରକାରେ ଅନୁମାନକର ଅଧିକ କରୁ ବକ୍ତବ୍ୟ
 ନାହିଁ । ଏକ ସମୟରେ ବ୍ୟାଜ୍ଞଧର୍ମ ଅନେକ ହିନ୍ଦ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଦ ଦେବା ବାଟ ବନ କରୁଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଅର୍ଯ୍ୟଧର୍ମ ଧର୍ମାନ୍ତର ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ହିନ୍ଦମାନଙ୍କ
 ପ୍ରାପ୍ତୁଥିବୁ କର ସୁଧ'କୁ ଫେରାଇ ଆଣିବାର
 ସୁବିଧା କରୁଅଛନ୍ତି ସୁଗର ଶକ୍ତ୍ୟ ଅଟେ । ପରନ୍ତୁ
 ହିନ୍ଦ ବ୍ୟାଜ୍ଞର ପତ୍ରିକାଗଣ ଏ ଦଗରେ ଅକ୍ଷୟ ତ
 ଦେବା ଦୁର୍ଗଳତା ନଦେ କ ?

—*—

ଚଳିତମାସ ତା ୧ ରମ୍ଭ ଶୁକ୍ରବାରଦିନ ଦେଖିନ
 କଲେକ୍ଟରେ କଲକତାର ଗୁରୁତ୍ଵ ଶିକ୍ଷାମାନଙ୍କ
 ଶିକ୍ଷା ବଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ସୁଦର ଶିକ୍ଷାମେଳା ବସି-
 ଥିଲା । ଅଳ୍ପକାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ଯୋଗେ ମାତ୍ୟବର
 ଶ୍ରେୟସ୍ତ ମହୋଦୟଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଅସି ନ ପାରବାରୁ
 ଭଦ୍ରାବେଳେକ୍ରମେ ପ୍ରଧାନ ବିଶ୍ଵରପତ୍ରର ପତ୍ନୀ
 ରେଡ଼ ଚେକ୍ଟରସ ମହୋଦୟଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସମ୍ପାଦ

ଦୋରୁଥିଲା । ଦିନିକିପକ୍ଷରୁ ଉଲ୍ଲଟ ସାହେବ
 ମହୋଦୟ ହିନ୍ଦୁ ବ୍ୟବାସ୍ୟା ଶାନ୍ତାନ୍ତରେ ଉକ୍ତ
 ଦେଶୀୟ ଏବଂ ସୁବେଶ୍ୟା ମହଲମାନେ ଏକ
 ଯୋଗରେ ସଦାନୁଭୂତ ଦେଖାଇଥିବା ମଧ୍ୟ
 ଲେଖି କେତକମ୍ପ ମହୋଦୟା ମେଳା ଉଦ୍-
 ଦାତେ କରବାକୁ ସ୍ଵୀକୃତା ଦୋରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କ
 ଧନାତ୍ୟ ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କରନ୍ତେ ଶ୍ରମଣ
 ମହୋଦୟା ଉଦ୍ଘର କଲେ ସେ ବଦ୍ୟାଳୟର
 ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ଘାଦ ଏବଂ ବଦ୍ୟାଳୟର ସଂରକ୍ଷଣ
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ମେଳାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଏ ସମୟରେ ଅନୁ ଅନେକ ପ୍ରକାର
 ସାହାଯ୍ୟର ଦାବା ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲେବେ ବାଲ୍ୟ
 ବିଧବାମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଓ ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥ ନୂତନ ଶିକ୍ଷା
 ସମିତି ବଦ୍ୟାଳୟ ସହାନୁଭୂତର ଉପସ୍ଥାପନ
 ଏ ସଫଳତାକୁ ବୌଦ୍ଧ୍ୟ ସୁଗରପ୍ରଥା ଅଥବା
 ସମ୍ପାଦାୟର ମତ ଉଦ୍ଘୃତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ
 ତାହାର ମତର ବିଷୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏ ବଦ୍ୟାଳୟ
 ଦ୍ଵାରା କର କ ହୁଏ କମ୍ପା ଏ ବଦ୍ୟାଳୟର ଅବାସ
 ଗୃହରେ ରହିଲେ ଜାତି ବା ମର୍ଯ୍ୟାଦା କ ସାଏ
 ପରେ କମ୍ପେଟିଟ ଧନାତ୍ୟ ଦେଇ ମେଳା ଉଦ୍-
 ଦାତେ କଲରୁ ବଦ୍ୟାଳୟର ଚଥା ସାହାଯ୍ୟାଥ
 ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରେରଣ କାନାପ୍ରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ
 ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଓ ବିକ୍ରିତ ହୋଇଥିଲା । ମେଳାରେ
 ଭଲ ୨ ଦ୍ରବ୍ୟମାନଙ୍କର ଭଲ ୨ ପ୍ରାକ କରୁଥିତ ଓ
 ଚିହ୍ନ ର ଗୁର ସୁକ୍ଷମ ଭବରେ ସୁବେଶ୍ୟା ଏବଂ
 ଦେଶୀୟ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ତ୍ରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମହଲମାନଙ୍କ
 କର୍ତ୍ତୃକ ସୁଗର ଦୋରୁଥିବା ବଡ଼ ପ୍ରୀତିକର୍ମ ଅଟେ
 ଏମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଉପସ୍ଥୁ ଜଳପାନର ମଧ୍ୟ
 ବନୋବସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାଚୀ ଓ ପ୍ରତୀଚର
 ମିଳନ ଏହି ରୂପେ ସଦକରେ ସମ୍ପର୍କରେ ଏବଂ
 ବାଳିବ୍ୟବାସ୍ୟ ସମୟ ଅଦାରଣ ନଷ୍ଟ ତ ହୋଇ
 ଏରୂପେ ବ୍ୟସ୍ତିତ ଦେବା ଚର୍ଚ୍ଚିବ୍ୟ ।

—*—

ଚଳିତ ମାସ ତା ୧୦ ରମ୍ଭ ଗତ ଶନିବାରଦିନ
 ଅନ୍ତର୍ଗ ଦାଉସ୍ତର ପୁରୁସାର ବ୍ୟକୋଶ୍ଵକ
 ଯଥା ସମାଭୋଦରେ ସୁସମ୍ପାଦ ହୋଇ ଯାଇଅଛୁ ।
 ଏକଦୃଶରେ ସୁର ଦଲ୍ଡି (Hall) ପୁସ୍ତ
 ପଞ୍ଜର ଏବଂ ପଦାଦାଦଦ୍ଵାରା ସୁନ୍ଦରରୂପେ ସୁସଜ୍ଜିତ
 ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରାୟ ୧୧ ଟିକା ସମୟରେ
 ଏ କଲର ଶ୍ରେୟସ୍ତ ଦେଲେକ୍ଟର ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଦ
 ସାହେବ ମହୋଦୟ ସୁନ୍ଦରତାରେ ପ୍ରବେଶ
 ଦେଲମାଣେ ସୁର ବାଳକମାନେ ଡ୍ରିଲଡ୍ଵାରା
 (Drill) ପ୍ରଦର୍ଶନଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କର ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତା
 କରୁଥିଲେ ଯଥାସମୟେ ସାହେବ ମହୋଦୟ
 ସୁଗ୍ରହର ଅଧିକ ଅଳଙ୍କାର ଭଲ ପର ସୁନ୍ଦର
 ଦେଖମାଣ୍ଡର ବାବୁ ଶ୍ରୀମତେ ପଞ୍ଜରାୟକ ସୁନ୍ଦର

ବାସିତ ବରଭଣୀ ପାଠ କଲେ । ତହିଁରେ ସ୍କୁଲର ପଦ୍ମ ଉଦ୍‌ଘାଟଣ ସଙ୍ଗେ ଗତ ମାଟ୍ରିକୁଲେସନ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମସାଥୀ ସମସ୍ତେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍କୁଲର ଶ୍ରେଣୀଗଣ୍ୟ ୧୫ ମଧ୍ୟରୁ ପରାଧିକ ହିନ୍ଦୁ ଥିବା, ସ୍କୁଲର ମସିହା ଦୀର୍ଘର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରମାଣିତ ଦରମାହି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା, ସ୍କୁଲ ସଂଲଗ୍ନ ଶ୍ରଦ୍ଧାବାସ ନିରନ୍ତ୍ର ଅପ୍ରଭୁଳ ଥିବା ଏବଂ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ଦେଖି ଉଦ୍‌ଘାଟଣା 'ଶ୍ରେଣୀକ୍ରୀଡ଼ା' (Students' Athletic Club) ନାମରେ ଦୂରଦ ଏକ କ୍ରୀଡ଼ାସମିତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିବା ବ୍ୟତୀତ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭାବରେ ଦୁଇଗୋଟି ମୁସଲମାନ ଶ୍ରେଣୀ ଇଂରେଜରେ ନିଆପାରିବ କଲ ପର ଦୁଇଗୋଟି ଶ୍ରେଣୀ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ସୁଖୀୟ ମହାତ୍ମା ଭିକ୍ଟୋରିଆ ଗୁଣାବଳୀ ଗୋଟିଏ ଓଡ଼ିଆସଙ୍ଗୀତ ଓ ଗୋଟିଏ ମସଲମାନ ବାଳକ ପାଠଶାଳା ଗଠନ ଏକ ସଙ୍ଗୀତ ଗାନ କଲ ପରେ ଅଭ୍ୟାସ ପାଠ ଶେଷ ହେଲା । ତତ୍ପରେ ସମସ୍ତେ ମହୋଦୟ ସ୍କୁଲର ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ସୁଫଳ ଏବଂ ବଙ୍ଗଦେଶୀୟ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ଯେପରି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପ୍ରକାରୀ ଦୋଷ ଦୂଷ୍ଟ ହୁଏ ତାହା ଓଡ଼ିଆପ୍ରଦେଶର ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ମନେକରି ତ ପ୍ରକାରୀ ଅନୁକ୍ରମିକ କର୍ମ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାଗଣ୍ୟା ସଙ୍ଗେ ମାତ୍ରାପାଠ ଅବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ସ୍କୁଲର ବାହାରେ ଶ୍ରେଣୀ ଯେପରି ସଦ୍ୟାବଦାନ କରନ୍ତି ତତ୍ପରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଅକର୍ଷଣ କର ଶେଷରେ ସ୍କୁଲ ସଂଲଗ୍ନ ଶ୍ରଦ୍ଧାବାସର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ଦେଉଳୀୟ ଓ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ସମତୁଲ୍ୟ କର ଅପସର ମହୋଦୟଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଅକର୍ଷଣ କଲେ । ପରେ ସମ୍ଭବ କଲ ହେଲା ।

ଓଡ଼ିଆ କାୟାପୁସ୍ତକ ।

ଏଠା କାୟାପୁସ୍ତକର ଉଦ୍‌ଘାଟନାରେ ପରବ୍ରତ କାୟାପୁସ୍ତକ ବୋର୍ଡ଼ର ସଭା ସଭାପତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦଚରଣ ସିଂହ ଦେବଦାସୀ ମହାତ୍ମା କରକ ସଦ୍‌ବଳରେ ଥିବା ତାଙ୍କର କାୟାପୁସ୍ତକ ବୋର୍ଡ଼ର ଉଦ୍‌ଘାଟଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲେଖକ ବାସ୍ୟାପ୍ତି ୧୯-୧୨-୧୦ ଡେସିମର ଓ ଖାସା ନାମକ ବାବୁ ୧-୧୨-୧୦ ଡେସିମର ଜମି ଓ ଚନ୍ଦ୍ରପଲ୍ଲୀ ପକ୍ଷୀପର ଉଦ୍‌ଘାଟଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ୧୯-୧୧-୧୦ ସଙ୍ଗେ କାୟାପୁସ୍ତକ ବୋର୍ଡ଼ର ସଂରକ୍ଷଣ କାଳ କର ବ୍ୟସନରେ ଦୟାବଳ ଭେଦେଶୁଷ୍ଟ କର ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଦୟାବଳ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସେହି ଜମି ଉପରେ ବାବୁ ମହୋଦୟଙ୍କର ସେହି ପକ୍ଷୀକୋଠା ଉଦ୍‌ଘାଟଣ ଅଛି ତହିଁରୁ ମାସିକ ୫ ୧୯୧୦ ରୁଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ରମ୍ଭାମାନଙ୍କଠାରୁ ବାର୍ଷିକ ୪ ୧୯୧୦

ଶକଳା ଅଦାୟ ହୁଏ । ଏଠା କାୟାପୁସ୍ତକର ଅନୁକ୍ରମରେ ଭେଦେଶୁଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ବାବୁ ମହୋଦୟ ସଭାକୁ ଏକାକି ମହତ୍ତ୍ୱ ଦାନ ଦେଇ ଅପରାଧ ମହତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଦେଶର ଗୌରବ ବଢ଼ାଇ ଅଛନ୍ତି । ଦାତା ପ୍ରତିଭା ହିନ୍ଦୁଧର୍ମନିୟମୀ ବୋର୍ଡ଼ର ସଭା ସମିତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଗଣନ ପିଲର ଗ୍ରାହଣାଦନ, ସୁଲଭେତନ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟ ନିର୍ବାହ ଉତ୍ତମ ଯାହା ବଳିବ ତାହା ଏହି ବୋର୍ଡ଼ର ଶ୍ରେଣୀ ଓ ତତ୍ପରେ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରାକ୍ତରେ ଶିକ୍ଷକ ପଦ୍ମିନୀକାରଣ ବୃଦ୍ଧି ଦାନରେ ବ୍ୟୟ ଦେବାର ନିମ୍ନ କରଅଛନ୍ତି । ପରଶେଷରେ ଦାତାପତ୍ରରେ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ଲେଖାଅଛି କି ଯଦ୍ୟପି ଦୌରସିଦ୍ଧାଳରେ କାୟାପୁସ୍ତକ ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ହୁଏ କିପରି ତେବେ ସେହି ଦାନ ସଙ୍ଗେ ଅଥବା ତହିଁର ମୂଲ୍ୟ ଦାନ ଅନୁକ୍ରମିକ ବିକାଶପାରେ ଦୌରସିଦ୍ଧ ସରକାର ବିଦ୍ୟାଳୟଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କର ଉପକାରଣେ ବ୍ୟୟ ଦେବ । ଏହି ଦାନପତ୍ର ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ତା ୫ ରଖରେ ସମ୍ପାଦନ ଏବଂ ସେହିଦିନ ଭେଦେଶୁଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ଦାତାଙ୍କ ସଦ୍‌କର୍ମାତ୍ମା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସଦା ସୁଖୀୟ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷାଦିର ସୁବିଧାକରଣ କରବାଦ୍ୱାରା ଏ ମହତ୍ତ୍ୱାଳୀ ଭେଦାଳି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ସଙ୍ଗେ ଉପନି କାୟାପୁସ୍ତକେ ସମବା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସଦା ଉଦ୍‌ଘୋଷ ସାଧନରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉନ୍ତୁ ଏହାହିଁ ଅନୁମାନଙ୍କର ଏକାକ୍ରୀ ଦାମନା ।

ଲୋକସଂଖ୍ୟାରେ ଅର୍ଥସଂକ୍ରାନ୍ତ ।

ଭାରତ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଅଗାମୀ ମାର୍ଚ୍ଚମାସରେ ହେବାର ଅପୂର୍ବକ ଦେଖି ସ୍ୱାର୍ଥସିଦ୍ଧି ଅଭିପ୍ରାୟରେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲୋକେ ଉତ୍ତୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଜମି-ଗରର ଗିଟି ସାହେବ ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରକାଶ କର ଅଛନ୍ତି ଯେ ଅର୍ଥସଂକ୍ରାନ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁ ବୋଲି ଲେଖାଯିବ ନାହିଁ । ଏବେକି ସମ୍ଭାଷଣ-ସୋଗେ ସାଧାରଣ ଚିତ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାହତ ଅଛି । ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁମାନଙ୍କୁ ସୁମାରୁକ ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ହିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-ଠାରୁ ଉଚ୍ଚାଳ ଯାଏ କାଳକାଳ ଅଛନ୍ତି । ନିମ୍ନ ଭେଦେକ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକେ ମାତ୍ରବୃଦ୍ଧିରେ ହିନ୍ଦୁ ପାତ କରବା ଏବଂ ସଦାକ୍ଷରସମ୍ପନ୍ନ କୋହବାକୁ ଭେଦେକର ହାତରୁ ପାଣି କୁରୁବା ଏବଂ ହେତେକଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ କରବା ନିଷେଧ ଅଛି । ସେହିମାନେ ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣରେ ମନର ବାରଣ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେମାନେ ଏହି ଦେବଦେଶ ମାନନ୍ତି । ଉତ୍କଳର

ସଦ୍‌ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଲୋକବାସୀ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ସମ୍ମାନକର ଲଗନାଥ ଦେବଙ୍କ ମନର ମଧ୍ୟକୁ ଅର୍ଥସଂକ୍ରାନ୍ତ ଯାଇ ନ ପାରିବାଦେକୁ ବିବିଧାଭାରେ ପଲକ ପାବନ ମୁକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତିର ହୋଇଅଛି ଯେ ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣରେ ସେହି ପଲକ ପାବନ ଗୁଣୀ ଲଗନାଥ ମୁକ୍ତି ଦେଖି ମନ୍ତ୍ରୀ ଲଭ ବହନେ ଏ ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣ ଲୋକେ ସେହି ପଲକ ପାବନ ଗୁଣୀ ଲଗନାଥ ପାପ ହମୋକର କରୁଅଛନ୍ତି । ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣ ହିନ୍ଦୁ ନିୟମା ସାହେବ ମହୋଦୟ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁମାନଙ୍କ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଅଧିକାରୀ ମାତ୍ର ଏମନ୍ତ ଗୁରୁତର ବିଷୟରେ ସଦାଧ୍ୟାୟକ ମତାମତ ଦେବ ନିଷିଦ୍ଧ କରବା ଉପର । ପଞ୍ଚାବ ଟିକିତର ପଦ୍ମିନୀ ପ୍ରକାଶ କରଅଛନ୍ତି ମୁସଲମାନମାନେ ଯା ଯା ଜାଗାକୁ ଲୋକଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରେ କି ଗଣିତାକାରଣ ଭାରତ ଗର୍ଭ-ପ୍ରମେଦକୁ ଅନେକ କରଅଛନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରୁ ଏହି ଜାତି ଅନ୍ତର ଦେଲେ ହିନ୍ଦୁ ସଂଖ୍ୟା ଉଣା ହୋଇଯିବାଦ୍ୱାରା ମୁସଲମାନ ପ୍ରତି ଅନୁପାତ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ହିନ୍ଦୁମାନେ ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଭାରତ କରବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବୀ ନ ହେବାକୁ ସିଦ୍ଧା ମସଲମାନ ତଥା ଶ୍ରୀକ୍ଷୁଣ୍ଣମାନେ ଏ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ଏବଂ ଏହି ଲୋକେ ଜମେ ୨ ପାଟି ଯାଉଅଛନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁମାନେ ଧାର୍ମିକ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱର କର ଯେଉଁ ଅର୍ଥସଂକ୍ରମଣେ ସଦାକ୍ଷରସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ଶିକ୍ଷକର କରୁ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ କଲେ ହିନ୍ଦୁ ଗୋଳ ମେଧିସିବ । ତଥାପି ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଜମିଗର ୨ ହୋଦୟଙ୍କ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁମାନଙ୍କ ସମାଜିକ ଧୂତାର ଜଣା ଯାଉ ନାହିଁ । ଅନୁମାନଙ୍କ ଭରସା କରୁ ଗର୍ଭପ୍ରମେଦ ଏ ବିଷୟ ବିଶ୍ୱର କର ଅଛନ୍ତି ଜାତିକୁ ଲୋକ-ସଂଖ୍ୟା ଜାଗକରେ ହିନ୍ଦୁବୋଲି ଲେଖିବାକାରଣ ବିହୀନ ଅଦେଶ ଅଭରେ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତେ ।

ପ୍ରାଦେଶିକ ସୁଧ ସମ୍ଭା ।

ପରଲୋକଗତ ଭାରତସମ୍ପାଦକ ସମ୍ପ୍ରମ ଏକାକୀ-ପୁସ୍ତକ ସୁଧର ଲୋକ ବିଶିଷ୍ଟ ଉଦାୟରେ ହୋଇପାରେ ତାହା ବିଦେଶନା କରବାକାରଣ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ମହୋଦୟଙ୍କ ଦେଲରେ ଉପର ଗୁଦରେ ଗତମାସ ତା ୨୯ ରଖରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭା ହୋଇଥିଲା । ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ମହୋଦୟ ସଭାପତିର ଆସନ ପ୍ରଦାନ କରଥିଲେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମହାତ୍ମାଧିକାର, ଦୁଇଦୋବାଦର କବାକ ପ୍ରଭୃତି ଦେଖାଯୁ ଏବଂ ଅନେକ ସୁଶେଷୀୟ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପ୍ରସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସଭାର ଦାର୍ଯ୍ୟାଗ୍ରମରେ ସଭାପତି ମହୋଦୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣଙ୍କ ସେ ଦାଉକୋଟର ପ୍ରଧାନ ବିଶ୍ୱରପତି ସର

ହରେକୃଷ୍ଣ ନେତୃତ୍ୱେ ସଦେବଦୟକ ସହଯୋଗ-
 ଦ୍ୱରେ ଯେଉଁ ଦାର୍ଯ୍ୟଦୋଳୀ ଦର୍ପଣ ପୂର୍ବ ଅର୍ଥ-
 ବେଦେର ପ୍ରସ୍ତାବମତେ ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇଥିଲେ ସେ
 କୃଷିକୁ ସମୁଦାୟରେ ସମୁଦେଶରେ ବିଦେ-
 ଶର ଦୋର ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱାଧୀନ ସଦେବଦୟକ ଅର୍ଥା-
 ଦ୍ୟୁତ୍ୱ ମୂର୍ତ୍ତି ଥରେ ବେଶାଧିକାରୀ ଓ ଚିନ୍ତାଧୀନ
 ଏବଂ ଚେତାସମ୍ପନ୍ନୀୟ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦୟ
 ଏବଂ ଦେବଦୟକ ସମୁଦାୟ ପ୍ରଦେଶ ସମା-
 ଶେ ବିକଳବ୍ୟାଧିମୂଳ ଦୋଷଲୋକାନ ନିର୍ମୂଳ-
 ଦ୍ୱାରା ସୁଦୂରଗାର ବିଧାନ ନିରାଧାର ରୂପେ
 ଦୋରପତ୍ନୀ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ କହିଲେ
 ମେ ଚାନ୍ଦାବାସ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାହାଚିକା ଉପ-
 ଶ୍ରୁତ ଯେ ଚହ ମଧ୍ୟକୁ ଦେଖିଲେକି ଆଧାରେ
 ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ଦେବଦୟକ ନିର୍ମୂଳରେ ଚର୍ଚ୍ଚି ଦୋର
 ଯେଉଁ ପାହାଚିକା ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଉତ୍ତର ଦେବ
 ଚର୍ଚ୍ଚିରୁ ବାହାର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ସମସ୍ତଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା
 ଉପରେ ଏ ପାହାଚିକାର ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥା ଶ୍ରୁତ ଯେ
 ଚର୍ଚ୍ଚି ଉପରେ ସରକାର ବଦଳିଲେ ଅର୍ଥ ଚଳି
 ଦିଅନ୍ତା ବାହାର ଚାନ୍ଦାଏ ଦିନାର ଚର୍ଚ୍ଚା ଚଳି-
 ସୁଖିନୀ ଓ ଚିନ୍ତାଧୀନ ସାଧାରଣ ଏବଂ ଚିନ୍ତା-
 ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ଚେତାସମ୍ପନ୍ନୀୟରେ ବ୍ୟବହାର ଦେବ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କ ମତରେ ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଲୋକଗଣ
 ସମ୍ପାଦକର ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁଦୂରଗାର ଦେବ ।
 ଦୋଷଲୋକ ନିର୍ମୂଳରେ ଯେଉଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଲୋକଗଣ
 ଦୋରପତ୍ନୀ ଚହ ସମସ୍ତଙ୍କ ଚାନ୍ଦାପ୍ରକାର ମତ
 ବାଦାପ୍ରକାର ଚର୍ଚ୍ଚି ସମାଶେ ଚର୍ଚ୍ଚିମାନ ଚେଷ୍ଟା
 କରବାର ପ୍ରଯୋଜନ ନାହିଁ । ଉପସ୍ଥିତ ସର୍ବ-
 ମାନେ ଅର୍ଥଚଳି ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ ଚାନ୍ଦା ବିଦେଶର
 ଦେବ ମାତ୍ର ଏ ବିଳ ବିସ୍ତୃତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମତ
 ଦେବା ଉପରେ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ସର୍ବ ସମସ୍ତଙ୍କ ମ-
 ତକୁ ଯେଉଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ନ ଦେବକ ସେ ଲଳ
 ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଗତ କରବା ଉପରେ ନୁହେଁ । ପରେ
 ଅଗତଦେବା ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ବିଦେଶର ଦୋର
 ଦେଖିଲେ ଚଳାରେ ସମ୍ପାଦ ମହାଦୟକ ଅର୍ଥା
 ଲୋକ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରାପନ ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକ ଚଳା ଚିନ୍ତା
 ଶିକ୍ଷାଦେବେ ବ୍ୟୟ ଦେବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲା । ମୁଦ-
 ରଗାର ବିଧାନ ରୀତି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ଚା-
 ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱାରା ପରଲୋକଗଣ ସମ୍ପାଦ ଚିନ୍ତାଳ
 ରାଜକର ପ୍ରକାଶକ ନିୟମନୋକର ଦେଉ-
 ଶ୍ରୁତେ । ଦେଶକାଳ ପାତ୍ର ବିଦେଶରେ ଲୋକର
 ପ୍ରଧାନ ନଗରରେ ଲୋକସମ୍ପାଦକ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରାପନର
 ବ୍ୟୟ ଅଧାରଣ ବୋଲିପାଇଁ କ ପାରେ ।

—*—

ଅଲଭାବାଦ ପ୍ରଦର୍ଶନ ।

ଅଲଭାବାଦ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ
 ଲୋକମାସ ତା ୧ ଉପରେ ଖୋଲିଅଛି

ଏହା ଉତ୍କଳର ସମସ୍ତେ ପ୍ରକାଶ ମତ୍ତ ଦୋର-
 ପତ୍ନୀ ଅନେକ ମାନ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ଦେବୀୟ ଏବଂ
 ସୁଦୂରଗୀୟ ସମୁଦାୟର ପଲେ ଏବଂ କନକାର
 ଶୀଳା କ ଥିଲା । ସୁଦୂରଦେଶ ଶ୍ରୀକଳ ମାନ୍ୟ
 ବର ସରକର ହୁଏତେ ବାଦାଦର ସମସ୍ତଙ୍କ
 ଦୋର ଯେଉଁ ଦକ୍ଷିଣା କରୁଥିଲେ ଚର୍ଚ୍ଚିରେ
 ସେ ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନ କଥା ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀକଳପୁର୍ବା
 ଓ ସମ୍ପାଦ ଓ ସାଧୁଜୀ ଉପରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସଫଳା
 ଦେବାର ଜାମନା କରୁଥିବାର ଜାଣି ପ୍ରକାଶ
 କଲେ ଯେ ସର୍ବଜନରେ ଅଲଭାବାଦେ ସଫ-
 ନକ ଅନୋକନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ମଧ୍ୟ
 ସେହି ଦଶା ମାତ୍ର ଅର୍ଥଚଳି ଶିଳ ବାଧ୍ୟତାରେ
 ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କଦେ ବ୍ୟୟ । ଉଚ୍ଚତର ଶିଳା-
 ନକର ବିଶେଷ ପ୍ରଦୋକନ । ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନ
 କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବନା ଚର୍ଚ୍ଚା ଉପସ୍ଥିତ
 ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଦେଖିବାକୁ ଅଧିକାଂଶଦେ
 ଜାମାପ୍ରକାର ଅମୋଦ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚର୍ଚ୍ଚିର
 ବନୋଦସ୍ତ ହୋଇଅଛି ମତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଶିଳାର
 ପ୍ରକାଶ । କୃଷି, ଜମିର ଏବଂ ଶିଳାଗଣ୍ୟକ ପ୍ରଦ-
 ଶିବଦୟ ସଦାଶେ ବେଶ୍ଚିମେତ୍ର ଦାୟୀ ଏବଂ
 କୃଷି ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ନିକାହକାର ଲଳ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥା
 ଯାଉଅଛି । ପରେ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଅଧିକାଂଶ ନିକା-
 ପ୍ରକାର ଦୃବ୍ୟର ସଂକ୍ଷେପ ବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରକାର କରୁଲେ
 ଯେ ଉଚ୍ଚତର ଉପସ୍ଥିତ ଚର୍ଚ୍ଚି ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ।
 ୧୯୦୭ ମସିହାର ଅକ୍ଟୋବରରେ ଯେତେ ଶାନ୍ତ୍ୟ-
 ଦୃବ୍ୟ ଅଗତ ଦୋରପତ୍ନୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂରଣ
 ଦୋରଯାଉଅଛି ମାତ୍ର ଏହି ଉପସ୍ଥିତ ଶିଳାର
 ପ୍ରକାଶ ବିଦାଶ ଦୋରପତ୍ନୀରେ ଏବଂ ଦେବକ
 କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ଏ ଦେଶର ଅବଲମ୍ବନ ପ୍ରକାର ଚର୍ଚ୍ଚିର
 ଉଚ୍ଚତ ଦୋର ପାରୁନାହିଁ । ପାହାଚିକାଲୋକେ ଏ
 ଦେଶର ଗତ ମାଉଳ ପରଦମତ କର ଗୋଟିଏ
 ହୋ କାରଣକାର ଧୂର୍ତ୍ତ ବାଦାଦିବାର ଚର୍ଚ୍ଚି
 ନ ଦେଖି ଅବଶ୍ୟା ହୁଏନିଅଛି । ଉଚ୍ଚତକୁ ସମ୍ପାଦି-
 ଶାଳୀ କରବାକୁ ଦେଲେ ଏହାକୁ ଜାଣି ଗଣ-
 ମାନକରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବାକୁ ଦେବ । ମାତ୍ର
 ଶିଳାଗଣ୍ୟରେ ଅର୍ଥା ଚେଷ୍ଟା ନାହିଁ । ଚର୍ଚ୍ଚି-
 ନରେ ସୁବଳମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ନ ପାଇ ଚର୍ଚ୍ଚିଧାର
 ଦେଖାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ଯେ ପଲକର
 ଦେବାର ଥିଲା ବାଦା ଦୋର ଯାଉଅଛି ଏବଂ
 ଶିଳାଗଣ୍ୟକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିରୁ ପ୍ରକାଶ ଅର୍ଥା ପ୍ରମାଣିକ
 ଶିଳା ଦେବା ବର୍ତ୍ତମାନ ଅର୍ଚ୍ଚଣ୍ୟ କାରଣ କାର-
 ଶାଳୀ ଅର୍ଥାରେ ସେ ଶିଳାପ୍ରାପ୍ତ ସୁବଳମାନଙ୍କ
 କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଗାଦେବ ଅସମ୍ଭବ । ଉଚ୍ଚତ ବ୍ୟବସ୍ଥା-
 ପକ ସଂଗ୍ରହେ କିମ୍ପ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସଦାଶେ ଅଥ
 ପ୍ରୟୋଗ କରବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର
 ସେ ସମସ୍ତଙ୍କରେ ଅତି ଅଲ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୋରଅଛି ।

ଲୋକର ଧନମାନେ ଏଥିରେ ଧନ ଶ୍ରୀକଳବାକୁ
 ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଅଧି ଲୋକେ ଅପଣା
 ଧନ ଶ୍ରୀକଳବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଖିପାରୁନେ । ମାନ୍ୟ-
 ବର ମହୋଦୟ ଅନୁର କରୁଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶ-
 ନର ଦୃବ୍ୟ ପଠାଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିବା ଉପରେ
 ନୁହେଁ । ମେହି ଦୃବ୍ୟମାନ ଚେଷ୍ଟେ ଅଧିକ ଉପସ୍ଥି-
 ଦୋର କେଉଁଠାରେ ଲଳ ଉଚ୍ଚତେ ଧର୍ଚ୍ଚିର
 ଦେବ ସେଥିସଂକ୍ରାନ୍ତେ ସବଦା ସତେଷ୍ଟ ଦେବା
 ଉପରେ । — ଅମେମାନେ ଏ ଚର୍ଚ୍ଚିମୂଳ୍ୟ ଉପ-
 ଦେଶମାନ ପାଠକମାନଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ଅଗତ କରୁ
 ଦେଶରେ କାରଣକାର ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରାପକସଂକ୍ର-
 ନକର ଏବଂ ଦେଶର ଶାନ୍ତିକି ଦେବକୁ ସନ୍ତୋଷ
 ଦେବାଦାରଣ ଏକାନ୍ତ ଅନୁଗ୍ରହ କରୁଅଛୁ ।

—*—

ବଦରଦ ଦଶା ।

ଗତ ମଙ୍ଗଳବାର ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ବଦ-
 ରଦ ପଦ ଥିଲା । ଏହି ପଦୋପଲକ୍ଷେ ସେମାନେ
 ଠାକେ ଗୋ ବରଦାନ (କୋରବାନ) ଚର୍ଚ୍ଚି
 ଥିବାରୁ ସେ ଦେବ କେତେକ ବର୍ଷ ଦେଲେ
 ସେହି ଅଧିକର ହୁନୁ ଓ ମୁସଲମାନ ମଧ୍ୟରେ
 ଦଶା ଦୋର ଅଧିକ ମାତ୍ର ଏ ବର୍ଷକଲକତାରେ
 ଯେଉଁ ଦଶା ଦେଲେ ବାଦା ବଦରଦ ଅର୍ଥେ ।
 କଲକତାର ଅମିନ ଚଳାରେ ଗୋଟିଏ ବଦରଦ
 ଅଛି ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚି ଚର୍ଚ୍ଚିଧାରରେ ହୁନୁ ମାରବାଡ଼
 ପ୍ରକାଶ ବାସ କରନ୍ତି । ସାଧାରଣ ଉପରେ ଗୋ
 ବଳ କଲେ ଅବଶ୍ୟ କାହାରୁ ଅଧିକ ଏ ଥିଲା
 ମାତ୍ର ମସକଦକୁ ଦେବା ହୁଏ ଗୋରୁକୁ ପୂର-
 ମାଳାଦେ ସକାର ସତ୍ତକରେ ଅର୍ଥମୂଳ ସଦ-
 କାରେ ଦାଖିବାକୁ ଦେବା ହୁନୁ ଅଧିକ ଅଟେ ।
 ଏ ବର୍ଷକଲକତା ଦିନ ଅର୍ଥମୂଳ ଚର୍ଚ୍ଚି ମୁସଲମାନ-
 ମାନେ ଗୋରୁକୁ ହୁନୁ ବସଇ ମଧ୍ୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚିର
 ଉକ୍ତ ମତରେ ନେବା କଥା ପ୍ରକାଶ ଦେବାକୁ
 ମାରବାଡ଼ମାନେ ସରକର ବାଦା ରହିବ କରବା,
 ସଦାଶେ ପୁଲଣ ନିର୍ମୂଳରେ ପାହାଚିକା ଜଣା
 ଥିଲେ । ମୁସଲମାନମାନେ ମଧ୍ୟ ସରକର ପୁଲଣକୁ
 ପ୍ରାୟ ବ ୩୦ ବର୍ଷ ଦେଲେ ସେଠାରେ ଗୋରୁ
 କୋରବାନ ଦେଖିଥିବାର ଜଣାଉଲେ । ଏହି-
 ରୂପେ ଉପସ୍ଥିତର ମନୋମାଳ୍ୟ ଉଚ୍ଚତେ
 ଦେଲେ ଏବଂ ସରଦୂର୍ବ ସୁରୁଗାରଦିନ କେତେକ
 ମାରବାଡ଼ “ଗୋ ମାଗିବ କସ୍” ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ
 କରନ୍ତେ କେତେକ କାରୁକି ବାକ୍ୟ ପ୍ରକାଶକଲେ
 ଓ ସେ ପଲାଇ ସିକାରୁ ଗୋଡ଼ାଇ ମାଉଲେ ।
 ମାରବାଡ଼ମାନେ ମଧ୍ୟ ବାକ୍ୟ ମାରବାଡ଼ରେ ଉପସ୍ଥି-
 ପକରେ ଅର୍ଥ ହୁନୁ ଓ ମୁସଲମାନ ଗୋର
 ଦାନକର ଦଶାମା ବଦାଉଲେ । ଉପସ୍ଥିତରୁ
 ମାନ୍ୟବର ଶେଷେଷ ମହୋଦୟଙ୍କ ସମାପରେ

ଅବେଦନ ହୋଇଥିଲା ଓ ମାରବାଡ଼ମାଡ଼େ
 ଦୋକାନୀଗଣ ବନ୍ଦ କରିବାରୁ ମାନ୍ୟବର ମହୋ-
 ଦୟୁ ଶୁଭକାର ଅପରାଧ ସଂଖ୍ୟା ବେଳେ
 ମସକଦକୁ ଯାଇ ପୁରୁଷ ସେଠାରେ ଗୋରୁ
 ବୋରବାଳ ଦେଉଥିବାର ପ୍ରମାଣ ପାଇ ମାରବାଡ଼
 ଓ କେଳମାନଙ୍କୁ ଗୋଳମାଳ ନ କରିବା ଓ
 ଦୋକାନୀଗଣ ଖୋଲିବା ନିରାଶ ଚୁଆଇ ଦେଇ
 ବାହାରିଗଲା ପରେ କେତେକ ଦାବୀର ବାବୁର
 ଭକ୍ତି ହେବାର କହି ସଙ୍ଗେ ଦକ୍ଷା ଓ
 ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ଅରମ୍ଭ କଲେ । ଅନେକ ଖୁନ
 ଶରଣ ଓ କି ୩ ଶ ମୁଦ ଦେଲେ । ଶନିବାର
 ହନ ଦାବୀରୁ ଷ୍ଟେସନଠାରୁ କଲେଜସ୍ଥିତି
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଖୀ ଆକାର ଧାରଣକଲି ଏବଂ ସମସ୍ତ
 ପୁଲିସ କର୍ତ୍ତୃକ ଦକ୍ଷା ନିରାଶ ନ ଦେବାକୁ
 ଗୋରୁପଲଟିନ ଅଧିକ ମଧ୍ୟ ପସକଦରେ ଦୁଇ-
 ଗୋଟି ବୋଧ ହୁଏତ ଦେଲେ । କଳରୁ ପୁରୁ-
 ହନପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦକ୍ଷା ଅଲପାମୁକ୍ତରେ ଚଳିଲା ଏବଂ
 ଶେଷକ୍ରମେ ମହୋଦୟ ପୁରୁ ଅଧିକା ବନ ନିର
 ସୋମବାଦବନ ପୁଣି ମସକଦକୁ ଯାଇଥିଲେ ।
 ହନୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ କି ୧୦ ଶ ଦୁଇ ଓ ତୁରସୁ
 ପସକ ଅନେକ ଅହତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଯାହା
 ଦେଉ ବଶେଷ କଟକବାରେ ମଙ୍ଗଳବାରର
 ଠାରେ ହୋଇବାନି କିମ୍ବା ଅଳ୍ପମୁଦରେ ସମୋପ-
 ନରେ ଶେଷ ହେଲା ଏବଂ ଏହିକ ଅନେକ ପୁରୁକୁ
 ହୋଇଥିଲେ ଏବେ ମଉକ ଓଡ଼ ଶରୀକ ହୋଇ
 ନ ଥିଲା । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କି ୩୪ ଶ ଅଧୀନୀଧର
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କି ୧୮ ଶ
 ମୁସଲମାନ । ଗୁଲ୍ଲୀ ପ୍ରଭୃତି ଅନ୍ୟ ଅନେକସ୍ଥାନରେ
 ଘାତୀ ବୋରବାଳ ଦେଉ ଦକ୍ଷା ହୋଇ ଯାଇ
 ଅଛୁ ଏବଂ ସେନାଦଳ ଗୁଲ୍ଲୀଗି ଲୋକ ମାର
 ପକାଇଅଛନ୍ତି । ଏମନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଗରୁଣ୍ଡମେଘ
 ଅନଳ କରି ଗୋରୁ ବୋରବାଳ ରହିତ କଲେ
 ଅବବେତନାର କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ମୁସଲ
 ମାନଙ୍କ ସକ ପ୍ରଧାନ ଗୁଲ୍ଲୀ ଗୁଲ୍ଲୀରେ ଲେଇ ଓ
 ମେଣ୍ଟ ବୋରବାଳ ହୁଏ । ସ୍ୱୟଂ କାବୁଲର ଅମୀର
 ଗୋଦବ୍ୟା ଇଲପୁଟେ ନିଷେଧ କରି ଯାଇଥିଲେ ।
 ଅଳ୍ପ ମୁସଲମାନମାନେ ସାଧ୍ୟ ଉପଦେଶ ନ
 ମାନିଲେ ତାଙ୍କୁ ଅନଳଦ୍ୱାରା ମନାଇବା ପ୍ରଶାସ
 ହୁଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । କୋଲକରେ ଗୋରୁ କୋ-
 ରବାଳ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ ଜନତ
 କୁପ୍ରଥା ଧର୍ମ କାମରେ ପାଇ ପାଇ ନ ପାରେ ।
 ହନୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଲତ ସଙ୍ଗଦାଦ, ବାଲିକା
 ବିବାଦ ସମୋଗ ପ୍ରଭୃତି କୁପ୍ରଥା ସରକାର ଅନ-
 ନିଦ୍ୱାର ରହିତ କରି ଅନ୍ୟବାଦୀଙ୍କୁ ହୋଇ
 ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରବଳ ପ୍ରତାପୀ ଗୁଲ୍ଲୀ ଗୁଲ୍ଲୀ ଦ୍ୱାରରେ
 ଅଧୀନ ସମତା ଅଳ୍ପ ଏବଂ ହନୁ ମସଲମାନଙ୍କ

କଲହ ସେହି ବୃଦ୍ଧେ ପସକ କର୍ତ୍ତୃକ ନିଷ୍ଠା ମୀମାଂ-
 ସିତ ହେବ । ଅନ୍ତତଃ ଅନେକ ହେଲୁ ଶିଖ-
 ମାନେ ଗୋରୁ ବୋରବାଳ ଦେଉ ଶିଖି ହୋଇ
 ଅଛନ୍ତି । ଶିଖି ଏ ବସ୍ତୁର ପୁମୀମାଂସା କରବା
 କାରଣ ଅସ୍ମେମାନେ ଗରୁଣ୍ଡମେଘଙ୍କ ଅନୁସେଧ
 କରୁଅଛୁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଫଲିକାଗଣେନେଟ ।

ବନ୍ଦେଇ କ୍ରୋଡ଼ି ମାନଙ୍କୁ ଓ ଡ଼ା ବନ୍ଦେଇ ବାବୁ
 ବସନ୍ତମାନ ବଡ଼ା ବରଂର ଘାବ ଏସାଂର ପପିସର
 ଦେଲେ ।

ସର ଡ଼ା ମା ଓ ଡ଼ା ବନ୍ଦେଇ ବାବୁ ସୁଦର୍ଶନ
 ଦାସ ଅନ୍ୟ ଅପେ ସର୍ବତ୍ର ପାଦ୍ୟ ସେନାମେଘ
 ସର ବନ ରେଭନ୍ସ ପପିସର ଓ ସେନାମେଘ ପପି-
 ସର ସମତା ପାଇଲେ ।

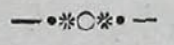
ସରସର ସରସର ବାବୁ ରସେକ୍ତାସ ବର ସମାନ୍ତ
 ଅପେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ।

ଦାଲେସର ସେ ପୁଲି ଦେଉ ଶ୍ରେତ ବାବୁ ସେନାମ
 ମହାପାତ୍ର ଦାବୀ ୧୧୧୧ ସର ତା ୪ ରସ କ୍ରୋଡ଼ି-
 ଠାରୁ ମାସର ହୁଣି ଗାପ୍ତ ହେଲେ ।

ବାବୁ ରମନକାନ୍ତ ବସୁ ବନା ଏ ତା ୧୨ ରସ ବସେସର
 ୧ ବର୍ଷକ ବେଲେସା କଲେଜର ସେ ମିଟ୍ରି କମିସ
 ହେଲେ ।

ଡ଼ା ବାବୁ ମିଟ୍ରି ପୁଲି ପଲମୋଡ଼ି ହିନ୍ଦୁ ବସନ୍ତର
 ଦାଲେସର ବଦେ ବନା ବଦେଇ ଅନୁପ ପଲିଲେ ।

ସର ୧୨ ଦାଲେସ ଗରଲର ବସେସ ବସେସ ୧୦୪
 ସର ସେ ୧୨୩ ଅପେ ସେ ୨୩୩ ସରସର ସେ ୧୩ ଓ
 ରତ୍ନାପ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରପତ୍ତା ସେ ୧୩୩ ରେନାଗଲ
 ପ୍ରଭୃତିରେ ସେ ୨୪ ର

ସ୍ତ୍ରୀମୟ ସମ୍ବାଦ ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ବନେକ୍ତ ବାଦେ ବେଲୋପଡ଼ାରୁ ବେଇ
 ଅଧିକ ବର ରୁଧକାର ବନାକ ପଲିସର ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧୀନ କାମି ମାଟ ବେଲେ ୨ ଅପ
 ଗାମାନ୍ ମେସେର ବେଗା ବାଦସର । ଶିକ ବଡ଼
 ପ୍ରବଳ ହୋଇଅଛି ।

ସାଧାରଣ ସ୍ତ୍ରୀମୟ ରତ ।

ବନବତୀ ସାଧାରଣ ବସୁସକାଳ ପରାକି ଧର୍ମସମିତି
 ସମାପତ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରଭୃତିରେ ସୋମ ଶ ମଲକବାର ସରା-
 ବେଲେ ବତା ଶାନ୍ତ ସୁଲେ ହୁଦେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁରାଣ
 ଶିଷ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ବସତ ଚିତାପୁର୍ଣ୍ଣ ଯ ସକ ପ୍ରବଳ ପାଠ
 ବଦୁଲେ । ସାଧାରଣ ସେ ଅଧ୍ୟାୟ ଗୋଟା ରତ୍ନ
 ହିତ ହୋଇଅଛି ।

ବାବୁରେ ଶିଖି ଅର ଗୋଟିଏ ଗୋପାଳା ପାପେ ଓ
 ସେହି ଗୋପାଳା ହିଏ ଓଡ଼ିଆ ସର୍ବପଦ୍ୟ ବାଦାବନା
 ଯୋ କଲେଜର ଲେଖ ଅଧିକ ଓଡ଼ିଆ ଓ ଡ଼ା ବନ-
 ମାତ ଲେଖିଅଛୁ ଲେଖନୀ ଲେଖ ବସନ୍ତ ପପିସର-
 ବାଦ ସେ ବସାବ ସେ ଅବଦେ ହେ ଲିଅଛୁ । ବେ-
 ଠିକ୍ ସେ ସର ସୁର ବେ ବାହି ସେ ବେସେର
 ରତ୍ନ ବୋଧିହେବା ଧର୍ମସମିତି ହୁଦେ

ବସନ୍ତର ସରମାପେର ଓ ସୁର ବେଲେକମାପ ବସୁ
 ବତ ତା ୧୧ ରସେ ସମପତୀ ମତର ସରବତ ୮୩ ଟିଟ
 ରସ ବତ ବାବୁ ମାଦସର । ଏବଂ ସୁଲେ ସେ ୨୩ ଟିଟ
 ରସ ବତ ବାବ ମାଦସରେ ।

ବନେ ପସେକ୍ତେର ଲେଖିଅଛୁ ଡ଼ା ବା ଅଳ୍ପ । କୌ
 ମଧ୍ୟରୁ ଲେଖାବ ବାବ ଦେଶେ ସେ କେ ମାତା ବନ
 ଦାବୁରେ ବାଦାସ ମଧ୍ୟ ସୁ ବାବୁ ବନମି ବାବ
 ଅଧିକାଧିକାଧିକ ଗୋଟିଏ ଆ ଗ୍ରା ସୁଲ ଶାପକଦ
 ନେତେ ଚକି ବସ ବଦ ବନ ପ୍ରଣେ ବଦଅଛୁ । ଏଡ଼ା
 ଦେଶେକେ ଦେଉକି ଅବଦେ ବଦେ ।

ସରସର ଶ୍ରୀପତି ମିଟ୍ରି ସର ଶେ ସୁଦାନ୍ତା
 ବେଲେ ବାବ ବେଲୋରେ ଶେକେ ଗୋପକଦସରେ ।
 ବନବାଳଙ୍କ ବସବେ ଗୋଡ଼ା ବା ସର ଅଧୀନ ଘୋଇଅଛୁ ।
 ସା ହୁ

ଶ୍ରୀବାଦେସର ବେଲୋରେ ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣି
 ପଦସେସୁ ନୁବାରେ ଶର୍ମ ଏବେ ଗୋଟ ପଦଅଛୁ । ସା ହୁ
 ସରସରରେ ବାବୁ ସରସର ବେଲେ ଗୋଟିଏ
 ବଦେଇ ବାଦାଗା ପିଆ ଗାଦେ ଗୋଟ ଅଧିକୌ
 ଲୋକାଦି ପଦ ଗୋଟିଏ ବଦ ସଧାରେ ଅପର ସା
 ଅଛୁ । — ସା ହୁ

ବାମନା ବାବେକି ଅପରଶିକା ପ୍ରମଦାଶୀ ଶ୍ରୀ ଅପ-
 ନମୋଦର ପ୍ରଧାନ ବେଲେ ଗୋଟିଏ ୩ ଟିଟ ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ
 ପେଶ୍ର (ଚୋରା) ନିଦେଶ । ଏହି ବାବ ଅପେ
 ଗ୍ରାମୀ ପସୁ ବସ ବଦସର — ସା ହୁ

ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବାଦ

ବସନ୍ତପଦସର ଶିକ୍ଷାମାନେ ବେଲେ ବେଲି ଅପର
 ବା ଶିକ୍ଷକ ବେଲେ ଅଧୀନ ବହି ଗ୍ରାମାଧିକାରୀଙ୍କୁ
 ସରସର ବଦଅଛୁ । ଶାନ୍ତ ସରସର ବା ବା ଶିକ୍ଷି
 ରସରୁରେ ବନାକ ସୁତ ବଦୋଇ ବ ବେଲ । ଶିକ୍ଷା
 ଗୋ: ର ଅଧିକ ପୁରୁ ସା: ରା: ବାବୁ ଅନାପ୍ରସାଦି ବାବ
 ବଡ଼ ଅଧିକାଧିକ ବନାକଦେ ଗୋ: ବେଲ ଗ୍ରାମବାଣୀ
 ବେଲ ବେଲେସର ହିତ ବଦଅଛୁ । ସଂପ୍ରଦ ବଦେମାସ
 ତା ୨ ବେଲେ ଗୋ: ମା: ଶ୍ରୀପତି ଦି: ବେ ବେବ ଦିବ୍
 ରରେ ବରବଦିକା ୧୨ମା ବସନ ବାବେସ ବନ ବେକଟି
 ପାଲକମିତ ଅପେ ଶିକ୍ଷେଇଅଛୁ । ଅଧିକ ବସନ
 ମାଟକର ୧୦୦ ଧରଣ ସାଧୁ ଚକେ: ବ ତା ୧୨ ରସର
 ବଗୁର ସମେଶ ଦିକ୍ ହୋଇଅଛି । ସରସର ବଦେଇ ଏବ
 ଶିକ୍ଷେ ୧୦୦ ଧରଣ ଅନଳକା ବଦ ବଦେ ପହିକାଦିକ
 ଏହି ବସୁମାନ ବର ସୁଗ ବରପାଦକୁ ରଖା ବଦଅଛୁ ।
 ଏସମସ୍ତେ ଅଧିକାଧିକ ବାଦାକ୍ତ ବନାକବନରେ
 ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରଦାନ ବଦଅଛୁ

ଏ ଅଳ୍ପରେ ସରସର ବରମ ହୋଇଅଛି । ବର୍ଷମାନ
 ଶାନ୍ତ ୩୨ ସେର ଓ ବରଲ ୧୪ ସେର ବେ ହୋଇଅଛି ।
 ଶାନ୍ତି ଓ ବର୍ଷକବଣୀ ଗ୍ରାମରେ ବସାଗେ ଦିବାଶିଖୁ
 ମେଲି କୌଣସି ଦିବାଶିଖୁ ନାହିଁ । ଅଧ୍ୟାପକ ବର୍ଷକବଣୀ
 କରଣଶିକ୍ଷକରେ ଅଧିକ ଅଧିକାଧିକ ବନେ ବର-
 ବନିକମାନଙ୍କର ଏହି ଅଧିକାଧିକ ପ୍ରଦାନ ବଦେଇ
 ନାହିଁ । ଗ୍ରାମ୍ ସରବତ ବେଲେ ଗୋ: ଗ୍ରାମବାଣୀ ଶ୍ରୀ ସୁତ
 ବାବୁ ଅଧିକାଧିକ ମିଟ୍ରି ଅଧିକାଧିକ ଓ ବାସୁ ଶିକାର
 ବଦ ଶାନ୍ତିରେ ଗୋଟିଏ ଆ ଗ୍ରା ସୁଲ ଶାପକ ବଦଅସ
 ଶ୍ରୁ । ବତ ଅପେ ମା: ବର ଏହି ସୁଲେ ୫ ୨ ବା
 ଲିଖା ବରବାସ ସାଦାକ୍ତ ପ୍ରଦ ର ବଦଅଛି । ଏ
 ମହାପୁର ବଦେ ଏ ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ସା ବସେସାରେ
 ବୁଝିତ ହୋଇଅଛି । ଶାନ୍ତ ସେନାମାନେ ପ୍ରାପ୍ତ ଶର୍ମକ
 ସରସର ଶ୍ରୀପତି ବେଲେ ଗ୍ରାମ୍ ବେଲ ନାହିଁ ।
 ବା ୨ ଶ ଶିକର ସୁତ ୨ ବାରେ ୨୦୩ ବଦ ସୁଦେଇ

